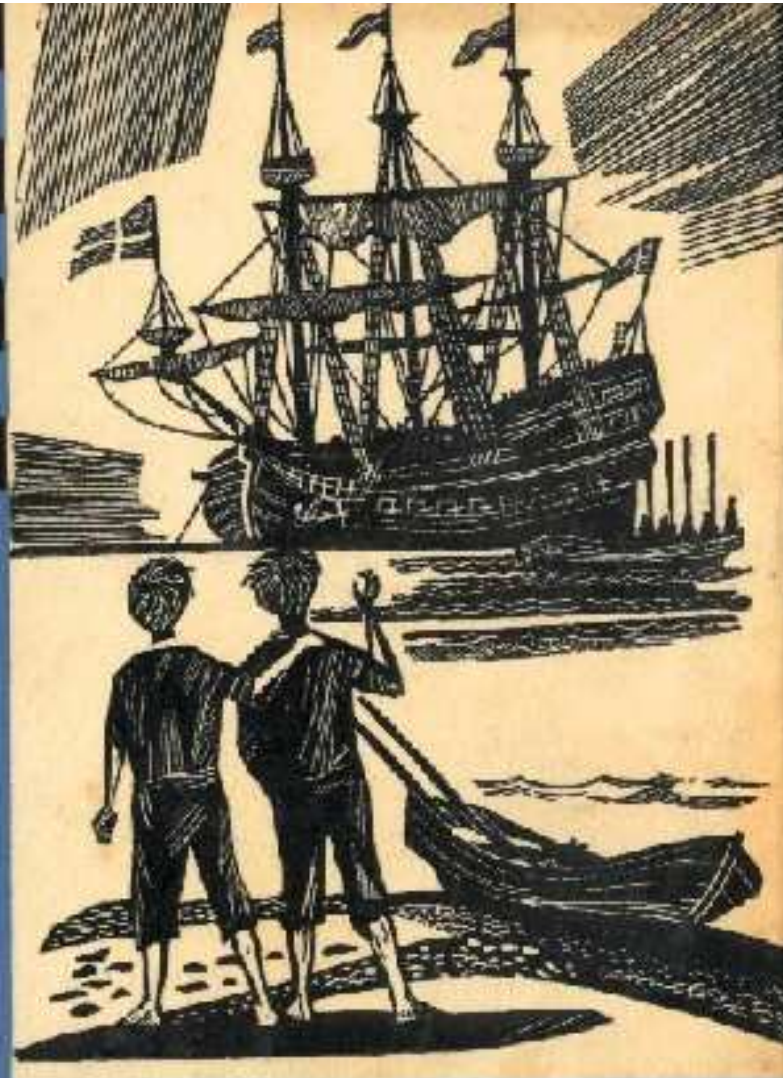

KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUZSTVI

SVAZEK 54

S. MARTIN-CHAUFFIEROVÁ

TEN DRUHÝ JSEM JÁ

Simone Martin – Chauffierová

TEN DRUHÝ JSEM JÁ

1963

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ
DĚTSKÉ KNIHY
PRAHA

© Editions Bourrelier, Paris 1959
Translation © Gustav Franci
Illustrations © Jaroslav Lukavský 1963

Dobrodružství na moři
připisují památce PANA DUGUAY-TROUINA
Dobrodružství na zemi
připisují LUC MARTIN-CHAUFFIEROVI

Osnovu k románu poskytla skutečná plavba pana Duguay-Trouina, stručně vypsaná v jeho Pamětech. Kromě toho jsou do knihy vřazeny některé významné epizody z jeho ostatních výprav.

René Duguay-Trouinovi nebylo ještě devatenáct let, když se stal kapitánem na Coétquenu, což byla lehká fregata s osmnácti děly. Posádka se skládala ze 140 mužů, z nichž asi třicet bylo vojáků. Otec kapitánův, pan Luc Trouin de la Barbinais, byl v té době mrtev. Jeho matka Marguerita Boscherová vedla spolu se starším synem podnik, neboť tehdy i ženy byly rejdařkami. Kromě panství de la Barbinais měli Trouinovi majetek ještě v Gué či Guay, odtud jejich jméno Duguay-Trouin.

Náklady spojené s výpravou, výzbroj, najímání posádky i kapitána, to vše obstarával majitel lodi. Kapitánem býval zpravidla příslušník jeho rodiny. Tak tomu bylo i v případě pana Duguay-Trouina. Korzářský kapitán dostával od krále výsadní glejt či průvodní list, který ho opravňoval k boji, ovšem pouze v době války a za předpokladu, že bude šetřit všech velmi přísných nařízení. Korzár - označení se někdy přenášelo i na loď - nebyl tedy pirátem. Saint-Malo neslo s hrdostí titul „korzářské město“.

V případě, že se loď potopila nebo padla do zajetí, ztratil rejdař vše. Když se vrátila s kořistí, přicházeli na palubu královští úředníci, zaměstnanci admirality nebo zástupci bretaňského guvernéra - který až do roku 1695 měl stejná práva i moc jako admirálita -, aby kořist ocenili. Z výnosu prodeje dostal určitou část stát, o zbytek se dělil rejdař s posádkou. Formality trvaly obyčejně dlouho, takže korzáři odjížděli zhusta na další výpravy, dřív než se dočkali svého podílu.

TEN DRUHÝ

Zavěšení jeden do druhého, loudali se Alain s Albanem vzhůru úzkou ulicí. Začínalo zvonit klekání.

„A je!“ řekl Alain. „Jdeme pozdě. Matka nám vyhubuje. Řekne...“

„... že jsme dva budižkničemové ...“

„... že jsme nemuseli chodit k hradbám ...“

„... že je postaví docela dobře i bez nás...“

Dali si navzájem herdu do zad, rozesmáli se a řekli jednohlasně:

„Ať nás tedy pustí na moře.“

Alban dodal:

„Anna je už dost velká na tahání vody. To ona je budižkničemu.“ Alain pokrčil rameny.

„Hm, jenže když matka tvrdí, že nás potřebuje, povídá to jen tak. Má chuděra strach.“

A poněvadž nerad vzpomínal na otce, který minulý rok přišel o život při lodní šarvátce, štípl bratra do lokte. Alban s vřiskotem vyskočil a jak dlouhý tak široký se natáhl před nízkými vraty, v jejichž špehýrce se objevila hlava stařeny.

„Darebáci,“ povzdechla. „Že se nestydíš, Albane! “

Chlapec, leže na zemi, pozvedl své nevinné oči.

„Já nejsem Alban,“ ujišťoval vážně, „já jsem ten druhý.“

Žena přirazila hlučně špehýrku, dvojčata vyprskla v smích a pokračovala v cestě.

Kousek dál seděl na bobku muž a spravoval sítě. Alban zašeptal:

„Teď ty.“

„Dobry večer, otče Quennedy,“ pozdravil Alain slušně. Muž zvedl hlavu:

„Dobry večer, chlapče, dobry večer, Alaine.“

„Promiňte, otče Quennedy, já nejsem Alain, já jsem ten druhý.“

„To je jedno,“ řekl námořník a dal se do práce.

Šli dál, ale Alain zneklidněl.

„Myslíš, že nás může někdo rozeznat?“

„Co tě nemá! Uhádli to náhodou.“

„Maminka nás vždycky rozezná.“

„Vsadím se, že dnes večer ne. Až přijdem, tak tě štípnu a ty začneš křičet, jako bys byl lechtivý, potom uprostřed místnosti upadneš - a uvidíš, že si tě splete.“

„No, uvidíme,“ poznamenal Alain nedůvěřivě. „Zkusit se to může. Teď ale hrajem dál.“

Začali znovu: Dobrý den, otče Gueguene, dobrý den, Alaine, dobrý večer matko Hervéová, dobrý večer, Albane, já nejsem Alain, já nejsem Alban, jsem ten druhý.

Ať jejich obětem náhoda přála nebo ne, vždycky se jim dostalo téže odpovědi. Poslední zkouška však dopadla špatně. Mistr Levasseur, který šel natáhnout hodiny na Velké bráně, jak to činíval každého dne ráno a večer, pohlédl střídavě na dvě rozcuchaná vrabčí hnízda, do dvou párů nevinných šedých očí a na dva maličké nosy, postříkané narezlými pihami, a odpověděl s naprostou samozřejmostí:

„Dobrý večer, ty druhý.“ Chvilku byli bratři v rozpacích, pak se rozběhli a v rytmu bosých nohou, pleskajících o dláždění, skandovali:

„Jsem ten druhý, jsem ten druhý...“

Pár kroků před domem se chlapci zastavili a pozorně naslouchali.

Dveře byly otevřeny, ale dohasínající den jen spoře osvětloval temnou nizounkou místnost. Matka stála před krbem, kde žhnulo několik uhlíků. Na lavici, která byla bezmála tak vysoká jako díže na chleba a nahrazovala stůl, seděly pěkně v řadě tři děti a skláněly se nad miskami. Alban zašeptal:

„Tak do toho!“

Štípl bratra, ten zařval, vyskočil, zhroutil se na udusanou zem a v pádu převrhl stoličku. Dětem se to ohromně líbilo a volaly:

„Jéje, Alban!“

Matka se ani neotočila a pravila unaveně:

„Jsi ty ale nešika, Alaine, vstaň!“

Alain chtěl protestovat:

„Já nejsem Alain...“

„To není Alain,“ opakovaly děti. „Alban je přece lechtivý!“

„Ale je to Alain,“ řekla matka, „a dejte už pokoj...“

Vstoupil Alban.

„Tak kdepak jste zase byli?“ pokračovala matka.

„Na hradbách, no to se ví. Jako by je nepostavili bez vás! A co večere? Víte, co jste?“

„Budižkničemové!“ vykřikly děti.

Alban šťouchl bratra loktem a pošeptal mu:

„Neuhádli jsme to?“

„Hm,“ přisvědčil Alban, „ale vidíš, že je to marné. Nesplete se.“

A s hlubokým povzdechem dodal:

„Stejně je chytrá!“

„Jako všechny matky,“ řekl Alban odevzdaně.

„Ostatně já se taky nespletu: podívám se na tebe a hned vidím, kdo z nás je hlupák.“

Matka jim dala beze slova jíst a sama večeřela vstoje, jako za otce. Dobrá hospodyně ví, jak je důležité, aby byl muž s jídlem spokojen. Otec se nevrátí, zvyk však žije dál.

Po polévce ukrojila každému dítěti pořádný krajíc chleba. Alban měl mýt nádobí, ale nechtěl se rozloučit s krajícem. Jednou rukou naskládal misky na sebe, hodil je do vlažné vody do džberu, který stál u krbu, a postrkoval je na hladině lžící tak dlouho, až se převrhly a potopily. A tohle ztroskotání provázel válečným pokřikem a pohrůzkami smrti, které patřily zbytkům fazolí, jež odmítaly opustit „lod“.

Alain připravoval slavníky a Anna se snažila umýt bratříčky. Ale utíkali jí, prali se, a tak Anna rozdávala napravo nalevo důkladné pohlavky.

„Jsi jako chromý,“ obrátila se matka k Albanovi.

„A co chleba? Kdo mi ho podrží?“

V té chvíli se ve dveřích objevila mohutná postava, takže se ve světnici až setmělo.

„Vdovo Jéhannová,“ ozval se hrubý hlas, „paní Boscherová s vámi cítí a vezme si jednoho chlapce.“

„Kterého?“ zeptali se hoši najednou.

Muž vstoupil dovnitř. Hlavu měl omotanou šátkem a jeho chlupaté tváře byly červené jako z vypálené hlíny. Zakoulel očima, zvedl paže a vykřikl:

„Z cesty, mrňata! Marš ven, a koukejte, ať na vás nepříjdu!“

Ti tři malí se polekali a tlačili se o překot ke dveřím. Alain s Albanem však příliš dobře znali otce Maha, a proto na ně jeho křik nezapůsobil. Oba usedli na práh. Korzár se plácl do steh a pravil:

„Doufejme, že budeš stejně neohrožený i před Anglány chlapče!“

Bratři vykřikli:

„Tak tedy jedem?“

„Oba ne. Jen jeden. Kdybych jen, u čerta, věděl, který.“

„Alain,“ řekla matka.

„Jak to?“ zalykal se Alban. „Proč ne já?“

Alain objal bratra:

„V tom případě taky nepojedu. Nechceme se rozloučit.“

„Budete muset,“ potřásla matka hlavou. „Peníze, co jsem dostala po otcově smrti, se už rozkutálely a to, co vydělám spravováním plachet... Se šesti sous denně vás všechny neuživím.“

Alban vítězoslavně vstal.

„To se ví! Když odjedu i já, bude vás o dva méně k jídlu a přineseme ti dvakrát tolik peněz.“

„Jednoho z vás potřebuju a nechám si doma tebe. Nejsi tak rozumný jako Alain ... a dostal bys mořskou nemoc.“

„To si myslíš proto, že občas stůňu? Abys věděla, je to tím, že nejsem na moři. Mívám někdy zemskou nemoc, tak je to!“

„Dost už!“ vykřikl otec Maho.

„Dalo mi hodně práce dostat na loď jednoho. Dvanáctiletých plavčků, kteří ještě neznají moře, nachytám, co budu chtít! Seznam je už hotov. A teď plavte!“

Alban vážně vstal.

„Pojď, Alaine, musíme si pohovořit.“

Alain šel za bratrem, ale na prahu se zastavil.

„Kdy odjíždím?“

„Kdy odjíždíme?“ opravil ho Alban. A společně dodali:

„Kterou lodí?“

„Přesně za týden. Na Coétquenu pana Duguay-Trouina.“

Albanovi se náhle vrátila dobrá nálada. Mrkl na Alaina a ten se dal do smíchu.

„S panem Reném?“ vykřikl. „S tím, co čeká po mši u kropenky na slečny? A co vypadá jako děvče a vlasy má samou kudrlinku? Ten - a kapitán?“

Otec Maho se na Albana přísně zadíval.

„Mluvíš jako venkovský hlupák. Je to dobrý kapitán, abys věděl. Pobíli už víc Anglů, než kolik jsem jich já odpočítal za dvacet let svou širočinou.“

„Dobrá, dobrá,“ posvědčoval Alban protektorským tónem. „Když to říkáte vy... Však se už přesvědčíme.“

Vzal bratra za ruku a po několika krocích se otočil k matce, která se celou tu dobu nepohnula z místa:

„A moc tě prosím, kdybych náhodou zmizel, tak se zbytečně nenamáhej a nehledej mě!“

ZDĚŠENÍ V SAINT-MALO

Od chvíle, kdy před třemi dny dovolila matka Alainovi odjet a Alban se rozhodl následovat bratra, žili oba chlapci jako ve snu. Představovali si, že získali v boji půl tuctu anglických či holandských praporů a že ve dvaceti letech velí už eskadře. Alain byl vážnější, a tak měl občas výčitky, Alban je však dovedl rozptýlit. Nevšímali si kamarádů, přestali si z lidí dělat legraci a celý den pozorovali přípravné práce na lodi Coétquen. Pod vedením rejdaře Trouina de la Barbinais a jeho bratra Reného, kteří oba byli syny paní Boscherové, pracovalo na můstku i kolem fregaty, vytažené na mělčinu, plno námořníků, tesařů a dělníků. Když se některý z mužů na dvojčata zlobil, že v loděnici nemají co pohledávat, Alain protestoval:

„Je to má loď - já na ní pojedou!“

„My na ní pojedem,“ opravoval ho Alban a obracel se k bratrovi: „Aby nám nemohli vyčítat, že jsme jim to neřekli.“ Alainovy výčitky se pak rozplývaly.

Přes matčino napomínání se chlapci vraceli až večer, kdy po práci pouštěli muži do loděnice hlídací psy proti záškodníkům. Aby dokázali, že nejsou budižkničmové, snažili se bratři na zpáteční cestě vydělat nějaký krejcar tím, že prokazovali drobné služby rybářům, povozníkům a kramářům. Když byla příliš malá poptávka, dovedl ji Alban zvýšit; trefil například na dálku pyramidu zboží kamenem a pak s nejnevinnějším pohledem přišel nabídnout pomoc. V Alainovi vzbuzoval tento druh práce pochybnosti.

„Když matce přineseme každý den peníze,“ říkával, „nebude nás chtít pustit. A vůbec, ty se na loď stejně nedostaneš.“

„Možná že já, možná že ty! Budeme losovat kdo z nás vstoupí na loď tajně. Ale dostaneme se tam. Jestli jsi na to hloupý a máš strach, tak to jen vítám, protože půjdu sám.“

„Nemám strach,“ bránil se Alain a snažil se tomu opravdu věřit.

Dne 31. května 1692, právě čtyři dny před vyplutím lodi, proběhla městem zpráva, že se na obzoru objevilo větší množství plachet. Na Holandském nábřeží se shromáždilo celé Saint-Malo. Mezi prvními byli oba bratři, kteří spěšně opustili loděnice.

Všech se zmocnil velký strach. Zatím nemohl nikdo zjistit, zda jde o přátele či nepřátele, jisté však bylo, že se k městu blíží mohutné loďstvo. Bílá plocha se šířila a rozdělovala. Vkrátku napočítali lidé dvanáct lodí a rozeznali bílé vlajky. Královské loďstvo! O něco dále se objevila další, bílá plocha a za ní několik sotva viditelných bodů. Alain s Albanem doběhli k nejsevernější části nábřeží, odkud byl nejlepší rozhled. Zde už stál otec Maho, ale byl příliš zaujat tím, co viděl, a chlapců si nevšímal.

Vedoucí loď se obracela s výzvou o pomoc k pevnosti, která ihned odpovídala.

„Hrome,“ bručel starý korzár, „Angláni. A jak je ženou!“ Alban se ptal:

„Kde máte Anglány? Copak vy je poznáte?“

„Tamhle až vzadu. Z téhle dálky je samo sebou nepoznám,“ odpověděl otec Maho, jehož obličej jen hořel.

„Ale když tady ti ničemové volají o pomoc, tak je určitě někdo pronásleduje!“

„Jsou to ale pořádné lodi,“ povzdechl Alban při pomýšlení na Coétquen.

„Ani ne. Až snad na tu první - a to ještě nevím. Kam se jen poděly ty velké? Kdepak mají tu vyšperkovanou a pozlacenou Soleil Royal? Kdyby zde byla, musel bych ji vidět! A co tu vůbec chtějí, proč nejely přímo do Brestu? Copak je tohle pro ně nějaký přístav? Musí to s nimi být moc a moc špatné. No, tak já jdu.“

A odešel pomáhat do přístavu.

Na vodu vyplulo plno doprovodných i ozbrojených člunů, vyslaných na pomoc lodím. Pevnostní děla se dala do pohybu, před přístavem vyrůstaly překážky. Dvanáct lodí - první z nich s admirálskou vlajkou - pokoušelo se v těsném sledu, jedna za druhou, projet úžinou, což teď za odlivu bylo obtížné, neboť skaliska na mnoha místech sahala až k hladině.

Na Holandském nábřeží nezůstal jediný zdravý muž. Zatímco se blížila druhá eskadra, pozdravovali starci jednotlivé lodi jedoucí kolem: loď Grand admirála Panetiého, krasavici Saint-Esprit a Sirène, loď Glorieux rytíře de Château-Moranda, kdysi postrach nepřátel, kterou už zdáli rozeznávali podle černého kříže řádu maltézských rytířů. Otec Maho viděl dobře. S loděmi to bylo velmi špatné! Všechny si uchovaly neporušené vlajky a skoro všechny měly v pořádku hlavní stěžeň, ale většina plula s náhradními plachtami, které vystřídaly krásné „konopné“, zvláštnost a pýchu všeho lidu ze Saint-Malo, o nichž se obecně říkalo, „že je nezničí ani vichřice, ani palba“.

Za tíživého mlčení přihlíželi lidé z Holandského nábřeží přehlídce uprchlíků, kteří jen taktak vyvázli z jisté záhuby. Ženy plakaly. Když se objevila loď Henry pana de Rochelarda, jež neměla jediný stěžeň, Alban se rozplakal.

„No ne! Já... já nevěděl, že je to tak hrozné! Co myslíš, plavčíky taky zabíjejí?“

„Všechny ne,“ uklidňoval ho Alain. „A víš dobře, že nám přeje štěstí...“

Alban se však nemohl uklidnit. Alain ho vzal kolem krku a v duchu si říkal: Kéž jen teď Alban nepřijme, co mu navrhnou!

Zhluboka se nadechl a začal pokoušet:

„Když nejsi v seznamu, nemusíš tam chodit. Odjedu sám. Pro matku to bude lepší.“

Alban ho chytil za ruku.

„Chceš, abych tě opustil jen proto, že říkám, že mám strach? Myslíš, že ty ho mít nebudeš?“

„Možná že budu, nevím. Ale... ale ještě větší strach mám, když teď lžu.“

Alban na něho vykulil oči, zvedl bradu, zamnul si nos a dal se do smíchu.

„Ach, ty... takhle... Jsi ty ale číslo!“

Zprudka se na sebe vrhli, zaklesli se jeden do druhého a svalili se na zem.

S přílivem vplouvaly do přístavu poslední, nejvíce poškozené lodi. Nepřátelské loďstvo se nepřiblížilo ani na dostřel, změnilo kurs a zmizelo.

Té noci přístav Saint-Malo nespal. Když šalupa přivezla z lodi Grand na pevninu několik důstojníků, jejichž úkolem bylo informovat o událostech vévodu de Chaulnes, bretaňského guvernéra, dav se před nimi mlčky rozestoupil a nechal je projít.

Kráčeli těžkým krokem a jejich tváře pod nádhernými chocholy byly zachmuřené. Purpur i zlato, stejně jako krajkoví na jejich oblecích, bylo pokryto prachem. Nejmladší z nich napadal na nohu, další nesl klobouk v ruce, protože měl ovázanou hlavu.

Využívajíce přílivu, odvážely šalupy raněné na břeh. Brzy bylo

málo nosítek, připravovala se nouzová nebo se nešťastníci nakládali na vozíky. Všude bylo slyšet nárek a kletby. Alain a Alban, jejichž srdce byla plná žalu a hrůzy, šli v matném svítu několika pochodní úzkými temnými uličkami s průvodem lidí, kteří vedli raněné do nemocnice.

Celé město už vědělo od mužů ze šalup o nebezpečí, jež hrozí nejkrásnějším lodím francouzské flotily a především lodi Soleil Royal pana de Tourville, jejíž posádka, díky královské přízni, je složena výhradně z obyvatel Saint-Malo. Třebaže dvacetihodinový boj přinesl francouzským lodím vítězství nad nepřítelem dvakrát početnějším, bylo nutno nazítří prchnout před doplněnými řadami angloholandského loďstva.

„Uprchnout? Zeptali jste se kam?“

„Někteří,“ odpovídali vyčerpaní námořníci, „někteří uprchli k severu, ale byl to útek »zachraň se, kdo můžeš«...“

Pan de Tourville dal signál k útěku z lodi Ambitieux, kam považoval za nutné přenést svou vlajku; nechtěl totiž obětovat obdivuhodnou Soleil Royal, na niž měl nepřítel obzvláště spaden. Krásná ta loď byla poškozena a zdržovala plavbu admirálských lodí, které ji obklopovaly.

„Všichni doufali, že se jim severně od Cotentinu podaří odplout s přílivem.“

„No a?“

„No a dopadlo to opačně... Ty poslední vrhl odliv přímo proti nepřátelským kanónům, které na ně už čekaly.“

„A co bylo dál?“

„Co dál, hrome! Cesta na věčnost!...“

JAK SE DOSTAT NA LOĎ?

Pokud se bratři pamatovali, nebylo v městě tak rušno jako nyní. Několik dní po návratu loďstva, které si v přístavu hojilo nejtěžší rány, počaly šalupy přivážet na břeh námořníky a vojáky, kteří

vyvázli bez zranění. Prach z bitev jim vysušil hrdla, a tak hledali úlevu v zakouřených krčmách, plných korzárů, čekajících tu na vyplutí Coétquenu a jeho „průvodce“ Saint-Aronu. Odjezd obou lodí byl stanoven na 4. června.

Alain s Albanem neustále pobíhali mezi přístavem a městem. Jejich loď byla v pořádku, a tak se potloukali kolem krčem La Belle Irlandaise nebo La Harpe couronnée. Když slyšel Alban kletby námořníků, s nimiž měl zanedlouho vyplout, připadal si jako dospělý.

Korzáři si vybírali „zálohu na rozloučenou“. Po návratu ji každému strhnou z jeho podílu, ale protože člověk při tomhle zaměstnání nikdy neví, zůstane-li naživu či ne, připadalo jim výhodnější propít zálohu hned. Potloukali se od jedné krčmy k druhé, provázeni muzikanty a houfem dětí, proháněli toulavé kočky a tloukli na zavřené dveře, aby koncert byl úplnější. Debatovali s „královskými“ o válečných lstech a uráželi je svým pohrdáním, neboť po registraci měli být zařazeni na „nejtěžší“ lodi admirality.

Bratři prožívali velké a vzrušující chvíle. Když šel otec Maho s Alainem pro peníze „na rozloučenou“, dostal zálohu ve výši 27 soldů i pro chlapce - jako projev úcty k jeho zemřelému otci -, ačkoli byla určena jen plavčákům, kteří už byli na moři. Šťastná matka dala Alainovi několik krejcarů a chlapci se ve všeobecném nadšení podařilo vzít velkou korzářskou pistoli, kterou matka po otcově smrti pečlivě opatrovala. Hrdě si ji zastrčil za opasek. Otec Maho pak neměl nic lepšího na práci než zavést oba chlapce do krčmy, aby se napili a „pocvičili si ruku“. V jedné špeluňce, jejíž práh si tolik přáli překročit, potáceli se pak oba bratři napůl zmámení a napůl opilí; připadalo jim, že se vznášejí mezi nebem a zemí; hned je nosili námořníci na ramenou, hned je někdo tahal za uši, takže ani nevěděli, mají-li se smát či plakat. Přesto však byli šťastni.

Alain musel snést z půdy otcův kufr s prádlem, aby mu matka přešla, co potřeboval: tři obnošené košile, dvoje staré krátké kalhoty, jedny spodky, jedny modré kalhoty, bavlněný kapesník a dva šátky na hlavu. Boty byly velké, ale zatím se chlapec obešel bez nich.

S Albanem se nepočítalo. Když přípravy skončily, vzal Alban bratra stranou.

„S kalhotama to bude dobré,“ řekl, „ty jsou stejné, a spodky nepotřebuju. Ale co košile? To je budem věčně měnit, aby nás nepoznali? A kapesník máme mít taky dohromady? Štěstí, že tu jsou dva šátky!“

„Kde se převlékneme? A kam se schováme?“

„V nejhorším si stoupneme těsně za sebe. Jistě budou opilí a řeknou si, že tě vidí dvakrát.“

„Opilí na palubě? Myslíš?“
„Nic nemyslím,“ řekl Alban nahněvaně.
„Přemýšlejme!“ Znovu probírali plán.
„Nejdřív budeme losovat. Kdo vyhraje, půjde s kufrem a je to.“
Alain vyskočil.
„Počkej, to nejde!“
„Co nejde? Zase začínáš?“
„Ne. Ale matka...“
„Neříkal jsem to? Zás už začínáš! Kvůli matce si nebudeme komplikovat život.“
Alain dostal jako obvykle záchvat zuřivosti. Křičel:
„Tak poslouchej! Matka nás pozná! Když půjdeš s kufrem ty, nepustí tě do člunu.“
Alban chvíli mlčel. Byl přesvědčen, že myslel na všechno, a nechtěl ustoupit před první překážkou.
„Dobrá,“ řekl, pokrčiv rameny, „to nám celou věc usnadní. Aspoň nemusíme losovat. Do člunu nastoupíš s kufrem ty...“
Alain mu vpadl do řeči:
„...a neřekneš mi sbohem, aby si matka později uvědomila, že jsme se vůbec nerozešli...“ Alban trochu povýšeně souhlasil:
„Budiž. Nastoupíš první, ještě před ostatními plavčíky. V podpalubí zalezeš do nejtemnějšího kouta, schováš se za kufr... a budeš čekat.“
„Na co?“
„Na mě, u všech hromů! Já pojedu posledním člunem, aby mě matka nemohla zadržet...“
„Ouha! Plavčíci nesmějí nastupovat poslední. Mohli by tě považovat za dezertéra a utrhnout ti uši.“
„Brečel bych, že jsem chtěl ještě naposled obejmout maminku.“
„To by byla lež!“
„Jistě, ale je to její vina... Nikdy neposlouchá, když člověk mluví pravdu.“
„A co dál?“

„Nic. To je všechno. Vstoupím na loď, půjdu do podpalubí, zapískám, ty mi odpovíš, přijdu za tebou a ostatní se zařídí.“

Když si chlapci takto vypracovali plán, rozloučili se.

Alban si usmyslil, že za něho bude pracovat sestra. Spravilo to pár halčů na nákup stuh - a Anna šla velmi ochotně pro vodu. U studny se bavila s kamarádkami i s kamarády a domů přinesla vědra poloprázdná. Alban slil vědra dohromady a bez dlouhých řečí ji poslal znovu ke studni. S nádobím to šlo ještě snáze, díky velmi prosté úvaze: nádobí je ženská záležitost, stuhy nosí jenom ženy, a tak... Anna ho ujistila, že mytí nádobí je pro ni potěšením. A vdova Jéhannová, unavená prací v dílně, uvažovala, že po odchodu jednoho syna by bylo na čase vzít zase Albana pevně do rukou. Pomyšlení na brzké rozloučení probouzelo v Alainovi poněkud melancholické nálady, a ve zbývajícím čase ochotně plnil všechna přání svých malých bratrů. Marek a Martin ho vůbec neopouštěli. Dovoľoval jim, aby obdivovali Coétquen a nahlíželi i do krčem, po jejichž pohostinství Alain již netoužil.

Horečný ruch v přístavu vzrůstal každou hodinu. Neustále přijížděli noví námořníci a vojáci, kteří čekali, až lodi budou jakžtakž opraveny a až se uvolní cesta do Brestu.

Šílenství dostoupilo vrcholu 2. června, když přispěchal posel ze severu a oznámil definitivní ztrátu lodí Soleil Royal, Triomphant a Admirál, které den předtím shořely u Cherbourgu. Posádky těchto lodí čítaly dva tisíce mužů. Kolik se jich asi vrátí? V příliš malé nemocnici i tak umíralo každý den několik raněných, které pak obyvatelstvo města provázelo na hřbitov v mlčenlivém smutku. Pohřební průvody se nejednou srazily s pochodujícími korzáry, kteří se nechtěli vzdát svých hlučných parád: nehodilo se jim myslet teď na smrt. Ať se má na pozoru, kdo by chtěl mluvit o neštěstí!

Marné hrozby. Nemluvílo se o ničem jiném. Bratři si podpírali hlavy a nechávali bez povšimnutí matčiny výklady, nářky i rady. Poslední večer jim připadal nekonečný.

A pak šlo všechno zázračně lehce, přesně tak, jak to Alban předpověděl. Alain se rychle rozloučil a nastoupil do prvního člunu.

Nebylo ho za ohromným kufrem ani vidět. Neustále si v duchu opakoval: Ať to dobře dopadne!

Do podpalubí se s velkým hlukem nahrnuli opilí námořníci, kteří okamžitě usínali. Když se tam objevil Alban, přivítalo ho sborové chrápání, které přehlušilo jak jeho tiché zapískání, tak i smích a šeptání obou bratrů.

A 4. června 1692 se obyvatelstvo města znovu shromáždilo na Holandském nábřeží, aby pozdravilo odjezd dvou fregat, vyzbrojených osmnácti děly, které se měly pomstít nepříteli. Z pověření Jeho Veličenstva Ludvíka XIV. pluly pod vlajkou Jakuba II., krále skotského a anglického. Na hlavním stěžni vlála obchodní vlajka, bílý kříž v modrém poli.

Když Coétquen zvedl kotvy, zůstal Alban v opuštěném a temném podpalubí sám. Připadal si náhle docela malý a začal plakat. Alain se z přemíry dobré vůle neustále pletl námořníkům při práci pod nohy a vysloužil si hned při vyplutí první bolestivou „odměnu“.

Lod' zdravila pevninu výstřelem z děla. Celý týden čekali bratři netrpělivě na toto radostné znamení, které je mělo změnit v muže, a teď stáli na palubě s prvními korzářskými slzami v očích.

Pana Duguay-Trouina vůbec nespátřili.

DVA MUŽI PŘES PALUBU

Moře je široké a klidné. Alain drhne palubu a hvízdá si. Voda mu chladí nohy a je stejně příjemná jako slunce, laskající jeho tělo. Jak se jen mohl trápit kvůli šátku? Kdopak si všimne, že každý má na sobě něco jiného? Alain roztírá širokými rozmachy po palubě mýdlo a pobrukuje si písničku. V duchu uvažuje: Kdybych to bral

takhle důkladně doma... Ale teď není čas na výčitky. Tra-la-la, la-la!

Vztyčí se a vidí moře, pomaloučku utíkající za zádi lodi směrem k Saint-Aronu. Nad hlavou se mu vzdouvají plachty. Je věru krásný, ten Coétquen! I když se Albanovi nezamlouvá ten nanicovatý vítr...

Alain se zasmál. Vtom byl vymrštěn do vzduchu mohutným kopancem, a jak dopadl na všechny čtyři, vylil si vědro s vodou na hlavu. Poděšen a oslepen, s palčivou bolestí v očích, zaslechl hubování otce Maha:

„Ty sladkovodní štěně! Do plachet to vylézt nedovede a prochází se to tu jako princ! A při prvním zahoupání je tomu zle. Dočista k ničemu - a já to vzal na loď!“

Chlapec se posadil a chtělo se mu bolestí křičet, protože jak si mnul oči, vnikalo mu do nich mýdlo.

„Otče Maho! Já nepláču, to mýdlo!“

Otec Maho se hřmotně rozesmál.

„Pořád aby za tebe někdo pracoval! Měli jsme vzít tvého bratra.“ Alain vzlykal bolestí a rozhořčením.

„Ach, otče Maho, kdybyste věděl...“

Kdyby ho v té chvíli korzár nepřerušil, Alain by pravděpodobně prozradil jejich tajemství.

„Dost už toho breku! Jdi pro vodu! Plavčík musí občas poznat tvrdou ruku.“

Chlapec poslušně souhlasil:

„Ano, já vím.“

Palčivá bolest zvolna ustávala. Alain si povzdechl při pomyšlení, že i bez otce Maha je dost těch, kteří jim ukazují tvrdou ruku. Na námořníky, důstojníky a poddůstojníky si nenaříkal. Prohánět plavčíky patří k jejich zaměstnání. Nenáviděl však vojáky, kteří je tahali za uši, a sami nedělali nic jiného, než že celý den hráli v kostky nebo karty a zpívali přitom pijácké písně.

Zkoumal polohu slunce. Byl čas osvobodit Albana. Není moc pozdě? Slunce je už hodně vysoko. Mužstvo z levé paluby se musí

objevit každou chvíli. Se závistí pohlédl na kamaráda, šikovného plavčíka, jemuž nikdo neukazoval tvrdou ruku a který už končil mytí svého dílu. Co řekne Albanovi? Změřil si plavčíky, šplhající na stěžních, uchopil vědro, zhluboka se nadechl a rychle zmizel v podpalubí. Bylo tam k zalknutí - a to pluli teprve osmý den.

Stanul na prahu, pak se skryl ve výklenku, zapískal a čekal. Při zemi se mihl stín, který se vztyčil právě ve chvíli, kdy se Alain přikrčil.

„Fuj!“ řekl Alban, „je mi už skoro špatně. Myslel jsem, žeš na mě zapomněl.“

„Jak sis mohl něco takového...?“

„Tak rychle. Na kterém stěžni?“

„Na žádném,“ třásl se Alain, „na pravé palubě na zádi... Drhnu tam... Místo poznáš podle houby... Tady je vědro.“

„Mýt palubu? Jako nějaký budižkničemu? Tos mi to nadrobil!“

„Prosím tě, odpusť mi to... Spadl jsem... Teď si ale pospěš!“

„Radši bych skočil přes palubu, než bych šel zase na to mytí.“

„Albane, prosím tě, dělej, budou se zlobit! Vysvětlím ti...“

„Nic mi nevysvětlíš! Dej sem kbelík, ty hrdino. Nechal jsem ti polovinu oběda, uzenou rybu a chleba.“

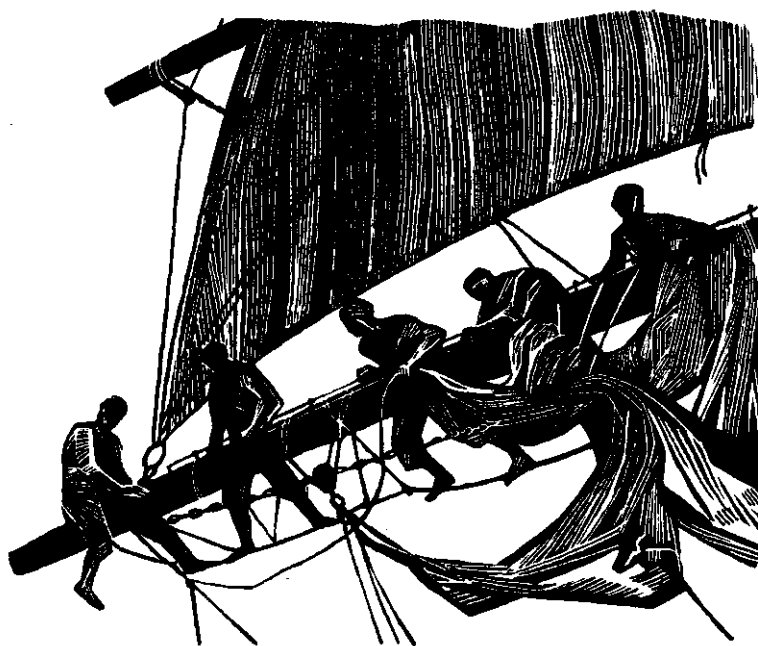
„Nemám hlad. Doufám, že si to neutrhneš od pusy kvůli mně.“

„Kvůli takovému hlupákovi? Já? To bych si dal!“

Alban vyběhl a bral schůdky po třech. Alain zalezl do jejich myší díry, kde čas tak pomalu ubíhal. Jídlo bylo na místě. Schoulil se za kufr, zakousl se do chleba a počal se třást. Báł se, a báł se hned dvakrát: jednak proto, že lhal - měl totiž hlad -, jednak a hlavně z toho důvodu, že hlad dostaly i krysy, které ho slyšely jíst. Rozvázal šátek, přikryl si obličej, aby byl chráněn před odpornými doteky maličkých tlapek, a při každém soustu šátek nadzdvíhoval. Dokonce se pokusil o úsměv: Alban je jistě rád, že je na slunci. Tato myšlenka mu však nahnala strach potřetí: Alban jistě pořád zuří. Chudák Alban! Byl to jeho nápad, abychom odjeli oba, a teď jsme nešťastní... Pravda, někdy ne, třeba když si mě všimne pan

Duguay-Trouin a pošle mě pro sluhu. Nebo když Alban vyleze první na stěžeň.

S touto myšlenkou Alain usnul.

Alban se dal zuřivě do drhnutí, a protože paluba kladla stejně chabý odpor jako Alain, byl s prací brzy hotov.

Když se zbavil ponižujícího kbelíku, odešel za ostatními plavčíky, kteří dosud pracovali. Místo jednoho ustrašence se dokonce vyšplhal do plachet; vyskočil mu na záda a zachytil se nejnižšího lana.

Musím šplhat lépe než ostatní - pak budu mít vyhráno, řekl si. Přesto věděl, že to zatím prohrává na všech stranách. V zamořeném podpalubí trpěl nevolností a na palubě dostával při nejmenším zahoupání mořskou nemoc. A to nebylo ještě všechno.

Ale raději by se dal ubít k smrti, než by přiznal, že je mu špatně. Všechno to byl bláznivý nápad. Dva na jedinou porci jídla! A naučí se jen polovinu řemesla - a ještě k tomu tu, co se mu nezamlouvala. Spát musí dvakrát tolik jako ostatní a každý ví, že spánek je nudný a hloupý. A neustále se skrývat! Nejlepší na tom je, že Alain je spokojen. Rozhodně si musí o všem promluvit.

K té rozmluvě došlo ještě téhož večera.

Muži z jejich paluby usnuli pozdě, protože se dlouho hlučně hádali. Nálada na lodi byla nesnesitelná. Za celou plavbu neobjevily obě fregaty v kanálu La Manche jedinou bárku. Zahálejší bambitky visely smutně na opascích, protože marně čekaly na boj. Na palubě překázelo plno vojáků, kteří neměli co dělat. Několik členů posádky jim chtělo dát ochutnat slanou vodu a hodilo jich pár do moře. Tři námořníci zaplatili ten nápad vězením.

Držíce se za ruce, plížili se oba bratři neproniknutelně temnou nocí až na před horní paluby. Moře, rozřezávané kýlem lodi, lehce šumělo, vzduch byl lahodný a vystřikující voda příjemně voněla.

„Tak se to konečně nauč, hlupáku,“ zašeptal Alban. „Podívej se na mě: vzepřu se, hop - a už jsem nahoře!“ Alain trochu zaváhal.

„Poslyš... Tobě se nedělá špatně, když lezeš nahoru?“

„Mně? Mně? A tobě ano? Proto jsi sletěl dolů?“

„Ne,“ řekl nešťastný Alain, „mně není nikdy špatně. Máš pravdu, je to hloupé, sletět a nevědět ani proč.“

„Tak se dívej. Vidíš, vylezu nahoru, chytanu se lana...“

Poděšen, Alain šeptal jak nejhlasitěji to situace dovolovala:

„Není vůbec vidět. Neblázni!“

Měl dojem, že Alban stoupá do prázdna. Chtěl ho chytit za nohu, ale dotkl se jen jeho lýtka. Alban zakřičel, jak to dělával v dobách, kdy se pro zábavu lechtávali. Výkřik dozníval dole v temnotě. Alain strnul jako bez života. Když se mu srdce opět rozbušilo, přibíhali sem muži. Zakřičel: „Muž přes palubu!“ a skočil dolů za Albanem.

KDO BUDE VISET?

První důstojník rozkázal hodit do moře záchranný pás a stáhnout plachty. V temné bezměsíčné noci do sebe vráželi členové hlídky, kteří za neustálého klení spouštěli záchranný člun. Pojednou mezi ně vpadl z výšin mohutný hlas a zmatek okamžitě ustal. Pan Duguay-Trouin nařídil pověsit na hlavní stěžeň lampu, aby označovala postavení lodi. Několik pochodní osvětlovalo záchranné práce.

Člun pleskl o vodu a hluk vesel se zvolna vzdaloval. Bylo slyšet jen volání námořníků:

„Ohé... Ohé!...“

Posádku z pravé paluby vyburcoval hluk ze spánku. Muži z levé paluby, potloukající se nečinně po lodi, naslouchali a bavili se dohady. Kterýpak nešťastník to nevydržel a šel se napít z téhle klidné hladiny? Pravděpodobně nějaký plavčík. V každém případě to byl hlas plavčíka, co volal na poplach. Ale zdá se, že mezi přihlížejícími žádný plavčík není. Korzáři nevypadali právě vesele: námořník není na světě proto, aby se utopil.

V dálce prořízla temnou noc druhá lampa. Také Saint-Aron označoval svou polohu. Volání námořníků už nebylo skoro slyšet a na palubě vládlo naprosté ticho, když se ozvalo něco jako odpověď. Všichni muži se naráz obrátili k panu Duguay-Trouinovi, který stál nehnuté uprostřed důstojníků. Kapitán zvedl ruku a pravil:

„Zdalo se mi...“

Stovka mužů si oddechla tak mocně, že by to stačilo vzdout i hlavní plachtu. Volání „ohé, ohé“ zesílilo a znělo teď jako vítězný pokřik. Než se kdo nadál, přirazili námořníci k lodi a chopili se provazového žebříku. Obr, který se objevil první, nesl na ramenou dva balíky a shodil je k nohám zachmuřeného pana Duguay-Trouina. Kapitán si zamyšleně mnul bradku.

„Bylo mi řečeno jeden muž přes palubu,“ poznamenal suše.

„Jo,“ odvětil Obr, za nímž se tísnila posádka člunu.

„Taky jsme si to mysleli... Pak jsme měli za to, že jsou dva, když bylo vidět čtyři ruce a čtyři nohy! Nikdo se toho nechtěl dotknout. Ani já ... Sám ďábel v tom musí mít prsty. Hodili jsme je do pytle, aby nebyli na očích.“

Pokřižoval se a ostatní také. Námořníci ustupovali a vráželi do mužů stojících kolem. Pan Duguay-Trouin zvolal:

„Na mé lodi nemá ďábel co dělat!“

V té chvíli se počaly mokré balíky pohybovat a vynořily se z nich dvě naprosto stejné hlavy s uličnický zdviženým nosem. Muži začali křičet:

„Běda nám! Je to ďábel!“

I sám pan Duguay-Trouin ztratil svůj neochvějný klid.

„Cože?“ zvolal, nakláněje se, aby si zblízka prohlédl neuvěřitelný přelud.

„Copak vidím dvojmo?“

Zakryl si rukou jedno oko, pak druhé a znovu se sklonil.

Alain s Albanem se právě posadili. Sváděli zápas s pytlem, který je držel v zajetí, a poděšeně se rozhlíželi na všechny strany.

Ozval se hlučný smích. Několik mužů ze Saint-Malo je poznalo. Volali:

„To jsou kluci matky Jéhannové. Dvojčata!“

Chlapci se začali třást. Stejnými pohyby si utírali krátce přistřižené vlasy, zmáčené mořskou vodou.

„Ach, tak! Dvojčata...“ opakoval pan Duguay-Trouin, jako by mu působilo potíže připustit tak prosté vysvětlení.

Přísně dodal:

„Nikdo neměl tušení o jejich přítomnosti na lodi? Nepracují na žádné palubě?“

Z pravé paluby vystoupil první lodník.

„Ano, kapitáne. Mám jednoho na pravé straně. Ale jen jednoho.“

„A co ten druhý?“ naléhal pan Duguay-Trouin. „Kde ten pracuje?“

Chlapci se právě vyprostili. Vstali a se sklopenými hlavami prohlásili zároveň:

„Nikde. Jsme dva, a přece jeden.“ Zamračili se a pak hrdě ujišťovali:

„Ale ten druhý jsem já!“

Pan Duguay-Trouin podupával podpatkem, zkřížil ruce a pravil ledově:

„Nemám rád, když si ze mně někdo dělá blázny.“ Nicméně jak se na chlapce díval, měl ohromnou chuť se smát. S rukou na ústech se obrátil k prvnímu důstojníkovi:

„Nesmíme našťestí - či spíše nanešťestí - ztrácet čas.“ A hlasitě dodal:

„Nemůžeme tu mařit čas s plavčíky! Znovu a naposledy chci vědět, jak se sem ti dva dostali.“

Vystoupil otec Maho. Neměl teď nic na hlavě a škrábal se na lysé lebce.

„Já je znám,“ řekl. „Jejich otec loni zahynul na lodi paní Boscherové, vaší paní matky. Proto dovolila jednoho z nich zapsat, ale čert mě vem, jestli vím kterého. Ten druhý, hrome, ten se musel zapsat sám...“

Alban znovu klesl na palubu a jediné, co si uvědomoval, byl odporný pocit zvedajícího se žaludku. Alain klečel nad ním a zděšeně ho pozoroval. Kdosi dobromyslně poznamenal:

„Vzal si toho moc najednou.“

„Jakmile zjistíme,“ pokračoval pan Duguay-Trouin, který z těch dvou podváděl, okamžitě ho pověsíme!“

Všichni přijali prohlášení s děsivým mlčením. Znali kapitánovo dobré srdce a věděli, že udržuje tvrdou kázeň jen proto, aby mužstvo nehřešilo na jeho mládí. Alain se k němu doplazil a sepjál ruce:

„Pane, dejte pověsit mě! Nemůže za to, že jsem byl zapsán.“

Pan Duguay-Trouin se usmál:

„Tak už to máme! Když to nejsi ty, musí to být tvůj bratr ...“ A naklonil se k důstojníkovi:

„Kdo by to řekl, drahý pane de la Fontaine... že jsem tak šikovný...“ a pokračoval vážně:

„Až se ten druhý rozžehná se světem, pověsíte ho na nejvyšší ráhno!“

A špičkou boty se dotkl Albanových zad.

„Zatím ale vstaň! Nesnáším nemocné námořníky!“

S Alainovou pomocí se Alban postavil. Stále ještě škytal, ale bylo mu už lépe. Kdosi mu vstrčil láhev mezi zuby. Dusil se a plival.

„Než tě pošleme do pekel,“ pravil chladně pan Duguay-Trouin, „rád bych věděl, proč jsi chtěl mermomocí na moře.“

„Abych... už nemusel mýt nádobí a abych...“ odvážil se pohlédnout na kapitána a rychle dodal: „Abych to nandal Anglánům.“

Muži se dali do smíchu a pan Duguay-Trouin zvolal:

„Ticho!... Tohle je, myslím, dobrý důvod,“ řekl už mírněji, „mluvím samozřejmě o tom druhém. A nebojíš se smrti?“

„Jakpak ne!“ odpověděl Alban tak přesvědčivě, že se muži znovu rozesmáli.

Alain křičel:

„Já se nebojím, pane, já ne! A zavinil jsem to. Spadl jsem, když jsem utahoval plachtu... Chtěl jsem ho zalechtat a...“ Alban zasyčel:

„Hlupáku!“

„Tak dost,“ přerušil je pan Duguay-Trouin.

„To docela postačí. Ať se vám to zamlouvá nebo ne, pověšení nebudete. Už jsme kvůli vám ztratili dost času a nebudeme se déle zdržovat.“

Ticho!“ okřikl znovu muže, kteří se stále smáli. „Poněvadž však nestrpím na palubě ani nejmenší nepořádek... Kde je písař?“

„Zde, pane,“ ozval se hlas v pozadí.

„Zapiš toho uličníka do stavu.“

Na odchodu ho Alban zastavil:

„Pane, pane!“

„Odvažuješ se ještě něco chtít?“

„Ano, pane, chtěl bych, abychom byli oba na stejné palubě.“

Mladý kapitán pokrčil rameny:

„Ale ať už o vás neslyším!“

O chvíli později se dal Coétquen do pohybu a Alain s Albanem leželi na palubě s roztaženýma pažema, aby zaujali co nejvíce místa, a snili naopak o tom, že o nich všichni uslyší co nejdříve.

BITVA

Oba bratři byli svým novým postavením nadšeni. Zatímco posádka zuřila, protože nebylo co dělat a na moři ani jediná loď v dohledu, zatímco žhoucí sluneční paprsky, jen nepatrně mírněné lehkým vánkem, opíraly se mužům do zad a přiváděly všechny na pokraj šílenství, Alain s Albanem si připadali jako v ráji. Aby si vynahradili týdenní půst, kdy se dělili o jedinou porci, jedli teď za čtyři. V práci se zrovna nepřetrhli a často si říkali, že by potřebovali třetího bratra, který by za ně sbíral rány. Mnoho jich však nedostávali, neboť na lodi bylo zvykem, že si každý hleděl svého. Alain už nešplhal do plachtoví a Alban nedrhl palubu.

Zprvu se námořníci domnívali, že se naučí bratry rozeznávat, chlapci však projevovali zlomyslnou houževnatost a nikdy nelitovali námahy, aby zmařili sebemenší stopu vedoucí k jejich poznání. Když Obr, jejich zachránce a přítel, ozdobil Albana konopnou kravatou, aby poznal svého „oběšence“, opatřil si Alain okamžitě kousek lana. A když si Alain nepěkně rozedřel prsty, Alban si způsobil stejné poranění. Kdykoli se naskytla volná chvíle, vyměňovali si opasky a šátky.

Prvního důstojníka zlobilo, že slyší neustále: „Já jsem ten druhý,“ a aby s tím skoncoval, chytil jednoho z posměváčků za ruku a nepustil ho dřív, dokud mu námořníci nevytetovali na paži Ten druhý. Leč nazítří viděli všichni na dvou hubených levičkách stejný nápis. Kapitán nedovedl potlačit úsměv a oba hoši si toto pousmání ukryli v paměti jako poklad. První důstojník se vzdal, volal od té doby jen „ty druhý“ a nestaral se o to, který z plavčků příběhl.

Alainovi i Albanovi působila tato vzájemná výměna rolí radost. Připadali si tak odlišní podobou i povahou, že žasli nad slepotou ostatních. Když byli sami, zkoumali navzájem své pohyby. Alain se vypínal, aby napodobil hrdý postoj Albana, který se zase naopak snažil tvářit bojácně a zkroušeně. Často končilo vše rámušem, třeba když Alban povzdechl:

„Ubohá maminka...“ což z jeho úst znělo Alainovi jako rouhání. I vrhal se na něho, aby mu natloukl.

„Nemáš právo po ní vzdychat, když to tak nemyslíš!“

Alban ho odstrčil a prohlásil povýšeně:

„Vzdychám přesně jako ty, protože se to učím, ty hloupý! A mám právo si myslet, co chci. Taky na ni vzpomínám! Ale nefňukám; já si totiž, myslím, že na nás bude pořádně pyšná. A co jí přivezeme peněz!“

„I když nikoho nezajmeme?“

„Zajmeme, to ti povídám já!“

Bratři šli právě kolem stolu, kde mužstvo z pravé paluby končilo oběd. K nedělnímu jídlu se dávalo na přilepšenou víno a něco kořalky, neboť další dva dny se muselo mužstvo postit. Muži aspoň zapomněli na chuť zatuchlé vody a s kletbami opakovali i přání, které ráno při modlitbě vyslovil pan Duguay-Trouin, totiž aby se už konečně setkali s nepřítelem. Za těch osmnáct dní, co se potloukali po moři, nespátřili živou duši. A kapitán nedovolil zaříznout jedinou slepici ze zásob, dokud nepotká stejný osud nějakého protivníka.

Náraz větru rozkýval loď. Alban zezelenal. Alain zneklidněl. Tato Albanova křehkost jim působila velké starosti. Alain si strčil prst do krku, aby se mu také zvedl žaludek. Alban byl v rozpacích a přemýšlel, na co by svedl svou nevolnost.

„To zavínili červi,“ ujišťoval. „Viděl jsem je v nádržích, celou spoustu. Cítím, jak mi lezou v břiše. Určitě to mám z toho.“

Z palubního otvoru se ozval hlas: „Připravit k boji!“

V mezipalubí nastala vřava. Korzáři poráželi ve spěchu lavice a s divokým pokřikem se řítily k palubním schůdkům. Valící se zástup zvedl oba bratry do vzduchu, takže se dostali nahoru, aniž se dotkli země. Vanul silný vítr a Coétquen ujížděl rychlostí, jež připadala všem fantastická. Padaly rozkazy, velitel vojáku shromažďoval své muže. Chlapci se drželi za ruce a byli za vydatného přílivu ran vlečeni řvoucí vlnou korzárů. Když se před nimi otevřel výhled na moře, který jim až dosud námořníci a

vojáci zakrývali, vyrostlo před nimi v návětrné straně tolik plachet, že je ani nedovedli spočítat.

Pojednou Coétquen učinil prudký obrat a hned nato bylo slyšet pana Duguay-Trouina: „Palte!“ Děla na pravé palubě vypálila najednou na první loď. Angličan odpověděl. Alban zapomněl na nevolnost, ale při každém výstřelu se mu hrud' svírala hrůzou. S otcovou pistolí v třesoucí se ruce pozoroval, jak se přibližuje nepřátelské loďstvo, které je chtělo rozdrtit. Jedna dělová koule dopadla několik metrů od kýlu. Ostatní jim přeletovaly nad hlavou. Znovu ho pohltil ohromný zástup mužů. Když se opět rozhlédl,

Alain byl pryč. Volal bratra, začal vzlykat, otáčel se, a když vzadu nikoho neviděl, rozběhl se k přídi.

Čelní stěžeň a dolní ráhno se ohýbaly pod tíhou mužů. Kanóny mlčely, ale vřava se zvětšovala. Coétquen plul nyní přímým směrem na Angličany. Naráz byly staženy plachty. Vtom otrásl lodí hrozný praskot: kýl vnikl do nepřátelské přídě, odkud zazníval křik mužů padajících do moře. V šíleném zmatku nechal Alban pistoli pistolí a slepě se vrhl kupředu. Kolem něho létaly sekery, výstřely mušket ho ohlušovaly. Viděl, jak někomu rozsekli hlavu vedví. Všechno bylo na chvíli rudé. Alban křičel, klopýtaje o ležící těla, ale běžel neustále kupředu. Najednou vrazil do stěžně. Uchopil lano a vyšplhal se, jak mohl nejvýš.

Alain, který byl tak tvrdě oddělen od bratra, snažil se zprvu kličkovat mezi muži, aby se k němu opět dostal, ale náhle ho kdosi uchopil za opasek a nad vřavou zazněl hromový hlas Obra:

„Už tě mám, ty druhý! Chtěls to Anglánům ukázat! Teď máš příležitost!“

Mohutné paže Alaina zvedly a v okamžiku seděl rozkročmo na ráhnu, v ruce sekeru a před sebou svého ochránce. Zaplaven vlnou nekonečné radosti a zmámen hlukem bitvy, začal povykovat s korzáry. Pojednou se před ním rozprostřela ohromná šedá plachta nepřátelské lodi, podobající se zdi.

Když Coétquen narazil na Angličanovu příď, Alain div nespadol. Kdyby ho byl Obr nezachytil, byl by se stal prvou obětí srážky. Všude kolem se muži vrhali dolů, Alain ztratil rovnováhu podruhé a spadl na nepřátelskou palubu.

Okamžitě vstal. Třebaže ho oslepoval kouř, zahlédl blízko důstojníka, jak zápasí s mohutným nepřítelem. Odhodil sekeru, protože mu překážela, vrhl se na zem a zuřivě zaryl nehty do Angličanovy nohy. Důstojník křičel:

„Zmiz!“

Angličan se na něho svalil. Alain se jen těžce vyprostil. Byl bez sebe vzteky a viděl teď jen Angličanovu nohu. Vší silou do ní kousl.

VĚZEŇ, KTERÝ SPADL Z NEBE

Pekelná vřava ustala, jako když utne. Protože anglický kapitán padl hned na počátku bitvy, nařídil druhý důstojník stáhnout vlajku, aby zamezil zbytečnému krveprolití. Korzáři nahnali anglické námořníky do podpalubí. Odtamtud vylézali jeden po druhém s rukama nad hlavou a byli postupně odzbrojováni. Pak je korzáři hnali v zástupu znovu do podpalubí Coétquenu, provázějící je kopanci, ranami rukou i pažeb. Zajatí důstojníci byli umístěni zvlášť. Z paluby se najednou stal dvůr. Korzáři vyprazdňovali zásobní koše s drůbeží a po palubě poletovaly kdákající slepice, za nimiž se s divokým smíchem honili muži, aby jim zakroutili krk. A pak končily slepice jako válečná kořist u námořnických opasků.

Pan Duguay-Trouin byl už zase na Coétquenu a hlásnou troubou vybízel ke spěchu, neboť se blížila druhá anglická fregata. Vzlykaje - oči zarudlé od slz a hlavu samé peří, volal Alain bratra, kterého hledal mezi mrtvými a raněnými. Pozoroval, jak se paluba poněáhu vyprazdňuje a jak se uvolňují obě lodi, které byly k sobě připoutány lanem. Vítězové obsadili zajatou loď. Jeden z důstojníků Alainovi naznačoval, aby se vrátil, ale copak by se mohl vrátit sám? Schoval se za hlavní stěžeň.

„Pozor, ty blázne!“ uslyšel vykřiknout Albana. „Copak nevidíš, že lezu dolů?“

Něco mu spadlo na ramena a Alain ztratil rovnováhu. Když se zvedl, spatřil před sebou poděšeného plavčíka, tak asi v jeho letech, ale plavého jako sláma.

„Fuj!“ lekl se Alain. „To jsi ty? Co se to... s tebou... stalo? Co je to?“

Za zády se mu ozval smích.

„To je zajatec - náš zajatec. Našel jsem ho na nejvyšším ráhně.“

„Tam se přece nebojovalo. Cos tam dělal?“

„Hledal jsem zajatce, hrome! Našeho zajatce!“
„Och,“ vzdychl Alain, „ty jsi pašák!“

A připojil zkormouceně: „Ztratil jsem sekeru.“

„To se nedivím. No, já zase ztratil pistoli. Teď zbraně nepotřebujeme.“

Alain si vzpomněl, co viděl, nedostal však ze sebe ani hlásku. „Hromské dílo!“ zaklel Alban jako pravý korzár. „Odjedou bez nás!“

Rozběhl se a táhl za sebou Alaina i vězně.

Lodi už nebyly zahákovány. Když přeskakovali všichni tři na palubu Coétquenu, Alain, aby se to nepletlo, spadl málem do vody.

Sotva doskočili, otřásly lodí výstřely z děl. Alban se začal třást, když však zjistil, že jeho zajatec hledí s otevřenou pusou na blížící se anglickou fregatu, popadl ho za ruku a řekl protektorsky:

„Máš štěstí, že jsme tě vzali s sebou. Jak se vůbec jmenuješ?“

„I don't understand (Nerozumím),“ odpověděl chlapec anglicky.

„Derstand,“ vykřikl pobaveně Alban. „To je ale jméno!“

„Za to on nemůže, je to Anglán.“

„Anglán neanglán, co s ním uděláme?“

„Do podpalubí s ním, k ostatním!“ zvolal námořník, který šel právě kolem a chytil Angličana za ucho.

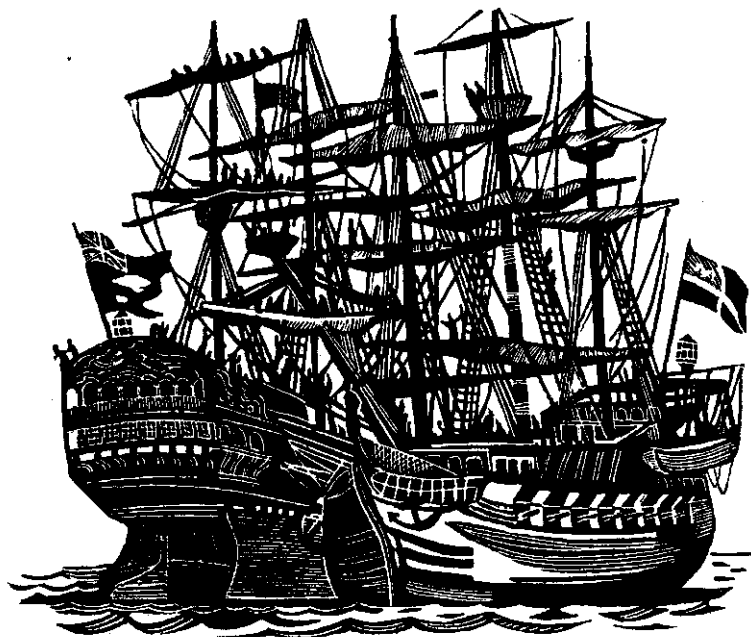
„A vy na svá místa!“ Kde byla jejich místa?

„Božítku,“ zanaříkal Alain.

Jak pozvedli oči, přeletěla jim nad hlavami kule. Anglická fregata už byla docela blízko. Coétquen se znovu otřásl, nepřátelský stěžeň se opět zapletl do plachtoví. Na Angličana byla vyslána další salva, ale loď neodpovídala. Stahovala vlajku. Bitva byla u konce. V dálce shromažďoval Saint-Aron dvanáct těžce naložených obchodních lodí; zprvu chtěly uprchnout, když však ztratily obě fregaty, které je měly chránit, vzdaly se bez boje.

Alain s Albanem se vloudili mezi posádku a přidali se k vítěznému pokřiku. Pan Duguay-Trouin uklidňoval mužstvo. Čas jako by se zastavil. Převádění zajatců trvalo velmi dlouho. Však to nebyla maličkost, srovnat je na Coétquen a umístit na zajatých fregatách dost důstojníků a námořníků, aby lodi v pořádku dorazily do přístavu Saint-Malo. Pak tu byli mrtví a ranění. Většina jich zůstala na první fregatě pod dohledem nové posádky,

kteřá je měla umístít na bezpečném místě, čímž se rozumělo buď moře, anebo nemocnice.

Na Coétquenu spustili do hlubin dva vojáky a jednoho námořníka. Deset raněných dostalo spolu s ostatními korzáry několik skleniček kořalky, aby zapomněli na své rány, než jim je přijde doktor opět připomenout. Plavčíci měli nárok na poloviční dávku, a tak zatímco posádka pravé paluby pomáhala při obracení lodi, Alain s Albanem, pod vlivem dojetí a alkoholu, jedním okem oplakávali ztraceného vězně a druhým s potěšením přihlíželi přehlídce obchodních lodí, které se spuštěnými vlajkami pluly za Saint-Aronem. Těsně za Coétquenem se ve velmi zbědovaném

stavu potácely dvě anglické fregaty, podobající se vyhladovělým rackům.

I když život na palubě vstoupil do starých kolejí, ovzduší bylo docela jiné. Muži, kteří ještě předevčírem zoufale prohlíželi věčně pusté moře, měli teď strach, aby se neobjevil nepřítel, který by jim mohl urvat kořist; ne jeden námořník totiž už vsadil část svého podílu do hry v kostky. A když čtvrtého dne zrána vykřikla hlídka:

„Lod!“, byli všichni při pomyšlení na ohrožený majetek odhodláni k nejtvrděšímu boji.

Na obzoru se objevilo pět anglických válečných lodí. Nezbyvalo než se dát na útěk.

Pan Duguay-Trouin určil, aby kapitán Saint-Aronu pokračoval v plavbě a nejkratší cestou dopravil obchodní lodi a obě fregaty do nejbližšího bretaňského přístavu. Rozhodl, že bude nepříteli čelit sám, aby ho co nejméně zdržel.

Na Coétquenu panoval čilý ruch, neboť se nedostávalo důstojníků i mužstva, jež bylo umístěno na ukořistěných lodích. Každý korzár musel dělat za dva. Alban seděl v ráhnoví a čekal, aby pomohl při rozvinutí posledních plachet. Připadal si tam nahoře jako v úkrytu a bavil se pohledem na korzáry, rychle pobíhající po palubě. Alain se mezi nimi proplétal a vyřizoval rozkazy.

Pět anglických lodí zaútočilo na drzouna, který je vyzval k boji. Když se přiblížily, musel se Coétquen smířit s několika dělovými výstřely, jež mu neublížily. Změnil kurs, rozvinul plachty a prchal před nepřítelem opačným směrem, než plul Saint-Aron. Dvě nejdále vysunuté lodi se pokoušely uzavřít mu cestu, další dvě ho tiskly z boku a pátá se snažila dostihnout vlečné lodi se zbožím.

Všichni, od nejstaršího námořníka až po mladičkého plavčíka, se bavili při pohledu na malého korzára, který si hrál s velkým a neohrabaným Angličanem. Coétquen se vždycky rozjel proti některé z lodí, a když mu pohrozila výstřely, vracel se zpět a za chvíli začal znovu.

K večeru byl Coétquen před ostrovem Bréhat a na moři zůstaly jen dvě nejtvrdošijnější nepřátelské lodi. Coétquenu se podařilo vplout do úžiny, která dělila ostrov od pevniny, a oba nešikově se pokoušeli plout za ním. Ti námořníci, kteří tato místa dobře znali, usmívali se při pomýšlení, jak se anglické lodi rozbijí o skalní útesy. S nadcházející nocí se radost všech ještě zvětšila, neboť Angličané se dali na ústup. Jejich porážka byla doprovázena radostným pokřikem.

Přesto, že námořníci dostali kořalku a že pan Duguay-Trouin nešetřil chválou, připadalo korzárům, kteří toho večera nesměli opustit loď a jít na pevninu, že jídlo nestojí vůbec za nic.

CO ZPŮSOBIL HLAD

„Zastávka,“ řekl Alban zhnuseně, „zastávka. Myslel jsem, že taková zastávka je po dlouhé plavbě docela příjemná, ale co teď?“

Třebaže při každém zakotvení část posádky zběhla, dal pan Duguay-Trouin mužům odpoledne volno. Spoléhal, že naděje na pořádný podíl z kořisti přidrží korzáry na palubě.

Dvojčata se vypravila na pevninu s velkou radostí. Země se jim však houpala pod nohama, takže stěží udržovali rovnováhu.

„Zatracená zem!“ zaklel Alban.

„Poslyš,“ řekl Alain, „nemáme před sebou přece žádné tajnosti, ne?“

„To se ví,“ souhlasil Alban, „že nemáme. A protože je teď po všem...“

Vyhrkli společně:

„Co myslíš, bylo to tak hrozné?“

Tou otázkou si vlastně už odpovídali. Pohlédli na sebe a Alban pokračoval:

„Styděl jsem se ti to říct, ale nedovedeš si představit, jak jsem se bál.“

Chvilku zaváhal a potom dodal:

„Jen proto jsem vylezl tak vysoko. Ne kvůli našemu zajatci.“

„Já vím,“ řekl Alain, „hned jsem to poznal. Se mnou to je ještě horší, já bych byl nejradši všechno pobil! Jako by Angláni neměli matky nebo bratry a sestry, jako by nám chtěli ublížit.“

„Angláni nám chtěli všechno vzít! Copak to nic není? Hele, já si myslím, že příště už nebudu mít takový strach.“

Alain se zatvářil znepokojeně.

„Já si zase myslím... Víš, já jsem měl včera strach až potom... až když jsme se na břehu dívali na zajatce. Viděl jsi chudáka Derstanda, jak po nás koukal?“

„A což teprve ranění! Byl tam jeden ... a neměl nos!“

Alain náhle vstal.

„Tak dost! Už na to nechci myslet. Vstaň a jdem! Země už se nehoupe.“

Šli po pěšině lemované kvetoucími hlohy, která stoupala do mírné stráně. Alban ukořistil cestou několik jablek, ale byla maličká a zelená. Chlapci už zapomněli chodit po pevné zemi, jejich krok byl pomalý a plouživý. Poněvadž byli zvyklí na vítr, zdálo se jim, že je nesnesitelné horko.

„Když tu jsou pole,“ bručel Alban, „musí tu někde být jistě i lidi.“

Za celou dobu však nepotkali živou duši, a tak Alain navrhl:

„Co kdybychom se vrátili?“

„Nikdy! Nejdřív se musím pořádně najíst.“ Ale Alban už byl se svými silami u konce. Zatvářil se shovívavě a řekl:

„Když jsi unavený, tak se chvilku vyspíme. Slunce zatím přestane pálit.“

Lehli si do příkopu, kde byl stín.

Den se změnil v noc a oni stále spali. Albana probudil teprve jitřní chlad.

„Všechno na palubu! Připravit k boji!“

Alain vyskočil a spatřil před sebou bratra s rukama v bok. V polospánku se ptal: „Bitva?... Kde?...“ Alban se smál, ale pojednou zvažněl.

„Kde to vlastně jsme? Nevím. A kam jdeme? Taky nevím.“
Alain se díval na bílé květy hlohu a jednoho se dotkl prstem.

„Je krásný,“ řekl. „A jak pěkně voní!“ Zatřásla jí zima.

„Na Coétquenu bylo tepleji. Copak přelo? Jsem na kůži promoklý. Kolem je všechno mokré. A co ty? Jsi suchý?“

„Nevím, kašlu na to, mám hlad... Chtěl bych sklenici mléka.“

Vyšplhali se na mírnou stráň. Nad ohromnou loukou se objevilo slunce. Po způsobu námořníků si zaclonili oči a zkoumali obzor. Blízko nich se objevily dvě krávy.

„Tady máš mléko,“ hlásil se smíchem Alain. „Můžeš si posloužit, když máš žízeň.“

Krávy patřily ke statku, kterého si chlapci dosud nevšimli. Alain se polekal:

„Myslíš, že to tu vyrostlo přes noc?“ zeptal se, ale nedočkal se odpovědi.

Po několika krocích spatřili veliké stavení. Opatrně je obešli. Před vchodem hlídal muž a chlapci v něm poznali vojáka z Coétquenu.

„Hele, ten druhý je tady!“ řekl muž věčně. „Co tu děláte? Utekli jste?“

Chlapci byli pobouřeni:

„My a utíkat! Něco hledáme!“

Muž se zasmál a poplácal chlapce po zádech tak přátelsky, až vykřikli:

„Au!“

„Už vím! Jdete se podívat, jestli neutek váš zajatec. S tím jste se vyznamenali! Měli jste ho rovnou hodit do moře.“ Bratři na sebe pohlédli.

„My se o něho postaráme,“ řekl Alban. „Kde je?“

„Uvnitř s ostatními.“

Těch ostatních bylo mnoho. Chlapci postupovali stodolou, ruku v ruce. Protože nebylo vidět, vráželi do těl zajatců ležících na zemi. Pach slámy se mísil s lidskými výpary, takže tu byl ještě horší vzduch než v podpalubí. Oba hoši potichu zavolali, ale

pochybovali, že uslyší odpověď, neboť kolem dokola se ozývalo hlasité chrápání.

„Derstande! Derstande!“

Vzadu u stěny zaslechli tichý, dobře známý pláč. Derstand tu klečel na kolenou, jeho plavé vlasy svítily do tmy. Chlapci mu poklepávali kamarádsky na ramena a vzali ho za ruce. Všichni tři pak nastoupili zpáteční cestu ke dveřím, proti jejichž světlu bylo teď dobře vidět všechny překážky. Na prahu se Derstand oslepen zastavil, jeho vodově průsvitné oči mžouraly proti slunci. Stráž jim zastoupila cestu.

„Kam ho vedete?“

„Ven,“ odpověděli klidně bratři.

„Ven... ven... Vězeň nesmí jen tak ven! Ať vám aspoň neuteče!“

Alban se zlobil: „Nám aby utek? Náš vězeň?“ Alain si pospíšil s vysvětlením:

„Nemůže... Je, chudák, nemocný.“

„No co,“ řekl voják a zahrozil, „mně je to nakonec jedno. Ale varoval jsem vás!“

Alain chytil malého vězně za límec a táhl ho pryč.

„Jsi rád, Derstande?“ zeptal se tiše.

„I don't understand,“ odpověděl chlapec. Alban se zlobil.

„Derstand! Derstand! To víme, že se jmenuješ Derstand. Teď radši mlč! Poslyš, Alaine, ten voják se tvářil, jako by nám hrozilo bůhvíjaké nebezpečí, kdyby Derstand uprchl...“

„Však neuteče!“

„To vím, ale mám nápad.“

Pohlédli na svého druha, který se tvářil naprosto netečně. Alain utrl trávu, dal mu ji k nosu a co nejsrozumitelněji zvolal:

„To je vůně!“

Derstand si nejdříve zacpal uši, pak vzal trávu a sledoval ústa Alaina, který slabikoval ještě jednou: „To je vů-ně!“

Všichni postupně čichali k stéblu trávy, cucali je, hvízdali na ně a znovu je cucali.

„Good (Dobré),“ řekl vězeň a poprvé se usmál.

Alain se smál také, Alban však na ně hleděl s opovržením.

„Dobrá. Tráva se po anglánsku řekne gud. Mluv si s ním, jak chceš, ale nesmíme ztrácet čas. Slyšíš, Alaine? Dávej pozor: já ho budu hlídat a ty půjdeš klidně až tam k tomu velikánskému dubu. Můžeš tam třeba jíst žaludy, jestli budeš mít chuť.“

„Teď nejsou žaludy.“

„Tak tedy žaludy jíst nebudeš. Hrome, já mám ale hlad! Až tam dojdeš, obrátíš se, zavoláš na něho, a protože má radši tebe...“

Alain protestoval:

„To není pravda! Copak nás rozezná?“

„Jen klid, já to zařídím. Uvidíš, že nás pozná... Tak. Zavoláš ho, a až bude docela blízko, začneš utíkat. Ne moc rychle, Angláni neumějí asi moc běhat. Já ho budu pronásledovat, a až ho chytím, odvedeme ho na loď.“

„A nebojíš se?“

„Ksaku! Chytit zajatce na útěku, to už za něco stojí, ne?“

„I když vůbec neutíkal?“

„Povídám ti, že uteče! Počkej, hned uvidíš,“ dodal Alban a udělal na Derstanda tak hrozný obličej, že Angličan stáhl hlavu mezi ramena.

„A je to. Běž, já ho držím!“

Albanův plán proběhl bez překvapení, a když komedie skončila, byli naši tři chlapci v téže situaci jako před deseti minutami, leda s tím rozdílem, že svědomí dvojčat bylo teď klidné. Na blízkém poli vytrhali několik mrkví, které jim připadaly jako nejlahodnější pochoutka. Kde však byla jejich loď? Snad neodjela bez nich? Alban vyhledal vysoký strom, lehce vylezl až do koruny, a sotva slezl, začal křičet:

„Jsou blízko! Směr severozápad! A moře je celé modré.“

„Blízko?“ opakoval Alain. „Po tak dlouhé chůzi? Já vůbec necítím nohy. To jsme museli chodit dokola.“

Každý chytil Derstanda za ruku a rozběhli se. Táhli ho za sebou a před nimi vesele poskakovaly tři stíny.

NOVÝ SLUHA PANA DUGUAY-TROUINA

Když se přiblížili k zátocce, spatřili na obzoru všechny malé rejdy Erquy. Od mysu, jenž uzavíral výhled, vybíhaly drobné výběžky a mezi nimi svítily plochy bílého písku. Alban měl pravdu - moře bylo docela modré. Ale Coétquen zmizel.

Bratři na sebe zděšeně pohlédli. Všichni tři se krok za krokem blížili k okraji útesu. Derstand tam dorazil první, hrozně vykřikl a chtěl utéci. Alban mu podrazil nohy, a když Angličan začal brebkat nějaké nesrozumitelné prosby, uštedřil mu mírný kopanec. Alain se divoce roztančil.

„Albane!“ křičel. „Neodjeli! Jsou tu!“

Přiložil ruce k ústům a volal:

„Ohé, Coétquen! Ohé, Coétquen!“

Alban chytil Derstanda za ruku a přiběhl za bratrem.

Padesát metrů pod nimi byla jejich loď vytažena na písku, a podobně jako před vyplutím ze Saint-Malo, i teď kolem ní pobíhalo plno mužů.

Derstand se bránil, ale Alban ho držel tím pevněji.

„Nesmíš utíkat bez dovolení! Ostatně na vězně ses nautíkal už dost. Rozumíš?“

„I don't understand,“ zakvílel Derstand. Alain se rozzlobil.

„Nech ho už na pokoji! Co ti udělal?“

„Utíká. Pořád chce vzít roha. Nic mu přece neděláme. Copak se mu s námi nelíbí?“

„S námi se mu možná líbí, ale v podpalubí ne. Poslyš, Albane, to není poctivé. Nutíš ho, aby utíkal, a pak mu to vyčítáš. Kdybych já... Ne, prosím tě, nezlob se! Je to nádherné, že jsme našli Coétquen!“

Znovu pozorovali pracující muže, kteří byli tak daleko, že ani jednoho nepoznali. Alain se ptal: „Zkusíme ještě zavolat?“

„Ne. Přece se neukřičíme. Sestoupíme dolů.“

„Po útesu?“

Alain sice nemyslel na přímý sestup, ale Alban přimhouřil oči a řekl:

„S tebou? Vždyť bys...“

Alain čekal, že řekne „to nesvedl“, Alban však dodal: „...měl strach o Derstanda.“ Svá slova doprovodil herdou a tím byl rozhovor ukončen.

Tři chlapi obešli přístav delší cestou, sbíhající po mírném svahu. Dérstand se ztrácel v těsném sevření mezi oběma bratry.

„Přisahal bych,“ pravil zamýšleně Alain, „že ten útes, co nám skryl Coétquen, tu ještě včera nebyl. V téhle zemi rostou takovéhle věci přes noc.“

„Zvlášť když si jich člověk nevšimne...“

„Copak je možné přehlédnout tak ohromnou věc? Ledaže útes splýval s mořem.“

„S mořem!“ vyprskl Alban. „Útes je žlutý a moře modré. Útes je tvrdý a moře... no, je samo sebou také tvrdé, ale zkus si o ně rozedřít nohy!“

Alain se podíval na zkrvavené nohy a pobaveně se zasmál.

Na úpatí srázu Derstand zakopl o kámen. Chlapci ho zachytili a Angličan se na Alaina bojácně usmál.

Alban potichu zahvízdal.

„To jsou mi věci,“ poznamenal. „Pan Anglán už nás rozezná. Jedinému slovu nerozumí, ale ví, že jsi hodnější. Tak honem, musíme ho trošku poplést!“

Oba sourozenci si plivli do dlaní a začali zápasit. Váleli se po zemi, ruce a nohy v jediném klubku, zatímco šátky, opasky a košile poletovaly kolem nich. Marně se Derstand natahoval a nakláněl, aby mohl sledovat svého ochránce. Alain s Albanem se zvedli, párkrát se shýbli pro rozházené kousky prádla a neobyčejně důstojně si navlékali košile, upevňovali opasky a nasazovali šátky. Pak se Derstandovi hluboce uklonili a společně mu oznámili:

„Jménem Albana!“ a vyplázli jazyk.

„Jménem Alaina!“ a mile se usmáli.

Po skončeném obřadu se znovu uklonili a Derstand považoval za svou povinnost jejich pozdrav opětovat. Bratři ho chytli za ruce a běželi s ním za společným přítelem Obrem, jehož mohutnou postavu viděli už z dálky. Jejich nadšení pokleslo, když u něho spatřili i otce Maha, ten si určitě nedá ujít příležitost, aby jim ukázal tvrdou ruku.

Obr se k nim obrátil a zabručel:

„Hele, naši dezertěři!“

„Kde jste byli, ničemové?“ houkl na ně otec Maho.

Pojednou je zalil blažený pocit. Jejich rozechvělá těla, čekající rány, pociťovala překrásnou úlevu. I když oba muži hubovali, v jejich hlasech znělo přece trochu radosti.

„Zajatec nám utekl a tak jsme...“ snažil se vysvětlit Alban.

„To jste ho měli radši nechat běžet,“ přerušil Albana otec Maho.
„Budeme mít pěkný náklad. Celé podpalubí pro jediného člověka!“

„Ne, ne!“ prosili chlapci. „Do podpalubí ne. Sami se o něho postaráme.“

Přistoupilo k nim několik mužů.

„Do podpalubí - a hned!“ nařídil korzár a přistrčil Derstanda k námořníkovi, který ho ihned odvedl.

Alain s Albanem ho sledovali s usazenými očima.

„A je to,“ dodal spokojeně otec Maho. „Zatracené anglánské plémě! Pěkně tam v chládku shnije.“

„To jo,“ přikyvoval Obr. „Ale co se týče zatraceného plemene, věděl bych i o jiném. Copak asi udělá kapitán s těmi ztřeštěnci, když se po nich ptal?“

„Kapitán se po nás ptal?“ ozvali se polekaně chlapci. „Pan Duguay-Trouin?“

„Dva kapitáni tu nejsou,“ pravil otec Maho tak hrozivě, že bratři spěšně ustoupili a chránili si uši.

„Kapitán se po nás ptal... chce nás potrestat?“

„Ten má jiné starosti! Ale pan Duguay-Trouin shání jen jednoho. Tentokrát je s vašimi lumpárnami opravdu konec.“

Nikdy! pomysleli si bratři, ale byli natolik moudří, že si tuto myšlenku nechali pro sebe.

Obr se poškrábal na hlavě.

„A který to má být?“

„Ten druhý,“ řeklo se smíchem několik námořníků.

Vylétly dvě paže s vytetovaným nápisem Ten druhý. Smích zesílil. Alain s Albanem se však stále tvářili zkroušeně.

„Kapitán si už vybere. Hybaj, ničemové! Na palubu!“

Okamžitě poslechli. Tentokrát zkroušenost nepředstírali, nikdy se ještě necítili tak nepatrní. Šli mlčky, se sklopenými hlavami.

Pan Duguay-Trouin seděl nad mapou. Roztržitě zvedl hlavu, pak vyskočil, sraštil obočí a najednou se dal do smíchu:

„Tak jsem neměl tuhle večer halucinace?“

Pak se narovnal, upravil si opasek, pozorně pohlédl na dva malé roztřesené plavčíky, kteří se snažili stát po vojensku, několikrát přešel místnost a vrátil se k chlapcům.

„Jméno?“ zeptal se stroze.

Dva hlasy odpověděly:

„Jéhanno.“

„Věk.“

„Dvanáct.“

„To je málo.“

Hoši sklopili hlavy. Příliš dobře to věděli, ale co dělat?

Pan Duguay-Trouin pokračoval:

„Který z vás je od plachet?“

„Já,“ odpověděl Alban.

„Jestli se dobře pamatuju, jeden z vás měl spadeno na Anglány. Který?“

„Já,“ řekl znovu Alban. „Jenže Alain...“

„Bez poznámek. A jeden z vás získal zajatce. Který?“

Alban zaváhal, hledal bratrovy oči, aby mu naznačil: Teď ty, ty! Nemohu pořád odpovídat, že jsem to byl já.

Alain se však v duchu šťastně usmíval: Je jako já, také mu nemůže lhát.

„Já,“ řekl Alban zoufale. „Jenže Alain...“

Pan Duguay-Trouin přerušil nový pokus jediným pohybem.

„Dobrá,“ pravil, „potřebuji tedy toho druhého.“ Při slovech „toho druhého“ se opět vymrštily dvě paže, ale ihned zase zmizely za zády.

„Hledám sluhu,“ prohlásil pan Duguay-Trouin a s úsměvem dodal: „Můj nesnáší moře. Vezmu si tebe!“

Položil Alainovi ruku na rameno. Chlapec si v duchu opakoval: Sluha, sluha, a myslil si, že Alban bude mít pravděpodobně zlost. Námořník - a bude dělat sluhu.

Kdybych se naučil šplhat v lanoví...

Ale aspoň uvidí kapitána každý den a bude ho smět dosyta pozorovat.

„Nebude to nadlouho,“ upřesňoval kapitán svou nabídku a Alaina ta slova okamžitě zabořila, „mám dostat zkušenější sílu. Zatím si jdi pro věci.“

„A ty,“ obrátil se k Albanovi, „ty drž palce, ať potkáme dost Anglánů! Můžete jít!“

„Ne!“ vykřikl Alban a zrudl jako vlčí mák. „Ne!“

Alain také zrudl a klesl na kolena.

„Snad mi už nechceš zouvat boty,“ bránil se pan Duguay-Trouin s úsměvem. „Ještě není večer. Copak chceš, ty druhý?“

Poprvé v životě Alaina mrzelo, že mu někdo řekl „ty druhý“. Musel se s tím však smířit.

„Náš vězeň...“ zamumlal a udivilo ho, že už nemá strach.

„V podpalubí jen překáží... Když ho budeme hlídat, tak... my... my... za něho ručíme.“

Mladý kapitán se kousl do rtu, aby zachoval vážnou tvář, a odpověděl:

„Překáží v podpalubí? To je špatné, pochopitelně. Žádáte pro něho tedy svobodu na čestné slovo. Na vaši čest? Namouduši, že bych si přál, aby se mnou v podobné situaci jednali právě tak ohleduplně. Souhlasím. Ale při prvním bojovém poplachu musí dolů. V boji nechci mít na palubě nepřítele. Teď jděte!“

Mlčky odcházeli. Zmocnila se jich nevysvětlitelná stísněnost, třebaže pokud jde o Derstanda, mohli mít radost. Skličovalo je, že zapoměli poděkovat? Nebo snad cítili, že je čeká ještě mnoho těžkostí? Alain uvažoval, jak dokáže večer stáhnout panu Duguay-Trouinovi boty. Alban se styděl za svůj strach a za nepovedený útok při bitvě. Myslil, že se ke všemu přizná, a tím se jednou provždy všeho zbaví. Pan Duguay-Trouin však odmítl poslouchat. A kdopak jim uvěří, až řeknou, že Derstand je volný? Nikdo je nebere vážně. Alain nabral do ruky písek.

„Je jemný a bílý,“ řekl.

„Jako kyticčka... jako mouka u nás doma...“

Pojednou je zalila vlna radosti: uvědomili si, že Alban panu Duguay-Trouinovi nelhal.

„Ani jsi nemohl lhát, Albane, nemohl. Ale bylo to správné?“
„Nebylo. A přece bylo. Stejně si nás zase splete!“

KAPITÁN CHCE HLAVNĚ

Moře je nekonečné a klidné. Alain drhne palubu a hvízdá si, aby zahnal strach. Všechno začíná znovu a je to stejně těžké, ba ještě těžší než v prvních dnech, protože očekávaný sluha se neobjevil a teď už nejde o klamání posádky, ale samotného pana Duguay-Trouina. Alban nechce ustoupit:

„Jak začneme dělat výjimky, budeme mít brzy po zábavě.“

I když to Alban popíral, Alain věděl, že bratr je rád v blízkosti pana Duguay-Trouina, a ochotně mu toto potěšení umožňoval. Nebylo to však lehké. Pravda, bratři si velmi pečlivě vyřizovali kapitánovy příkazy, ale přece se stále obávali, aby nezapomněli něco z toho, co měl ten druhý vykonat. Při dvojím povolání měli jen málo času, ba nesetkávali se teď ani v noci, aby si mohli - jako dříve - trochu popovídat.

Když byl Alain sám, přemýšlel o tom, jak mohou žít chlapci bez dvojčete. Zeptal se na to Joëla, jediného plavčíka v jejich věku, ale Joël opakoval otázku tak hlasitě, že plavčíci stojící nedaleko začali na Alaina pokřikovat:

„Dvojčátko-telátko, dvojčátko-telátko.“ Chlapec zuřil při pomýšlení, že by plavčíci mohli jednoho krásného dne pokřikovat stejně i na Albana, vrhl se na nejbližšího a několika ranami mu zavřel ústa, třebaže byl menší než posměváček. Rád si pak vybavoval tuto scénu, výkřiky plavčků i udivený obličej Derstandův. Joël prokazoval oběma nejruznější pozornosti, Alain mu však jeho zlomyslnost neodpustil. Pokud šlo o Albana, ten ho nemohl vystát.

Alain, posilován vzpomínkou na vítězství, pozvedl oči k bezmračnému nebi a přátelsky pokynul Derstandovi. Malý zajatec totiž tu a tam vypomáhal, aby si zasloužil svůj chléb.

Také Derstand zvedl oči a ukázal k nebi.

„Krásné,“ řekl radostně, neboť nebe bylo opravdu krásné a kromě toho byl hrdý, že to dovede říci francouzsky.

„Fine (Krásně),“ přisvědčil Alain, už dokonale smířený se světem.

Kolem bylo plno námořníků a plavčků v pilné práci. Na Coétquenu se pralo prádlo. V takových dnech se vlajka nevztyčovala, loď byla zaštitěna jen hadry a šatstvem námořníků, které se sušilo na přídí.

Jediným pohledem objal Derstand celou oblohu.

„No clouds (Bez mraků),“ poznamenal, odděluje slabiky no a clouds.

„No clouds.“
S otázkou v očích dodal:
„Co to znamená?“
Derstand zvedl paže, spojil ruce a vyhodil k nebi pomyslný míč.
„Cloud (Mrak),“ řekl a zvedl palec. Pak zvedl dva prsty a řekl:
Clouds (Mraky.)“
Zavrtěl hlavou: „No clouds. No clouds.“
„Ach, tak! Bez mraků!“
A Alain opakoval, nejdříve pomalu, pak rychleji a s důrazem na slovu bez:
„Bez mraků, bez mraků, bez mraků, bez mraků. Ted' ty.“
„Bez mraků,“ opakoval poslušně Derstand.
Oba chlapci byli nadšeni. Vrchní lodník nebyl v dohledu, a tak se rozběhli k zábradlí.
„The sea (Moře)?“ ptal se Alain.
„Moře,“ odpovídal Derstand.
Jeho úspěch mu dodal odvahy. Ukázal na svého druhu a s ostýchavým úsměvem vyslovil nedovolenou otázku:
„Alain?“
Alain se okamžitě rozhněval:
„To ne, hošíčku, to tedy ne! Všechno ostatní, ale tohle ne! Myslíš, že si se všemi - dokonce i s panem Duguay-Trouinem - dáváme takovou práci, abychom pak naše tajemství prozradili nějakému malému a docela obyčejnému Anglánkovi, jako jsi ty?“
Ustal, sotva dechu popadaje. Zuřivě si třel nos a levou rukou se bil v prsa.
„Ten druhý,“ křičel. „Ten druhý!“
Derstand poděšeně couvl.
Šťastně jsem se z toho dostal, pomyslí si Alain, ale málem jsem se prozradil. Ani Alban by to nesvedl líp. Musím se ho pak zeptat, jak se chová k Derstandovi, když je s ním sám.
Znovu se ho zmocnila úzkost. Práce na palubě už pomalu končila a zakrátko začne mužstvo se cvičením. Derstand odešel za kuchařem, protože při cvičení se nesměl zdržovat na palubě.

Alainův lítostivý pohled spočinul na hlavním stěžni. Ať si o tom mužstvo i plavčíci myslí, co chtějí, ale dvojčata nepřicházejí na svět proto, aby je pak lidé rozdělovali. Joël má pravdu, když se mu posmívá, že je poloviční kluk. Představoval si, jak skáče na jedné noze, mává jedinou paží, jak je přesně rozříznutý napolovic, kromě hlavy ovšem, protože rozpůlená hlava... Alain si vzpomněl na bitvu a zachvěl se. Pak vyskočil, protože ho volal vrchní lodník.

Sotva se přiloudal k zástupu plavčků, vrhl se na něho Alban, který držel v ruce šátek a opasek. Vrchní lodník nadával a snažil se chytit některého z bratrů; ti se prali ovšem jen proto, aby popletli ostatní. Alban zašeptal:

„Zavolat prvního důstojníka. Kapitán čeká vichřici s lijákem. A hlavně chce...“

Hlasitá facka Albana umlčela. Byl chycen, ale právě to si přál.

Alain vzal nohy na ramena a cestou si rovnal košili. Zavolat prvního důstojníka byla maličkost. Měl ho skoro tak rád jako pana Duguay-Trouina. Když nastoupil u kapitána jako sluha, první důstojník na něho pohlédl a zvolal:

„To je přece ten kluk, co mi zachránil život!“ Alain zavrtěl hlavou. Pochopitelně si pamatoval, jak se zakousl do nohy Angličanovi, který ohrožoval důstojníka. Byl však přesvědčen, že důstojník by se ubránil i bez něho, neboť o jeho statečnosti svědčí už to, že si ho pan Duguay-Trouin vybral jako náhradu za dva nebo dokonce za tři raněné důstojníky. Kapitán se smál:

„To bude ten druhý. Vždycky je to ten druhý! Víc z nich nedostanete.“ První důstojník, asi tak o deset let starší, než byl kapitán, odpověděl vážně: „Ať je to ten první nebo druhý, klobouk dolů před ním!“ A skutečně smekl! Nato i pan Duguay-Trouin pozvedl klobouk a prohlásil:

„V tom případě nemohu zůstat pozadu ani já.“

Dodneška Alain nezjistil, zda si z něho první důstojník dělal legraci, ale rád ho měl stejně.

Cestou k němu opakoval si Alain rozkazy. V uších mu zněla Albanova slova:

„Předně zavolat důstojníka. Za druhé čeká víchr s lijákem. Ne, to není rozkaz. Co s víchrem? Nebe je jako vymydlené a moře bez jediné vlnky. A vánek tak slabounký, že se Coétquen skoro nehýbá. Za takového počasí víchr s lijákem? Konec konců to není jeho věc... Za třetí...“

Alain se zarazil.

„Za třetí...?“ opakoval a uvědomil si, že už hezkou chvíli uhýbá před obávaným třetím rozkazem. Teď je tu! Copak si pan Duguay-Trouin může hlavně přát?

Srdce se mu rozbušilo, měl chuť rozběhnout se za bratrem, ale zahlédl ho vysoko v lanoví. Nejlepší by bylo skočit přes palubu. S tou podmínkou ovšem, že by ho vytáhli, protože co by si počal Alban sám? Nebo se ukrýt v podpalubí a čekat, až ho Alban objeví. Jistě by ho živil až do konce cesty. To určitě - jako nějakého budižkničemu! Jako kysu! Zhrozil se takových myšlenek, a jako by se bál, že má svou zbabělost napsanou na čele, rozhlédl se vpravo vlevo a vydal se za prvním důstojníkem.

Důstojník hrál s několika přáteli v kostky a přijal Alaina s obvyklým vtípkováním, předstíraje, že nerozumí vzkazu, který mu chlapec vyřizoval. Nadul tváře a vyvalil oči, aby dodal svému dobráckému obličejí hněvivý výraz, a dal si neustále hlasitěji opakovat vzkaz, třikrát, pětkrát, šestkrát. Potom se zvedl a mohutně poklepal Alainovi na ramena.

„Proč tak křičíš,“ hulákal, „nejsem hluchý!“

Alain div neupadl, ale strach neměl. Spíš ho to trochu rozpálilo. Ani ze smíchu ostatních si nic nedělal. Důstojník si upravil krajkovou náprsenku, rukávy, uchopil klobouk a nasadil ho Alainovi na hlavu, takže pod ním chlapec dočista zmizel. Slyšel, jak kdosi slavnostně přikazuje:

„Pozdravte, pánové, našeho veleváženého důstojníka!“

Smích zesílil. Alain už si nebyl tak docela jist, že se mu nechce plakat. Neodvažoval se sáhnout na klobouk. Důstojník mu ho sundal sám.

„Tak hybaj, chlapče, služba nás volá!“

Služba nás volá! Alain prodloužil krok, aby důstojníkovi stačil. Jednou bude také důstojníkem, nic to není. Všechno je tak snadné! A pan Duguay-Trouin se už jistě nepamatuje, co hlavně chtěl. Bude to některý z běžných rozkazů, jaké Alain slýchal denně od té doby, co se zbrusu nový Coétquen vydal na své loupeživé cesty.

„Hlavně vyžadují bezpodmínečnou poslušnost... Hlavně... abyste mě včas vzbudili... Hlavně nechci být vyrušován... Hlavně... Hlavně...“

Všechny obavy připadaly teď Alainovi směšné.

BOUŘE

Pan Duguay-Trouin se procházel na zádi.

„Čekám na vás,“ řekl stroze.

„A zde mě máte,“ odpověděl rozšafně důstojník a rozpřáhl paže.

„Chci říci,“ pokračoval pan Duguay-Trouin suše, „že na vás čekám už dlouho!“

Důstojník se postavil do pozoru. „Rozkaz, kapitáne!“

Kapitán dupl nohou. Alain ustoupil do stínu, neboť utéci už nemohl.

A to jsme o něm říkali, že je jako slečinka, pomyslíl si.

„Rozkaz, rozkaz!“ křičel kapitán a chlapci připadalo, že se každým okamžikem vrhne na důstojníka, „a jaký rozkaz, prosím vás, mám dát, když ani nevím, kde jsme. Rozesmál jste mě, pane!“

Důstojník se nepohnul. Pan Duguay-Trouin pokračoval se stejnou zuřivostí:

„Jak má loď plout bez velících důstojníků a bez lodivodů? Copak jsou všichni zmrzačení? Proč se pletli do boje?“

„Nesměli by se řídit vaším příkladem,“ řekl důstojník uctivě.

„Pěkný příklad! Kapitán, který neumí řídit loď!“

Pan Duguay-Trouin si přetřel rukou čelo, na okamžik zavřel oči a pokračoval znaveným hlasem:

„Pravda je, že skutečně nevím, kde jsme, a i kdybych spoléhal na svůj zrak, muselo by existovat něco, nač bych se mohl dívat!“

Ukázal znechuceně na buzolu a kompas.

„Ty ďábelské přístroje mi nechtějí nic prozradit. Snad vy...“

Důstojník potřásl smutně hlavou.

„Bohužel, kapitáne, nejsem odborník, ale důstojník dobrý jen pro hrubou práci.“

„Pro hrubou práci,“ opakoval pan Duguay-Trouin, ukláněje se. „V té jste mistrem.“

Důstojník se rovněž uklonil. Kapitán se znovu rozčílil.

„To jsou mi poklony! Ani já, pane, jsem nestudoval, aspoň ne tolik, kolik by bylo zapotřebí. To by si měl především uvědomit můj bratr. Jako bych mu neříkal, v jak žalostném stavu se octneme kvůli té jeho bitvě. A je-li mu jedno, že ztratí loď, pak já nehodlám vést lidi, kteří mi důvěřují, vstříc jisté záhubě. Tohle jsou výsledky té jeho... Říkal jste něco, pane?“

Důstojník neříkal nic. Pan Duguay-Trouin si urovnal krajku, napřímil se a pohlédl k nebi.

„Bůh nás neopustí,“ prohlásil s jistotou, „ve dne v noci nad námi bdí...“

Pan Duguay-Trouin se místo odpovědi maličko ušklíbl a zase to byl devatenáctiletý mladík.

„Jen mít pořádného sluhu...“ povzdechl.

„Kde zase ten kluk vězí?“

Alain, tváře celé rozpálené, postoupil kupředu.

„Kdes byl?“ zeptal se pan Duguay-Trouin, nečekaje na odpověď. „Co se tu přede mnou klátíš? Nepřikázal jsem ti, abys mi okamžitě přinesl jídlo?“

Obrátil se k důstojníkovi a zašeptal:

„Mohu být rád, že je vůbec tady.“

Pak se obrátil k Alainovi:

„Neříkal jsem ti, abys přinesl hlavně rum, protože se blíží bouře? Kde jsi nechal hlavu?“

Pod Albanovým šátkem, pomyslí si Alain a hrozně rád by byl všechno vysvětlil. Hlavně chce rum, hlavně, hlavně chce rum, táhlo mu hlavou. Cestou si maličko lokne té pálivé tekutiny, po níž je člověku do smíchu.

Když sestupoval se schůdků, slyšel „kapitánův rozhodný hlas:

„Nuže, pane, do práce! A pěkně společně! Říkáte, že nejste odborník, nicméně vaše zkušenosti...“

Lichotí mu, pomyslí si Alain, který ani na chvíli nepochyboval, že jeho pán zná všechno. Jak je dobrý! A krásný!

A vždycky měl pravdu! Nebe se zatáhlo a z pravé strany se ke Coétquenu nad rozbouřeným mořem blížila mohutná šedá skvrna.

Alain přiběhl do kuchyně, Derstandovi uštědřil herdu do zad a od kuchaře, který nesnášel vetřelce, si musel nechat vytahat za uši. Jakmile však vyslovil heslo „kapitán si přeje“, kuchař mu okamžitě vyhověl.

Počasí se neustále zhoršovalo. Alain měl co dělat, aby zdolal schůdky; pod jednou paží měl láhev vína, pod druhou láhev rumu a ruce plné jídla, až je musel přidržovat bradou. Doušek rumu si dopřeje až jindy.

Mladý praporečník přejímal rozkazy pro kormidelníka. Po jeho odchodu odložil důstojník dalekohled, jímž zkoumal okolí.

„Už by mělo být vidět anglické pobřeží,“ poznamenal starostlivě.

„Anglické pobřeží?“ zneklidněl Alain. „Musíme dát pozor na Derstanda, aby se nepokusil o útěk a nedoplaval na břeh.“

Široce rozkročen, aby vzdoroval kymácení, Alain uvažoval, kam uložit vzácný náklad. Na stolech bylo plno přístrojů, map a knih. Pan Duguay-Trouin ukázal na roh malého stolku.

„Najíte se se mnou, pane?“ obrátil se k důstojníkovi. „Čert ví, kdy se k tomu zas naskytne příležitost.“

Důstojník se omluvil, volá ho povinnost. Pan Duguay-Trouin už nenaléhal a usedl na stoličku.

„Rum,“ rozkázal nečekaně chraplavým hlasem. Alain chtěl naplnit pohár, ale marně se pokoušel postavit ho na stolek. Nedočkavý kapitán mu vytrhl láhev a přiložil ji k ústům.

„Víno někam schovej, nechci je vidět,“ řekl stejným tónem.

Jakže? Víno měl přece rád! Alain uložil láhev v nejbližším koutě a v duchu prosil, aby se nepřevrhla. Opět zaslechl hlas, který dnes nepoznával:

„Na co čekáš? Kdo mě bude obsluhovat?“

Rychle naplnil jídelní misku. Pan Duguay-Trouin vyndal nůž, ukrojil si slaninu a pak se lžící přehraboval v čočce.

Pojednou prudce odstrčil misku, ta se převrhla a spadla na zem, kde se zvolna kymácela ze strany na stranu jako nějaká loď. Alain

byl nešťastný nad ztrátou tolika výtečných věcí a nevěděl, co má dělat. Vrhł ustrašený pohled na pana Duguay-Trouina a vykulil oči: kapitánův obličej byl bezbarvý, skoro zelený. Je možné, že jejich kapitán, jejich bůh, trpí stejně jako Alban mořskou nemocí? Neodvážil se kapitána politovat, ale tím větší soucit měl v té chvíli s bratrem.

Pan Duguay-Trouin si dal ještě hlt rumu, zastrčil láhev do kapsy a na odchodu přikázal už jasným hlasem:

„Budu u kormidla. To svinstvo uklid'!“

Alain poklekl a co nejrychleji uklidil to „svinstvo“ do svých úst. Když byl s úklidem hotov, spokojeně si oddechl, rychle se rozhlédl, a protože neměl po ruce rum, který zmizel zároveň s kapitánem, přihnul si z láhve vína.

Pak už neměl nic na práci.

Zdvihla se vichřice, kolem hlavního stěžně se křižovaly blesky. Celá paluba se otřásala, Coétquen se divoce zmítal na vlnách. Tohle se Alainovi vůbec nelíbilo, děsil se rozbouřeného temného moře, hlubokého a ledového! Alban bude jistě dole, nemá-li ovšem mořskou nemoc... Vydal se za ním, přidržuje se lanoví. Promočen přívaly deště i vln, zaslechl křik, který přehlušil i skučení větru. Obr mu zahromoval do ucha:

„Chlapče, to je konec světa!“

Alain si vzpomněl, co jim říkal kněz: „Až temnoty pokryjí moře...“ A teď za jasného dne přišla noc, to je konec! Kde však vězí Alban?

U palubních otvorů se tísnili muži a Alain mezi nimi proklouzl do podpalubí. Byl tam hrozný vzduch! Zastavil se a zapískal. Odpověděl mu vzdálený vzlykot. Námořník, jemuž překážel v cestě, srazil ho na zem a Alain přelézal po čtyřech nehybná těla ležících mužů a mířil k starému úkrytu. Tam našel plačícího Albana.

„Nechci, aby mě někdo viděl! Je mi špatně. Asi umřu.“

Coétquen sténal.

„To se ví,“ přisvědčoval Alain, „vždyť je konec světa! Všichni umřeme. Ale radši bych zemřel společně s tebou nahoře.“ A dodal: „Strašně jsem se najed.“

„Nemluv o jídle!“ křičel Alban.

„Ach tak, máš pravdu! Něco jsem ti chtěl povědět, ale nevím teď co. Co to jen mohlo být? Víš ty, že pan Duguay-Trouin je na tom zrovna jako ty?“ Alban vyskočil.

„Cože? Jako já? Musím ho vidět!“

„Napil se rumu a už je v pořádku. Pojd', taky se po nějakém podíváme!“

Rum přiděloval kuchař a pár kapek uštedřil i chlapcům. Alban se doplzlil ke kormidlu a našel tam pana Duguay-Trouina, který sám řídil loď. Zdálo se, že už je docela v pořádku. Albanovu pomoc rázně odmítl. Chlapci se opět udělalo špatně. Právě když se rozběhl za bratrem, pozvedla se lodní zád' a vynesla ho do pětimetrové výšky. Podél lodi se valily dva mohutné sloupy vod. Posádka se vrhla na kolena. Chvíli se zdálo, že Coétquen podlehne náporu vln - čelní stěžeň zmizel ve vlnách a příval vymetl palubu až k hlavnímu stěžni. Když vlny opadly, viseli na přídi dva muži jako rozbití panáci. Loď se vrátila do původní polohy a pak se opět pomalu začala zvedat zád'.

„Držte se, proboha!“ křičel první důstojník.

Čelní stěžen se opět dotkl hladiny, chvilku jako by zaváhal, potom se zvedl a znovu poklesl. Najednou se všechno utišilo. Za Coëtquenem se zdvihala vysoká stěna zpěněné vody, chránící loď před bouří. Vpředu po obou stranách se objevila země. Alban našel konečně Alaina a Derstanda v rukou Obra, který je držel za krk a třel jim hlavy o sebe.

„Bristolský kanál,“ prohlásil. „Znám ho jako své boty.“

A hlučně se zasmál.

„Jsi doma, Angláně! Dneska se už na věčnost nedostaneme.“
Hřmění se vzdalovalo. Posádka plakala radostí.

ALBAN MÁ ZASE NÁPAD

Nad mořským útesem vyšlo slunce a ozářilo lehkou mlhu, která se vznášela nad palubou. Chlapci a Derstand byli jediní - kromě službu konajícího důstojníka a hlídky - kdo nespali. Alain s Albanem se obávali, aby zajatec nevyužil této chvíle k útěku. Každý z jedné strany ho drželi za ruku a dívali se na vlny, narážející na bok lodi. Fregata, zahnána včerejší bouří hluboko do bristolské rejdy, zakotvila v malém zálivu při ústí do moře. Měla spuštěné plachty a lehce se kolébala na vlnách.

Derstand se zachvěl.

„Damp! (Mlha!)“ řekl a zašklebil se.

„Máš pravdu,“ odpověděl Alain.

„Co povídá?“ ptal se Alban podrážděně.

„Nevím, ale říká to tak jistě, že to bude pravda. A když mu to dělá radost...“

„Poslyš, řeč těch divochů je nějaká divná. Všechna slova jsou stejná.“

„To bude možná tím, že jim nerozumíme. Ale... někdy rozumím. Že ano, Derstande, že ti rozumím?“

Při zvuku svého jména malý zajatec vyskočil. Viděl, že se Alain usmívá, a odpověděl: „Why not? (Proč ne?)“

„Vaj not, vaj not!“ zlobil se Alban. „Rozčiluje mě s tím svým vajnot!“

„To říká, myslím, »ano«. Asi se nám chce zavděčit.“ Alain chvíličku přemýšlel a dodal:

„Rád bych věděl, jak mu je tak blízko domova. A ví to vůbec? Jestlipak má taky maminku?“

Alban zatahal Derstanda a ukázal na pobřeží. „Anglicko?“

Zajatcova tvář se rozjasnila. „England? (Anglie?)“

„Ovšem,“ řekl znovu Alain, tentokrát přesvědčen, že se nemýlí.

„A teď mi, Derstande, řekni,“ ozval se Alban a ukázal rukou před sebe, „máš tam matku?“

Derstand zaváhal a pak řekl:

„The sea. (Moře.)“ Alban se dal do smíchu.

„Ale ne, já neukazuji moře, ptám se na tvou matku. Na maminku!“

Derstand vyvalil oči. Jeho bledé zraky těkaly z jednoho na druhého; pátraly po skrytém příznivci, až se zastavily u vážné tváře jednoho ze sourozenců. Alain zavrtěl hlavou:

„Copak myslíš, že Derstand rozumí? Musíš mu to ukázat.“

A dělal, jako by kolébal v rukou děcko.

„Počkej,“ zvolal Alban, „to nestačí!“

Ohnul levou paži do půlkruhu a pravičkou bil do prázdného prostoru. Věžňovy oči se zalily slzami. Zeptal se rozechvělým hlasem:

„My mother? (Maminka?)“

Zamířil prstem k pevnině a zašeptal něco nesrozumitelného.

„Tak to bychom měli!“ prohlásil Alban. „Předně má matku. Za druhé by ji rád viděl. A za třetí mám nápad.“

„Nech si své nápady!“ zaprosil Alain. „Jsou sice docela dobré, ale... mám z nich strach.“

„Ty se do toho nepleť! Ostatně bys už dávno měl být u pana Duguay-Trouina.“

„Nebo ty.“

„Nebo já. Jenže dneska tam půjdeš ty.“

„Pohlídáš Derstanda? Neuteče ti?“

„Bud' klidný, nemá na útěk ani pomyšlení, je to zbabělec. A proto ho...“

Alain už odcházel, a tak neslyšel konec věty:

„...musím k útěku donutit!“

Paluba byla plná mužů. Jedni žertovali, jiní ukazovali na západ, kde vycházející slunce osvětlovalo bílé pobřeží. Ve vzdálenosti asi jedné míle od Coétquenu rozvířaly se vysoké útesy a vytvářely přirozený přístav, který se zdál opuštěný.

Nepouštěje Derstanda z rukou, došel Alban až k Obrovi. Asi půl tuctu mladých námořníků tu s otevřenými ústy naslouchalo jeho hluchému a veselému vyprávění. Alban se protlačil dopředu. Obr poplácal nejbližšího námořníka po zádech a prohlásil:

„Jinými slovy, hoši, i když je to Anglicko, pro nás to bude ráj!

Alban ho zatahal za opasek. Obr neměl rád, když ho někdo přerušoval. Odstrčil Albana, ale dobrá nálada ho neopustila.

„Zajímá tě to, ty kluku ničemná?“

Všichni námořníci se spolu s ním dali do smíchu.

„Ne...“, odpověděl Alban, který neměl tušení, o čem je řeč.

Smích se zdvojnásobil, Alban se však nedal zmást a pokračoval:

„Je možné doplavat ke břehu?“ Muži začali pokřikovat:

„Ten druhý chce jít s námi!“ Obr si přeměřil vzdálenost.

„Kdybys měl dost dlouhé ruce, pak možná. Ovšem s jednou podmínkou: že by ti ryby nechaly trochu masa na kostech... Já bych dal přednost šalupě.“

„Šalupa pojede ke břehu?“ vykřikl Alban.

„Hrome! Copak si necháme ujít takovouhle příležitost?“

První lodník hulákal rozkazy:

„Mužstvo z pravé paluby pro vodu! Vyprázdněte sudy! Naložit šalupu!“

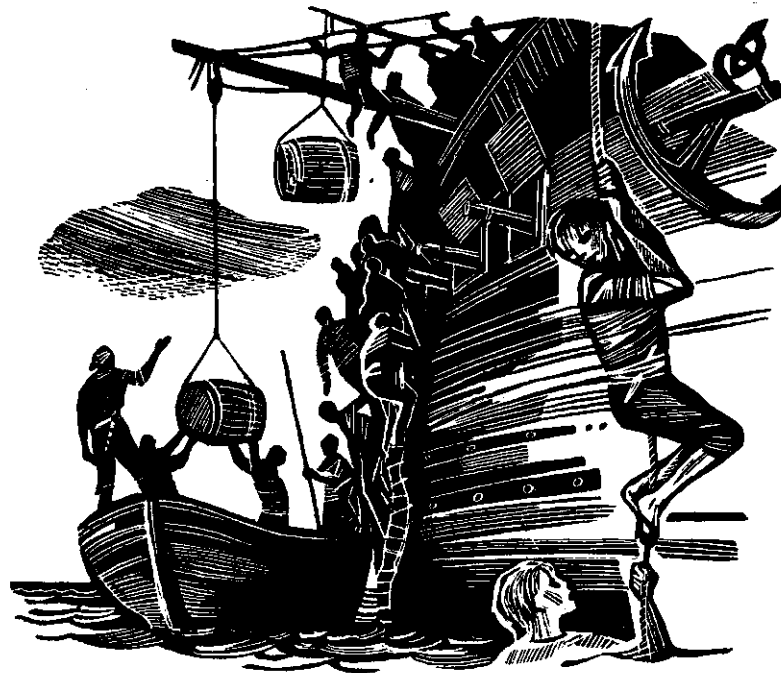
„Jak jsem řekl,“ pokračoval Obr a zamnul si ruce, „ale usmrkance nebereme.“

To se uvidí, pomyslel si Alban.

Obr se vrhl do práce a dělal za čtyři. Alban s Derstandem byli neustále blízko něho, až jim hrozilo nebezpečí, že je některý sud rozdrťí. Derstand se tvářil lhostejně, zato Alban si třel nos a s obavami přemýšlel, jak se dostat do člunu.

„Dvacet mužů do šalupy,“ rozkázal první lodník. „Dvacet! Ani o jednoho víc!“

To byl příval! Padesát rozrušených mužů se probíjávalo k provazovému žebříku, kde pak visel lidský hrozen a kde pokračovala bitka hlava nehlava. Dozorčí důstojník, který se pokoušel zjednat pořádek, byl sražen k zemi. Přiběhl první důstojník s šavlí v ruce. Alban měl jediné přání: skrýt se někde s Derstandem. Táhl ho k přídi. Tři muži spadli přes palubu a motali se ve vodě kolem šalupy.

To je nápad! řekl si Alban, už zase plný optimismu. Na boku lodi objevil lano. Vyndal nůž, krásný ocelový nůž, patřící původně Derstandovi, který si přivlastnil jako válečnou kořist. Mávaje nožem, uchopil druhou rukou lano a donutil poděšeného Derstanda, aby se spustil před ním.

Když si pomyslím, že to všechno podnikám jen kvůli němu! Jenže - věřil by to někdo? říkal si Alban s trochou hořkosti.

Zastrčil nůž za opasek a opatrně se spouštěl dolů. Derstanda strkal před sebou. V okamžiku, kdy dosáhli hladiny, Alban se prudce zastavil. Co jestli ten kluk umí plavat právě tak málo jako mluvit francouzsky?

„Nebesa,“ zavzdychal a zvedl oči k vysokému lodnímu boku, který nad ním čněl jako nezdolná překážka. „Ted už je pozdě! Uvidíme...“

Oddechl si. Derstand plaval lépe než on. To nejtěžší je však ještě čekalo. Nesměli se dát chytit lidmi z Coétquenu. Obepnutí šalupy. Alban se domníval, že objeví nějaké lano, kterého by se mohli přidržet. Nenalezli nic. Bok člunu byl kluzký, nebylo čeho se chytit. I rozhodl se nechat člun člunem a plavat tak daleko, aby byli z dosahu Coétquenu.

Šalupa nás musí zachránit, uvažoval, a čas je pro ně příliš vzácný, než aby se vraceli zpátky, i kdybych měl být pověšen.

Vyhlídka na šibenici mu připadala tak nepříjemná, že na ni okamžitě zapomněl, a rázně vyrazil směrem k pobřeží. Derstand zaváhal a obrátil se ke Coétquenu. Alban ukázal ke břehu.

„Anglicko,“ řekl a usmál se na něho jako Alain.

Derstand odpověděl rovněž úsměvem a několika tempy Albana dohonil.

Jak tak plavali, dolehly k nim ze šalupy Obrovy nadávky, určené právě jim.

„Brrr,“ otfásl se Alban, ale zároveň se spokojeně usmál. Když je tam Obr, jsme zachráněni! Jen pozor na uši! pomyslí si.

Vylovili je ne právě šetrně a oba dostali výprask, jaký nepamatovali. Přijali jej však úplně klidně. Poté vypukla hádka, co s chlapci na pevnině, a lodník rozhodl, že zůstanou u člunu jako stráž. Alban s Derstandem se k sobě tiskli, nespouštěli oči z blížícího se pobřeží a vychutnávali sluneční paprsky, jež se opíraly do jejich nahých zad.

NŮŽ

Jakmile člun uvízl na písku, muži vyskákali s pistolemi v rukou na břeh. Křičeli a povykovali jako při útoku, ale nepřítel tu nebyl. Lodník hodil Albanovi mušketu a chlapec ji v letu chytil. Ušklíbl

se: těžko by sám proti zdejšími Anglány ubránil člun. Má z nich pořádný strach, jsou úskoční; proto se asi neukázali. Jeden z korzárů chtěl ozbrojit i Derstanda. Malý zajatec zavrtěl hlavou a rychle schoval ruce za zády.

„To je zajatec,“ vysvětloval Alban. „Můj zajatec, nesmí být ozbrojen. Ohlídám šalupu i jeho. Kdyby někdo přišel...“

„Kdyby někdo přišel,“ přerušil ho Obr, „tak vystřelíš do vzduchu a my se vrátíme.“

To určitě, pomyslí si Alban.

Až na tři čtyři muže, kteří se potloukali kolem rybářské bárky, rovněž vytažené na mělčinu, všichni ostatní se rozdělili do několika skupin a odešli. Lodník se přidal k těm, co obcházeli útes. Obr zamířil dlouhými kroky směrem k polní cestě. Chlapci pozorovali opozdilce, kteří se bavili tím, že prostříleli bárku, strčili ji do moře a pak hleděli, jak se zvolna potápí.

Sotva s Derstandem osaměli, Alban si s leknutím povšiml, že sudy zůstaly v člunu. Nikdo se o ně nestaral. Pak si pomyslí, že přišla vhodná chvíle, aby vrátil Derstandovi volnost. Jenže bárka bude moci odplout až s přílivem a vyhlídka, že by tu měl být několik hodin sám, připadala Albanovi nesnesitelná.

Konec konců není spoután, a když chce vzít roha, ať si jde! řekl si. Já ho ale pustím až později.

Litoval, že zde není Alain, a uvažoval, co by bratr udělal na jeho místě. A protože ho nenapadlo nic chytřejšího, tak se na Derstanda usmál. Potom si sedl zády k šalupě, odložil mušketu a vyndal nůž. Zabodával střenku do písku, aby ji očistil. Derstand se na něho spokojeně díval.

Měl bych mu něco říci, uvažoval Alban, ale nemám chuť. A co, má přece taky jazyk. Když chce mluvit, ať mluví!

Zastrčil si za opasek bezvadně vyčištěný nůž a vstal. Slunce bylo přímo nad jejich hlavami a úmorně pálilo. Alban ukázal Derstandovi na moře a oba se rozběhli do vody. Několik metrů od břehu se zvolna potápěla bárka. Pověsili se na ni a houpáním uspišovali její konec. Alban postříkal Derstanda, ten mu to oplatil,

začali ve vodě zápasit a potopili se. Bárka už byla na dně. Rychle se vynořili a spustili vítězný pokřik. Angličan zvedl ukazovák a ještě celý zarudlý se ptal, snaže se usilovně o co nejlepší výslovnost:

„Popletení?“

Dostal přátelskou herdu.

„Pojď se proběhnout, uschnou nám kalhoty. Šalupa se ohlídá sama.“

Zahodil mušketu a dodal: „Necháme jí tu mušketu!“

Obcházeli útes, skákali po kamenech a marně se snažili najít nějaké škeble. Derstand si s příslušným úšklebkem sáhl na břicho.

„Máš hlad, co?“ řekl Alban. „A co teprve já!“

Odliv odkryl malou pěšinu a chlapi se po ní vydali. Najednou se Derstand zastavil a zvedl ukazovák. Alban, který šel za ním a v chůzi hvízdal, okamžitě ustal, zastavil se a zaslechl v dálce hlasy a smích.

Jestli to jsou Angláni, napadlo ho, tak je ze mne Derstandův zajatec. Ještě štěstí, že Alain byl na něho hodný!

Byl v pokušení se vrátit, ale protože Angličan už vykročil, styděl se ukázat, že má strach. Poháněla ho i zvědavost, a tak Derstanda ještě postrčil, aby šel rychleji.

Asi sto metrů dál cesta prudce zahýbala a vedla k jeskyni. Malý ostrůvek jim zakryl Coétquen, moře i břeh byly zcela opuštěné. Hlasů vůčihledě přibývalo. Alban byl tak vyděšen, že nerozeznal jediné slovo. Zeptal se:

„Angláni?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Derstand, který měl zřejmě lepší sluch.

Namířil prstem na Albanovu hrud' a řekl s úsměvem:

„Ty.“

„Já!!!“

Derstand sraštil obočí a s námahou pravil: „Coétquen. Šalupa. Muži.“

„Muži ze šalupy! Co tu dělají? Dobrá, podíváme se!“ Chlapci postupovali opatrně, aby nedělali hluk. Až u jeskyně se přitiskli ke skále a pomaloučku nahlédli dovnitř.

„Jé!“ zašeptali překvapeně.

Asi deset korzárů ze šalupy tam při světle pochodní sedělo na sudech, v rukou měli poháry a hulákali pijácké písně. Někteří pili pivo přímo ze soudků. Muž, který okusoval šunku, vyskočil a mával kostí:

„Ať už jste odtud!“

Chlapci se dali na útěk cestou, po níž přišli. Sotva poněkud zpomalili běh, dolehly k nim nové hlasy.

„Ježíšmarjá,“ zabědoval Alban. Chytil Derstanda za ruku a vtěšnal se s ním do malé skalní prolákliny.

V čele blížící se skupiny vykračoval Obr. Na ramenou nesl sele. Chlapce neviděl; zpozoroval je však muž s nákladem slepic. Vykřikl a Obr se ihned obrátil.

„Co tu děláte?“ zařval. „A co šalupa?“

„Hledáme ji,“ odpověděl Alban, poněkud uklidněn tím, že nejde o nepřítele. „Už běžíme.“ „Měl bych ti utrhnout uši!“ Alban se maloučko usmál.

To jo, pomyslel si, ale k tomu potřebuje člověk volné ruce.

Obra to asi také napadlo a ušetřil Albanovi aspoň rychlý kopanec. Chlapec okamžitě ustoupil do náležité vzdálenosti. Další tři muži nesli rovněž potraviny, šunku, slaninu, domácí chléb. Chlapci kulili nad tolika dobrotami oči. Alban se zatvářil zkroušeně.

„My máme taky hlad,“ řekl. „A žízeň,“ dodal tišeji, neboť neměl sebemenší chuť vrátit se do jeskyně.

„To je dobře! Měli jste zůstat u lodi, chlapečkové. Jezte kořínky. A hybaj!“

Jíst kořínky, proč ne? Lepší něco než nic... Vrátili se k dočasnému přístavu. Mušketa ležela na svém místě v písku a také sudy byly tam, kde předtím.

„Nejdřív se půjdem ohlédnout po něčem k snědku,“ rozhodl Alban, „a potom...“

A potom, řekl si, potom pustím Derstanda na svobodu. Je divné, že neuteče sám.

Na pusté pláni, porostlé jen vřesem, který jim rozdíral nohy, objevili pěšinku vedoucí k vrcholu strmého kopce. Alban chtěl nejdříve prozkoumat okolí. Necítil se v „Anglicku“ dost dobře a měl strach i z místních lidí.

Náhle se Derstand prudce otočil a překvapeně vykřikl. Alban se také rozhlédl, neobjevil však nic zvláštního. Nedaleko bylo několik domků a nad přístavem čněl zámek. Pod kopcem spatřili několik obdělávaných polí, která slibovala chudičkou potravu. Alban strčil do Derstanda, ale ten se nechtěl hnout. Pravou rukou kroužil kolem levého zápěstí, mával pažemi, ukazoval k obzoru, znovu kroužil kolem těsně sevřené pěsti.

„No dobrá,“ zlobil se Alban, „je to ostrov. A co má být? Nevěděl jsi, že Anglicko je ostrov? No tak...“

Derstand ničemu nerozuměl, ale pochopil, že se ten druhý zlobí. Pokrčil odevzdaně rameny a vykročil za Albanem.

Na úpatí kopce objevili pramen a dychtivě se z něho napili. Teď ještě něco sníst. Zdálo se, že tuto otázku tak snadno nerozřeší. Nebyl tu jediný ovocný strom, jediná mrkev. Při pomyšlení na sladkou a čerstvou mrkev se Albanovi sbíhaly v ústech sliny. Když už se smířil s osudem, zaslechl, že ho Derstand volá z nedalekého pole.

Země tu byla pokryta neznámým lupením a Derstand rozrýval půdu. Vytahoval hlízy podivně nepravidelných tvarů, pokryté zemí a trochu podobné řepě. Mohlo to být něco na zub. Alban uchopil tu největší, spěšně ji v rukou očistil, zakousl se do ní - a všechno vyplívl.

Derstand ho s úsměvem pozoroval. Pak mu cosi překotně a nadšeně vysvětloval.

„Mluv francouzsky!“ rozzuřil se Alban. „Dost už jsme se s tebou namořili!“

Derstand otevřel pusu, svraštil obočí a začal slabikovat: „U-te-če-me!“

„Utečeme? Utečeme? Ach tak, upečeme! Ale jak?“

Zajatec předal hlízy Albanovi, vytahal ještě další a zamířil k pobřeží s výrazem soustředěného zaujetí, jaký má člověk nesoucí poklad.

Těsně za ním šel Alban, poněkud vyvedený z míry, a myslil si: Alain má pravdu, když o něm říká, že má za ušima. To je bláznivý svět. Teď rozkazuje on mně!

Derstand složil vzácnou kořist do písku pod skalní výčnělek a odběhl.

Tentokrát pochopil, řekl si Alban, a opravdu utekl. Najednou se cítil strašně osamělý. Ale Derstand za chvíli přiběhl s náručí větví a suchého proutí. Celý blažený pozoroval Alban jeho hbité ruce, budující primitivní pec s otvorem místo komína. Nikdy si nepomyslel, že by mohl být Derstand tak rychlý. Do pece vložil zajatec hlízy, pečlivě je přikryl nalámanými větvemi, rozhlédl se a pár kroků od pece našel, co hledal: dva křemeny. Za chvíli z nich vykřesal jiskru, od níž chytla suchá tráva a proutí. Derstand se naklonil nad pec a ze všech sil foukal dovnitř. Do vzduchu stoupal sloup dýmu. Pak si chlapec s uspokojením sedl vedle Albana a pozoroval své dílo.

Za půl hodiny odstranil dohasínající uhlíky a vyhrabal tajemné hlízy. Oheň jim na kráse nepřidal, ale Derstand se nedal odradit jejich vzhledem, vzal jednu, ještě horkou, sloupl z ní černou kůru a podal Albanovi.

„Potato,“ řekl „potato (Brambor.)“

„Potejt,“ opakoval Alban.

Potejt, i když byl jen zpola upečený, překvapil ho svou chutí. A pěkně hřál v žaludku. Čtvrtý jedl už jako opravdovou pochoutku. Derstand, který také nezahálel, schoval poslední dva do kapsy.

„Ten druhý,“ řekl.

„Pro toho druhého,“ opravil ho Alban. „To je dobrý nápad.“

Povzbuzen tímto úspěchem, pokusil se Derstand ještě jednou vyzvědět jméno svého druha. Ukázal na loď, kterou odtud bylo vidět, a zeptal se:

„Ten druhý - Alban?“

Alban si potěšeně řekl: Má mě za Alaina. To jsem na něho musel být hodný! Zavrtěl však hlavou.

„Ne, ne, kamaráde! Ten druhý je ten druhý! Víc se nedovíš.“

A dodal s trochou smutku:

„Ani když už odcházíš a mohlo by to být jedno.“

Moře počalo stoupat. Muži se objeví každou chvíli. Byl nejvyšší čas podniknout něco s Derstandovým útekem, poněvadž ten

hlupák sám utéci nedokáže. Alban ho dotáhl k polím a ukázal mu na domky.

„Jdi!“ přikázal.

Derstand klidně vykročil.

„Rychleji! Běž! Člověk přece neutíká krokem!“

Derstand se obrátil. Viděl, že Alban rozkládá velitelsky rukama. Domníval se, že ten druhý si chce hrát, a dal se do běhu.

„Hej!“ křičel Alban. „Hej! Vrat' se! Máš u sebe potejty!“

Derstand se vrátil. Alban mu vzal brambory. Zajatec prosil očima.

„Ten druhý,“ řekl potichu a ukázal na moře. „Já je nesním! A teď běž!“ Derstand se nehýbal.

Proč se mu nechce? uvažoval Alban. Kdybych já byl zajatcem a kdyby mě zavedli k Saint-Malo... Ale dřív bych si řekl o nůž. Co když chce taky svůj nůž? Bude volný, má tedy právo nosit zbraň.

Vytáhl nůž, lítostivě na něj pohlédl - a slavnostně mu ho podával.

Derstand schoval ruce za zády jako před chvílí, když mu dávali mušketu. Alban dostal vztek. Hodil nůž asi deset metrů od sebe, zkroutil Derstandovi ruku, až se otočil, a pak ho nakopl ve směru, kde ležel nůž. A protože Derstand stále nechtěl rozumět, vzal nohy na ramena sám.

Doběhl tryskem k šalupě, kolem níž už pobíhali muži. Obr valil soudek, který u blízkého pramene naplnil vodou. Najednou uslyšel Alban za sebou hluk. Přibíhal Derstand, mával rukama ve vzduchu a v zubech držel nůž! Pustil jej k Albanovým nohám jako poslušný pes, aportující kámen.

„Co to zas provádíte?“ bručel Obr.

„No,“ začal Alban, „když je tu doma, tak... tak jsem ho chtěl pustit na svobodu.“ A vzpurně dodal:

„Je to náš zajatec! Máme na to právo!“ Hned však dodal rozechvěle: „Ale on nechce...“ Obr se zachechtal:

„To bych myslel, že nechce! Aby na něm vymáhali náhradu za všechno, co jsme shrábli? A jak by se z téhle divočiny dostal domů?“

„Copak to není Anglicko?“ Obr se rozesmál ještě více.

„Ale je, je to Anglicko. Malinký kousek Anglicka. Tenhle ten ostrov se jmenuje Landé (*pozn. Ostrov Londey u Bristolského zálivu*) a my Bretonci jsme si ho už dávno tak trochu přivlastnili.“

ZATÍM NA PALUBĚ

Podívejme se, co se dalo několik hodin předtím na palubě Coétquenu. Alain, klidný pokud šlo o Derstanda, neboť jeho bratr byl zřejmě rozhodnut zajatce nepustit, našel pana Duguay-Trouina, jak spí oblečen ve své lenošce.

Chudák, pomyslel si, ten má spánek! Jak by ne, po tolika hodinách u kormidla... To není takový lenoch jako my. Jestlipak by chtěl být Alban na mém místě? Musím si kapitána prohlédnout zblízka.

Zadržel dech a sklonil se nad spícím. Ve spánku vypadal pan Duguay-Trouin opět jako dívka, po čele měl rozházeno plno světlých, bohatě zvlněných kadeří. Zase to byl pan René ze Saint-Malo, který se v kostele schovával za kropenku a čekal na dívky. Při této vzpomínce měl Alain co dělat, aby se nezasmál. Ale pan René měl teď knír a mezi očima hlubokou vrásku. Tváře však měl červené, dívčí, hnedle jako Anna. Alain se nahnul, aby se jich zlehka dotkl prstem. Pan Duguay-Trouin se najednou obrátil. Chlapec uskočil. Pan Duguay-Trouin hleděl už zase klidně. Alain začal znovu.

Je menší než Obr, uvažoval, pohlížeje na kapitánovu postavu, ale kdyby se bili meči... Jednou jsem ho viděl, pane, ten má ruku... Jeho pohled se zastavil na kapitánových rukou. Jednu měl otevřenou, druhá byla zařata v pěst.

Hele, kapitán je asi s něčím nespokojen.

Náhle si všiml bot. Pan Duguay-Trouin spal obutý! A co hlavně nesnášel při spánku? Boty na nohou. Alain nevěděl, co má dělat, a tak si klekl na kolena a prosil patrona plavčků o pomoc. Nebe je veliké, a jistě se tam ten patron najde. Rád by znal jeho jméno, aby mu mohl slíbit poděkování v případě, že boty spadnou samy od sebe a nezpůsobí hluk. Jak tak klečel se zkříženýma rukama a s očima sklopenýma, aby neporušil zázrak - dostal botou rovnou do nosu.

„Boty!“ řekl pan Duguay-Trouin s očima stále zavřenýma.

Alain se vzpřimil a zmateně se omlouval. Pan Duguay-Trouin se sice nehýbal, zato jeho boty znovu procitly a vyskočily k Alainovu nosu.

„Boty, povídám!“

Alain se sklonil a boty s ním. Stáhl je s patrným uspokojením, které bylo provázeno kapitánovým „ach!“ Současně se zdálo, že se probudil i pan Duguay-Trouin.

„A teď ven! A hlídat! Nikdo sem nesmí! Nikdo, rozumíš? Chci spát. Hlavně ať mě nikdo neruší!“

Alain se skrčil přede dveřmi, rukama objal nohy a hlavu si položil na kolena, to byla jeho i Albanova nejoblíbenější poloha. V duchu prosil, aby sem nepřišel první důstojník a nechtěl jít dovnitř. V koutě, kde seděl, bylo teplo, protože tu byl chráněn před větrem.

To je legrační, pomyslel si, mně se chce taky spát. Nic pořádného jsem přece nedělal, dokonce jsem nedělal vůbec nic! Zavřel oči a v duchu si opakoval: Vůbec nic, vůbec nic.

Zdálo se mu, že slyší Albanův hlas: „Ani spát nebudeš... ani...“ a byl šťasten. „Ani spát... nic ... nedělat... vůbec nic...“

Probudilo ho zaštekání.

„Hlídací psi!“ zaslechl dutý, vzdálený hlas.

Alain vyskočil. Saint-Malo!

Před ním se prohýbal smíchy plavčík Joël.

„Ty se v práci nestrháš, co?“ poškleboval se zlomyslně. Odplivl si a dodal:

„Sluha! Námořník od škopku!“ Alain odpověděl tiše, rychle a jedovatě

„Voda ze škopku pana Duguay-Trouina je čistší než ta, kterou piješ!“

„Hele, hele,“ posmíval se Joël, „myslíš, že to nevím? Zrovna teď jsem měl čistit soudky. Zatuchlá voda, to je pěkná vůně, pane! Tak jsem zmizel.“

„Hleď opravdu zmizet, protože kapitán spí.“

Alain ukázal palcem na dveře za sebou. Joël zbledl.

„Kapitán je uvnitř? A spí? Ó já, ó já, ó já! To je zlé!“

Zle bude se mnou, jestli se probudí..., pomyslel si Alain.

Joël se moudře odklidil kousek dál. Pak se obrátil a tichým, zlomyslným hlasem mu poradil:

„Radši ho vzbud'. Bude tu kravál!“

„Jaký kravál? Kdo ti to řekl?“ Joël se ušklíbl a zmizel.

Alain přitiskl ucho na dveře. Ticho. Oddechl si. Jaký kravál tu má být? Znovu zaujal dřívější polohu a naslouchal. Z přídě sem doléhaly hlasy a zdálo se, jako by se někdo hádal. Ale kdo? A proč? Hrozně rád by se tam podíval, ale stráž je stráž. Neodvážil se vzdálit. Alban na jeho místě by si jistě nějak poradil. Ten má oči všude. Náhle stál před Alainem první důstojník. Chlapec vyskočil a rozpřáhl přede dveřmi paže.

„Kapitán spí,“ zaprosil. „Hlavně ho nesmí...“

„Dobře, já vím,“ přerušil ho důstojník. „Beru to na sebe, povím mu to. Mužstvo se pere o šalupu a není to poprvé, co...“

Zmizel. Mužstvo se pere o šalupu? Co s ní chtějí? Dorazit do Anglicka? Je přece jisté, že by je Angličané nenechali jen tak přistat, a co by ostatně hledali v zemi těch divochů? Asi to nebude nic vážného, protože pan Duguay-Trouin nevstává.

Nicméně křik byl stále hrozivější. Alain si vzpomněl na bitvu a s ulehčením si uvědomil, že Alban se jistě do téhle vřavy nepožene. Vtom rozeznal mezi spoustou hlasů Obrův křik:

„Ten druhý! Ten druhý!“ Protože on tu v klidu odpočíval, nemohl tím druhým být nikdo jiný než Alban. Že zas měl nějaký

nápad! Alain zapomněl na kapitánovy dveře a vrhl se kupředu. Slyšel jen tlukot vlastního srdce a před očima měl tmu, takže skoro nic nerozeznával. Otec Maho Alaina zachytil.

„Nechte mě!“ zmítal se mu v rukou, škrábaje a kousaje kolem sebe. „Kde je Al... kde je ten druhý?“

Otec Maho odpověděl se smíchem:

„Pod vodou!“

Alain strnul.

„Pod vodou! Copak... spadl do moře?“

„Kdepak!“ smál se stále otec Maho.

Chlapec se vyprostil. Stiskl pěsti.

„Čemu se smějete? Čemu se smějete? Kde je Alban?“

„Alban! Tak ty jsi Alain? To jsem rád, protože jsem dal zapsat tebe.“

Alain se na něho vrhl. Otec Maho sevřel v jedné ruce obě jeho zápěstí a druhou rukou mu uštědřil pohlavek.

„Abych tě naučil způsobům,“ řekl.

Pak ho táhl k zábradlí kolem skupiny rozhněvaných mužů. Chlapec viděl zprvu jen rychle se vzdalující šalupu. Brzy však zpozoroval několik metrů od ní dvě dětské hlavy. Nebylo pochyb, byl to Alban s Derstandem.

„Lhal jste!“ křičel. „Spadl do moře! A Derstand taky!“

Korzár ho zatahal za ucho.

„Aby sis zapamatoval, že nejsem lhář. Nespadl do moře, ale skočil tam sám. Váš Anglánek zrovna tak. To za první.“ Pak ho zatahal za ucho podruhé.

„Abys věřil tomu, co povídám. Když říkám, byl pod vodou, tak byl. To za druhé.“

Alain nespouštěl z Albana a Derstanda oči. Nestaral se ani o uši, ani o to, co říká otec Maho.

„A jestli budou ještě v moři, než napočítáš do deseti, můžeš vytáhnout za uši ty mě.“

Albana s Derstandem opravdu vytáhli v malé chvíli do člunu. Alain s hrůzou přihlížel, jak s nimi muži surově nakládají. Otec Maho si mnul ruce.

„To je vyléčí! Na tuhle koupel dlouho nezapomenou.“

Námořníci se smáli společně s ním. Alain se neodvažoval pozvednout ruku na pozdrav svým druhům, kteří se tam na lavici tak krčili, že je od sebe ani nerozeznával. Námořníci se zvolna rozcházeli. Když osaměl se třemi či čtyřmi muži, zmohl se na bázlivou otázku:

„A... vrátí se?“

„Asi jo. Musíme si s nimi přece vyrovnat účty!“

Ta hrozba se jistě netýkala Albana. Alain byl upokojen, ale jak seděl sám a sám na palubě a po tvářích mu stékaly slzy, vyčítal si, že všechno je jeho vina:

„Derstand chtěl utéci a já jsem Albana žádal, aby ho hlídal.“

Viděl v dálce přistávat šalupu a všiml si, že z ní vyskakují lidé, ne větší než mravenci. Teprve nyní si uvědomil, že opustil své místo. Utřel si slzy a opatrně se vracel, aby ho nikdo nepotkal. Všude ve stínu seděly skupinky mužů, všude se hrály karty. Alain se rozběhl po pravé straně paluby, která byla zalita sluncem. Kapitánovy dveře byly zavřeny. Měl vyhráno!

Znovu se skrčil do podřepu, hrál si s prsty u nohou, vyškraboval nehtem prach ze škvíry mezi prkny a nudil se. Na Albana a jeho neslavný návrat raději nemyslel. Sám se musí chovat co nejlépe, aby byli shovívaví k bratrovi. Právě když si začal uvědomovat, že má hlad, zaslechl povědomé kroky. To přece není možné!

Nicméně vyskočil. Před ním stál pan Duguay-Trouin - obutý! - a nakrucoval si pobaveně svůj malý knír. Alain pohlédl na dveře, které byly stále zavřené.

„Ano,“ pravil pan Duguay-Trouin, sledující jeho pohled, „vyšel jsem právě těmito dveřmi.“

Mávl rukou:

„Myslel jsem, že už jsi zase fuč... že jsi dezertoval.“

„Ach, kapitáne!“ protestoval Alain a hned zas měl slzy na krajíčku.

Kapitán si toho nevšiml. Alain zašeptal: „A vaše bo...?“

„Mé boty? Ph! Když je třeba, umím si posloužit sám. Jídlo mi však přineseš ty, také pro prvního důstojníka, a dáš nám je na můstek. Chci se potěšit pohledem na anglickou pevninu. Potom si běž, kam chceš! Všichni mají dnes volno až do návratu šalupy.“

Alain byl šťasten, že mu kapitán nic nevyčítá. A zbytků jídla bylo tolik, že si nemusel pro nic chodit. Nechtěl se ukazovat, poněvadž se před otcem Mahem prozradil. Až přijde Alban, lehce je zase popletou, do té doby však... Dřímá tedy na rozpálených prknech paluby a bavil se tím, že podle výšky slunce odhadoval čas. Říkal si: Teď mohou být čtyři hodiny, když vtom zaslechl křik. Ze strážního koše oznamovala hlídka:

„Lod!“

Zástup mužů ho strhl k zábradlí. Každý se tlačil, aby co nejlépe viděl. V úžině mezi ostrůvkem a pobřežím, kde kotvila šalupa, objevila se veliká loď. Byla to nepochybně ozbrojená anglická obchodní loď. Muži ji z pobřeží nepozorovali, protože jim ve výhledu bránil útes obklopující maličký přístav, kde šalupa odpočívala na písku. To vše vyrozuměl Alain z rozhovoru několika mužů s otcem Mahem, k němuž se přitočil. Poněvadž se starý korzár nikdy nemýlil, čekal Alain na jeho úsudek.

Jeden z námořníků se rozhorloval:

„Nemůžeme se s Anglánem měřit. Musíme zmizet!“

„Jo,“ zahučel otec Maho, „a nechat tu ty chlapy na pobřeží, co?“

Dodal:

„Kdybychom jim dali znamení, tak se prozradíme!“ Všichni byli sklíčení. Pojednou se otec Maho usmál a hlavou ukázal na červenou vlajku, třepotající se ve větru.

„Chrání nás anglická vlajka. Angláni nás budou považovat za domácí loď.“

„Myslíš?“

„Jen se dívej. Koukejte se, přátelé! Co jsem povídal?“ Muži na okamžik ztichli, pak se dali do smíchu. Anglická loď spouštěla

plachty i kotvu. Jeden námořník zvolal: „Ať žije anglický král!“ Ostatní se k němu přidali.

Znenadání mezi ně vpadl hlas pana Duguay-Trouina:

„Na místa! Připravit plachty!“

Muži z pravé paluby se rozprchli do všech stran. Alain, který jako sluha byl zproštěn povinností plavčíka, zůstal u otce Maha a slyšel, jak Maho zabručel k několika mužům ze své paluby:

„To je kapitán! Čeká, až se vrátí šalupa! Marná sláva, dobře mu asi není. Nechtěl bych být v jeho kůži.“

Alainovi nebylo dobře ani v jeho vlastní. Zeptal se rozechvělým hlasem:

„Je možné, že by se šalupa nevrátila?“ Otec Maho pokrčil rameny:

„Kdyby tu nebyl náš kapitán... S ním však dokážeme všechno.“

Pak se zasmál.

„Zvlášť jestli bude Anglák tak hloupý a nepodívá se na nic jiného než na vlajku. Stejně musí být praštěný. Taková loď jako Coétquen! Tak krásná fregata!“

Znovu se zahleděl k pobřeží a pak dal Alainovi pořádnou herdu do zad.

„Hele, chlapče,“ zvolal tak radostně, že z Alaina spadla všechna úzkost, „naši se už vracejí!“ Šalupa vyplouvala na moře.

ÚTĚK

Pan Duguay-Trouin, s dalekohledem na očích, pravil k prvnímu důstojníkovi, stojícímu vedle něho:

„Namouduši, Angličan spouští plachty. Kdyby nám nehrozilo tak velké nebezpečí, měl bych chuť se zasmát. Svatá pravda, vlajka nám chrání zboží.“

Otec Maho povídal něco podobného, myslel si Alain, který stál za oběma důstojníky a čekal na rozkazy.

Kapitán přece jen nedovedl potlačit úsměv a dodal:

„Můj vzácný pan bratr, považující Coétquen za nejlepší loď na světě, by v této chvíli patrně nebyl příliš potěšen. Ale já...“

Potřásl hlavou a pomalu slabikoval: „Pa-de-sát šest děl.“

Na všech stěžních byli muži. Co nejrychleji uvolňovali silná lana, přidržující plachty, a nahrazovali je slabými konopnými provazy, které bylo možno okamžitě přetřhnout. V dobách, kdy byl Alain ještě u plachet, podílel se taky při jednom cvičení na podobné práci. Ale co je se šalupou?

„Kéž se Alban jen vrátí. Přisahám, že se už nebudu vyhybat praní prádla a že se tři dny ničeho nenapiji, že devět nocí nebudu spát.“ Poslední slib mu připadal příliš obtížný, a proto dodal: „Jestli to vydržím...“ A zoufale přemýšlel, co by ještě slíbil.

Pan Duguay-Trouin zaklel a řekl:

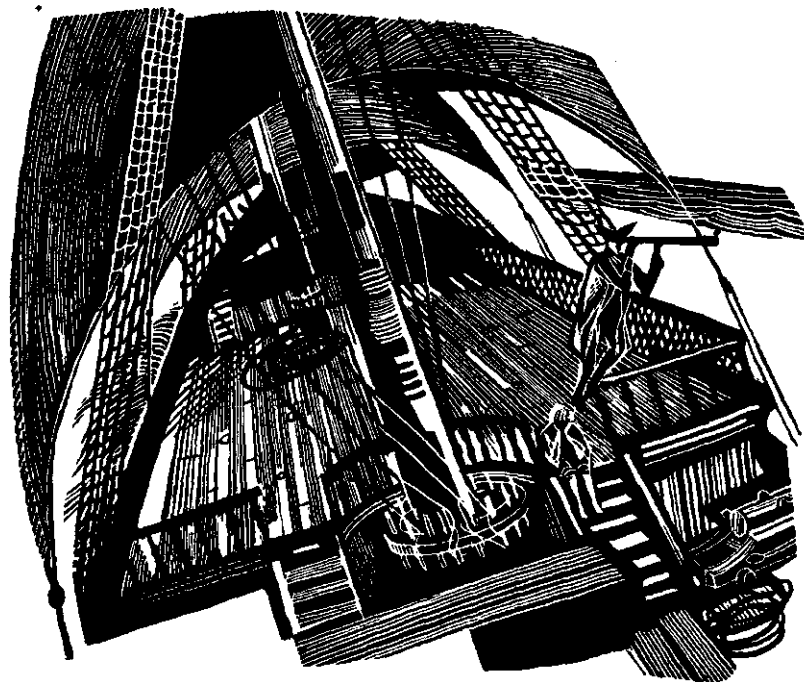
„Pohled'te na šalupu! Chtějí nás zničit - a sebe taky! To je nápad takhle se hnát! Jako by je někdo pronásledoval. Nevzbudí-li ani tohle Angličanovu nedůvěru, pak už je docela slepý.“

„Zabírají pořádně,“ přisvědčoval dobrácky první důstojník. „Mají proti sobě příliv, skoro nepostupují.“

„Skoro nepostupují, dobrý bože!“ vzdychl Alain a mořil se dál s vymyšlením obětí hodných Albanova života.

Pan Duguay-Trouin zprudka odpověděl:

„Nepotřebuji, aby veslovali tak rychle. Nejsem ještě hotov s přípravami. Dostaneme se z toho jen tehdy, podaří-li se nám znenadání odplout. Bojím se, že ti pitomci na nás upozorní.“

„Mají asi strach, že jim ujedem. Uznejte, kapitáne, že to musí být pořádné překvapení octnout se najednou tváří v tvář takové obludě.“

Pan Duguay-Trouin neodpověděl. Alain viděl, jak se naklání kupředu, ruce křečovitě sevřeny na dalekohledu. Na můstku se rozhostilo naprosté ticho.

„Hled'te,“ promluvil konečně kapitán, „Angličan váhá, už přestal svinovat plachty.“

Kapitán se napřímil a pravil k důstojníkovi:

„Jděte se podívat, pane, jak jsou muži daleko s přípravnými pracemi. Nejdříve však připijme naší vzácné svobodě! Na naši

drahou a ohroženou svobodu! Bitva by byla víc než nerovná. Dej sem rum, ty druhý!“

Alain vzal láhev, které kapitán používal na můstku jen v pohnutých okamžicích, a naplnil dvě sklenky. V duchu si posteskl: Je to zlé.

„A teď běž s prvním důstojníkem,“ přikázal pan Duguay-Trouin, „přineseš mi zprávy.“

Důstojník pozdravil a odcházel. Vtom ho kapitán, zavolal.

„Nesmíme ztrácet drahocenný čas vytahováním člunu. Vezmeme ho do vleku, snad jej zachráníme.“

Důstojník se znovu uklonil.

Když námořníci skončili svou práci, zůstávali nahoře na stěžních. Alain se v chůzi otáčel a hledal očima šalupu. Důstojník se dovtípl.

„Nemluvilo se o tom, že ten druhý odjel s výpravou na pevninu?“ zeptal se dobrácky.

„Ano.“

„Tak ho běž přivítat! Doručím hlášení kapitánovi sám.“ Položil ruku na chlapcovo ramě a řekl potichu:

„Mám syna v tvých letech.“ A ještě tišeji:

„Rád bych mu přivezl tátu. Tak, pánové, jak to vypadá?“ pokračoval pak vesele, obrací se k dvěma mladým důstojníkům, kteří se k němu blížili.

Alainovi se náhle ulevilo. Spěšně odběhl. Šalupa se zatím dostala z vln přílivu a vůčihledě rostla. Ve třech minutách přirazila k boku lodi. Námořníci shodili okamžitě provazový žebřík.

„Fuj!“ ulevil si Obr, který vstoupil jako první na palubu, „mysleli jsme, že odjedete bez nás.“

„No, o chuť by nebylo! Ale vezete nám vodu. Té máte co děkovat...“

„A hlavně kapitánovi...“ opravoval mluvčího otec Maho.

Alban s Derstandem postupovali těsně za Obrem, který si ramenyrazil cestu mezi muži. Alain se k nim vrhl.

„Brrr! To jsem měl strach!“ řekl Alban. „Viděls tu ohromnou loď?“

„Ano. A co teprv já! Báł jsem se, že se nevrátíš.“ Zastyděl se, že si nevšiml Derstanda, který se na ně plaše usmíval. Poklepal mu na rameno a opakoval:

„...že se nevrátíte. Byla to všechno má vina.“

„Tvá vina?“ zeptal se Alban. „Pročpak?“

„No, vždyť jsem ti nakázal, abys ho nepustil z dohledu. Musel jsi skočit za ním.“

„Ba ne. Právě naopak!“ Alain se zamračil.

„Naopak? Chtěl jsi snad vzít roha ty?“ Alban se smál a Alain se zatvářil dotčeně.

„No jo, tak jsem tedy hlupák já. Stejně se to už dávno ví. Jenže se stalo něco horšího. Dneska jsem udělal hloupost, kterou mi neodpustíš. Nevím, jak mi to uklouzlo, ale řekl jsem, že Alain jsem já...“

Náhle se zarazil a pohlédl na Derstanda, který se zřejmě snažil něčemu porozumět. Pak dodal sklesle:

„Už začínám zas.“ Alban se poškrábal na nose a pak se plácl do stehén.

„No a?...“ zeptal se docela vesele. „Věřili ti?“ Bylo vidět, že Alain tomu ani za mák nerozumí. „A proč by mi neměli věřit?“

„Třeba proto, že bys je chtěl splést a že oni se nechtěli dát nacytat. Byl to přece ohromný nápad, jak je zmást. Nevěděl jsem, že jsi taková liška.“

„Ale...“ protestoval Alain, „říkal jsem ti...“

Zašli kousek stranou a okolní svět pro ně přestal existovat. Pojednou do nich kdosi vrazil a oddělil je od sebe, muži přetahovali šalupu k zádi. Padaly rozkazy. Jeden z korzárů uchopil Derstanda a odvedl ho. O chvíli později se bratři opět setkali. Ukryli se v koutě za kuchyní a dívali se na zástup námořníků, kteří jeden za druhým mizeli v podpalubí. Na Coétquenu zavládl zvláštní klid.

„Námořníci z levé paluby,“ zašeptal Alban. „Slyšels? Chápu, že tam posílá vojáky, ale proč musí pod palubu taky námořníci?“

Alain, pyšný na své vědomosti, přispěchal s odpovědí:

„Kapitán o tom tuhle přede mnou mluvil. Je to proto, aby byl kýl co nejtěžší a zád' lehká. Nepamatuji si přesně jeho slova, ale tak nějak to je. Snad tam Derstandovi neublíží.“

„Bud' klidný, ten se schová. Měl jsi pravdu, je mnohem mazanější, než jsem myslel.“

Loď zvedla kotvu. Pan Duguay-Trouin rozkazoval:

„Přeseknout lana!“ Uvolněné plachty se okamžitě nadmuly. Fregata, do níž se opřel vítr, naklonila se nebezpečně k jedné straně, opsala půlkruh a lehce se vzpřímila. Šalupa za ní opisovala křivku mnohem větší.

Nepřátelská loď vypálila výstražnou salvu. S plnými plachtami, včetně všech podpěrných, ujížděl Coétquen co nejrychleji vpřed. Právě když se Alain s Albanem dohadovali, kdo z nich půjde k panu Duguay-Trouinovi, objevil se kapitán u hlavního stěžně. Jediným pohybem svolal posádku a nařídil mužům, aby si lehli na palubu. Důstojníci zůstali stát.

„K zemi, pánové, prosím vás!“ nařizoval.

První důstojník okamžitě poslechl, nejmladší z důstojníků se posměšně ušklíbl. Kapitán pravil ledově:

„Není čas na ješitná gesta.“

Oba bratři leželi s ostatními na břiše u kapitánových nohou a rozhlíželi se poděšeně kolem.

Anglická loď se dala do pohybu. Na palubě fregaty panovalo naprosté ticho. Čas se strašlivě vlekl.

Pan Duguay-Trouin zavolal prvního důstojníka.

„Coétquen je výborný běžec,“ řekl pevným hlasem. „Nepoleví-li vítr, můžeme uniknout. Přesto...“

A po chvíli mlčení dodal:

„Ano, dohání nás!“

Poté přikázal:

„Odříznout šalupu!“

První lodník vyskočil a zavolal námořníka. Oba spěšně odběhli. Mezi mužstvem se ozvalo nespokojené mručení. Nejodvážnější z námořníků zahučel:

„Jsou tam sudy. Nebudeme mít ani kapku vody.“

Pan Duguay-Trouin položil ruku na jílec meče a zvolal:

„Když si nedáme pozor, budeme co nejdříve pít vodu v Anglii. Kdo neuposlechne, bude mít co dělat se mnou!“

První lodník s námořníkem se připlazili po čtyřech. Úkol splnili. Coétquen, zbaven vlečného člunu, zvýšil rychlost.

Minuty se nekonečně vlekly. Alain s Albanem, kteří byli znaveni přestálými útrapami a ani si neuvědomovali nebezpečí, v němž se octli, začínali právě klímat, když znovu zazněl hlas pana Duguay-Trouina:

„Stále se přibližují, za chvíli budeme na dostřel.“ A stejně, jako když šlo o šalupu, i nyní rozkázal:

„Odříznout druhou kotvu! Hodit do vody náhradní stěžeň a ráhna!“

Obrátil se na prvního důstojníka a zašeptal:

„Všechno, všechno je ztraceno...“ Hned se však vzchopil:

„Aspoň do tmy kdybychom vydrželi!“

Muži, určení lodníkem, okamžitě uposlechli. Uvítali, že si mohou protáhnout nohy. Slunce se sklánělo k obzoru, stíny na palubě se prodlužovaly.

Coétquen opět zvýšil rychlost, ale po dvou hodinách se s příchodem tmy rozhostil nad mořem klid. Mužstvo dostalo rozkaz stáhnout plachty a vyhodit kotvu. Pan Duguay-Trouin ohlásil, že Angličan učinil totéž. Když byl rozkaz vykonán, poslal kapitán i pro mužstvo z pravé paluby a pro vojáky. Alain s Albanem si všimli, že se mezi ně vloudil Derstand. Když byla celá posádka na palubě, kapitán všem poděkoval a na závěr pravil:

„Jděte se, přátelé, najíst a vyspat. Budete potřebovat co nejvíce sil!“

Alban přistoupil ke kapitánovi, neboť se rozhodl, že mu bude večer dělat toho druhého. A právě v té chvíli vykřikla nahoře na

stěžni hlídka, že se vpředu objevilo několik velkých nepřátelských lodí.

V ČERNÉ NOCI

Příkaz spát platil pro všechny až na důstojníka konajícího službu, hlídky a kapitánova sluhu. Posádka dostala pořádnou porci rumu, protože ta troška zbývající vody byla určena nemocným a raněným. Většina korzárů byla vyčerpána žízní a naprostou nečinností, takže nebylo divu, že se někteří nechali unést hněvem při pohledu na suchary, rozmočené vodou, která vnikla při pronásledování do skladiště potravin. Dva nebo tři nejzuřivější dal kapitán vsadit do želez.

O hrozícím nebezpečí se však nezmiňoval nikdo, neboť mluvit o neštěstí znamenalo přivolávat je. A co bude zítra, o to ať se postará kapitán! Muži měli dost svých vlastních starostí!

Pan Duguay-Trouin si šel odpočinout a nařizoval co nejdůtklivěji důstojníkovi konajícímu službu, aby ho zpravil o sebemenší změně situace. Plavčíkovi - tomu druhému - přikázal, aby byl stále po ruce. Podle vlastního přání byl tím druhým Alban. Svou situaci neshledával však právě záviděníhodnou.

Byl v malinké špeluňce, sousedící s kapitánovou kabinou, a měl hlad. S večeří to bylo špatné, muži, místo aby jedli, házeli po sobě rozmočenými suchary.

Alban nahmatal v kapse potejty, které chtěl dát ochutnat Alainovi až v přítomnosti Derstanda. Rozhodně zavrtěl hlavou, prudce zamhouřil oči a stáhl ruku zpět. Začal si hryzat prsty.

Kousal je se soustředěnou zuřivostí, jeden prst po druhém, článek za článkem. Pak si prohlížel stopy po zubech, malé bílé jamky, které se jen ponenáhlu rozplývaly.

Kdybych aspoň mohl spát, pomyslí si, necítil bych hlad.

Neměl sice výslovně zakázáno spát, ale kapitán nařídil, aby byl po ruce. A jak by mohl plnit kapitánovy rozkazy, kdyby spal?

Za situace, v níž se loď octla, usoudil s povzdechem Alban, nejsou s kapitánem žerty.

Představil si pana Duguay-Trouina, jak hrozitánsky zuří. Byl to docela zábavný hněv, protože neplatil ani Alainovi, ani jemu.

A tak Alban koulel očima, jak nejstrašněji uměl. V zápalu hry dokonce vstal. Zuřivě se rozkročil, levou pěst si položil na stehno, a zatímco pravou rukou mával nad hlavou, řinul se mu z úst neslyšitelný přívál slov. Hněv pana Duguay-Trouina rychle opadával. Alban se pokusil vyrazit z hrdla krátký smích, kterým kapitán uzavíral své bouřlivé výpady, a maličko pozvedl koutek úst. Pak si představoval kapitána při útoku Coétquenu:

„K zemi, pánové, prosím vás!“ a důstojníky, kteří leželi na palubě mezi mužstvem. Pocítil radost.

Jednoho dne, uvažoval, jednoho dne vyslovíme i my takový rozkaz a všichni nás budou muset poslouchat! Toho, co se ušklíbl, bych dal ale zavřít.

Byl kapitánem a jeho loď obklíčili nepřátelé. Na jednoho po druhém zaútočil, v kruté řeži jim vyrval vlajky, rozdávaje rány mečem na všechny strany... Náhle se zastavil.

Alain by byl se mnou spokojen, pomyslí si a vtom se opět cítil ubohý a osamělý.

Klesl na postel a třel si břicho. Pak je zasypal ranami, aby se utišilo. Ruka mu sama od sebe zamířila do kapsy, kde měl brambory. Alain by mi řekl:

„Jen je sněž, víš, že nikdy nemám hlad.“ - „Někdy ale máš hlad,“ odporoval.

„Ostatně o to nejde.“ Hlas se stával naléhavějším. Alban se rozčilil:

„Vím, že bys mi je, ty hlupáku, dal, kdybys tu byl! Ale myslíš, že budu jíst něco, co ty neznáš? Kdybych je snědl, nevěděl bys, co jsem vlastně jedl.“ A znovu se začal tlouci do zlořečeného břicha.

„Co se tu děje?“ zašeptal skutečný Alain a vklouzl do špeluňky.

„Ty se biješ?“

„Můžu dělat, co chci! Povídám si tu. Ty nespíš?“

„Ne. Proto tě chci vystřídat. Já totiž nemohu spát.“

„Kdo ti v tom brání?“

„My... totiž ty a já... a slib.“

Alban nakrčil nos.

„Jaký slib, prosím tě?“

Alain zčervenal, váhal, ale protože už prozradil příliš mnoho, nemohl mlčet.

„Nezlob se,“ začal drmolit, „měl jsem hrozný strach, a tak jsem slíbil, že nebudu devět nocí spát, jestli se vrátíš. Vůbec toho nelituji, ale není to lehké...“

Alban pokyvoval hlavou a po chvíli mlčení řekl:

„Jsme v bryndě.“

„Ty ne! Jenom já. Já...“

„Počkej, nech mě přemýšlet!“

Zvedl ruce dlaněmi vzhůru a roztáhl prsty. Očima sledoval jeden prst za druhým, stáhl levý palec, skrčil pravý a počítal:

„Jedna, dvě, tři, čtyři!“ Usmál se:

„Dobré je to, půlka se nepočítá. Na každého případnou čtyři dny. To se dá vydržet!“

„Ne, ne,“ protestoval Alain. „Slib jsem dal já, tak ho musím taky sám splnit.“

Alban se rozzlobil, že celý zrudl.

„Najednou nejsme dva! Nezbláznil ses? Copak jsme se až dosud o všechno nedělili? Myslíš, že dovolím, aby ses do něčeho pouštěl sám? Ty bys opravdu chtěl?“

Protože se Alain nezmohl na odpověď, pokračoval:

„Tak ujednáno! A já... víš... víš, já jsem taky rád, že jsem se vrátil. Kdybych neměl tak strašlivý strach, slíbil bych asi všechno na světě. Takhle jsem na tom ještě vydělal.“

Na okamžik se zamyslel a pak se jeho tvář rozjasnila:

„Víš jistě, že jsi slíbil devět nocí za sebou?“

Alain vykulil oči, otevřel pusu a pokrčil rameny.

„Nepamatuji se, ale vím, že jsem si říkal, že to bude těžké.“

„Tak to musí být za sebou... Co se dá dělat.“

„Nebudeme se s tím mořit do sta let. Čím dřív to budeme mít za sebou, tím líp!“

„Dobrá,“ rozzářil se Alain, „a já jsem myslel...“

„Zmiz! Kapitán se probouzí.“

Pan Duguay-Trouin volal.

Alain odešel, ale nevěděl, kam jít. Ovzduší v podpalubí bylo příliš těžké, určitě by tam usnul.

Taky bych se napil, uvažoval. Hned se však vzpamatoval. Nesmí přece fňukat.

Vzduch byl svěží a Alain jej vdechoval plnými doušky. Pak si začal sám hrát na schovávanou, s rukama vztaženýma kupředu, aby nenarazil, prozkoumával opuštěnou palubu, odkud ho teď nikdo nevyhazoval. Jen plachty nad jeho hlavou vítězily nad temnotou.

Zatím Alban marně čekal před kapitánem na rozkazy. Pan Duguay-Trouin seděl s hlavou v dlaních na posteli a nehýbal se.

Přece mě volal, říkal si Alban, kterého tato nehybnost a naprosté ticho děsily víc než největší hněv. Přešlapoval a třel si ruce, jen aby na sebe upozornil. Náhle zatajil dech. Pomyslel si, že kapitán je možná mrtev. Vzpomněl si, jak kdysi dávno šel se vzkazem k stařeň Layecové a našel ji sedět na lavici, vzpřímenou, tuhou a mrtvou. Nic už ho nemohlo zadržet. Poškrábal se na krku a zeptal se roztřeseným hlasem:

„Kapitáne?“

Pan Duguay-Trouin spustil ruce a pomaloučku zvedl hlavu. Alban byl otřesen víc, než kdyby hleděl na mrtvého: Pan Duguay-Trouin plakal! Chlapec sklopil oči, neboť pocítil nesmírný stud. Aby porušil ticho, které by teď bylo ještě mnohem hroznější, opakoval:

„Kapitáne...“

„Jdi,“ zašeptal kapitán tak tiše, že Alban nevěděl, zda dobře slyšel, a neodvažoval se odejít.

Jak měl sklopené oči, viděl, že kapitán vklouzl lehce do bot, jako by k tomu nikdy nepotřeboval pomoc, a potom vstal. Alban

zvedl hlavu. Kapitán už neplakal. Rovnal si manžety a hleděl do prázdna.

„Nepotřebuji nikoho,“ šeptal, „jen nebe nám může pomoci - a dnešní noc, jakkoli je dlouhá, bude nám příliš krátká.“

Teď myslí nahlas, zrovna jako já. Ale moc potěšení mu to nedělá.

Pan Duguay-Trouin si sáhl na čelo a podíval se na chlapce, který se dosud nehnul z místa. Zneklidněl.

„Neříkal jsem ti, že máš jít? Běž! Ne, počkej!“ Opakoval, tentokrát rozkazovacím tónem:

„Nepotřebuji nikoho! Kdyby však někdo potřeboval mě, budu na přední palubě. Vyříd' to důstojníkovi, který má službu!“ Vyšel a přibouchl za sebou dveře.

Alban si s překvapením uvědomil, že je teď v místnosti sám, a dostal chuť zahrát si na pána. Nechtěl si dát ujít příležitost k zopakování jedné z nejdůležitějších scén ze života pana Duguay-Trouina, dokonce přímo v kapitánově kabině.

Sedl si na postel, naslinil si prsty, přejížděl si jimi po tvářích a složil hlavu do dlaní. Pak vstal, z holých zápěstí si vytahoval manžety, které samozřejmě vůbec neměl, a hleděl do prázdna.

„Nepotřebuji nikoho,“ promluvil hlubokým hlasem. „Věřím, že zvítězíme, ale tahle noc je moc dlouhá... Mám hlad.“

Dotkl se rukou kapsy. Zase ty zlořečené potejty! Měl však na dosah košík pana Duguay-Trouina... Ponořil do něho beze všeho ruku a vyndal suchary, které nebyly rozmočené, a - div divoucí! - čokoládu. Stáhl si šátek a svázal všechno do uzlíku.

Až najdu Alaina, řekl si, dám mu to i s potejtama.

Znovu se postavil jako pan Duguay-Trouin a suše přikázal:

„Jdi! Jdi, povídám!“

Pozdravil jako první důstojník a odcházel.

Své poslání vyřídil snadno. Cestu mu naznačovalo slabé světlo, vycházející z důstojníkovy místnosti. Když vyřídil vzkaz, dal se i se svým bohatstvím do důkladné prohlídky paluby, aby se vyhnul

zakázanému spánku a protože byl přesvědčen, že bratr se do podpalubí nevrátí.

Objevil Alaina, jak se opírá o hlavní stěžeň, zatahal ho za ruku a bratr se svalil. Alain se lekl:

„Fuj! Dobře, žes mě porazil, málem jsem usnul.“ „Málem.“

„Tobě se nechce spát?“

„Mně?“ vykřikl Alban, který už úplně zapomněl, jak toužil po spánku.

„Neměl jsem na to čas ani pomyslet! Jíst, to se mi chtělo. A taky něco mám, pro nás oba. I s Derstandovým objevem, který patří jen tobě.“

„Derstand něco objevil?“

„V Anglicku. Tam se vyzná. Uvidíš, že je to dobré. Poslyš, že neuhádneš, co ti chci říct? Ty jsi viděl pana Duguay-Trouina, když mu bylo špatně. Ale já jsem viděl, jak plakal!“

Bratři se pak posadili, schoulili se k sobě, aby se chránili před nočním chladem, a dlouze rozprávěli o svých neuvěřitelných příhodách.

TEMNÝ STÍN NA OBZORU

Klapot bot kapitána Duguay-Trouina, který přecházel sem a tam po přídi lodi, doprovázel celé hodiny rozhovor dvojčat. Když se kroky blížily, chlapci umlkali a při pohledu na zasmušilou kapitánovu tvář, zvolna vystupující z temnot, tiskli se k sobě ještě pevněji. K neznámé, těžko vyslovitelné hrůze, jež se jich zmocňovala při každém jeho objevení, přistupoval také chlad a touha po spánku. Ještě nesvívalo, když jejich hovor náhle uprostřed věty ustal.

Pan Duguay-Trouin se konečně zastavil. Opřel se o zábradlí nedaleko místa, kde byla složena lana, jež skrývala oba chlapce. Sklonil hlavu. Nehybné moře svíralo Coétquen jako v kleštích. Zdálo se, že vítr ustal navždy.

Přicházel první důstojník. V ruce nesl malou svítilnu, která nesmírně zvětšovala jeho stín. Pan Duguay-Trouin se napřímil, překvapen světlem.

„Co mi chcete?“ zeptal se hlasem vyčerpaného člověka. „Mám přivolat vítr?“

Hoře se zasmál a dodal:

„I kdybych ho přivolal, nepomáhal by jenom nám... Je pozdě. Jsme obklíčeni.“

„Co budeme dělat, kapitáne? Za chvíli začne svítat. Máme se připravit k boji?“

Pan Duguay-Trouin se rozčilil:

„K boji! Jeden proti čtyřem! Osmnáct děl proti dvěma stům, třem stům, co já vím!... Už jsem vám, pane, jednou řekl, že k tomu nemám právo. Byl by to zbytečný masakr a já odpovídám za lidské životy. Věřte, že bych dal samému ďáblu svůj vlastní, jen kdybychom se nemuseli vzdát!“

Důstojník řekl potichu:

„Všichni jsme ochotni dát za vás život, kapitáne. Někdy se však ušlechtilost musí sklonit před hrubým násilím. Je to krutá zkouška. Nicméně...“

A pokračoval:

„Odpusťte, kapitáne, nejsem řečník, ale myslím, že nepřízeň osudu nemusí poskvřnit čest a že Jean Bart a de Forbin nejsou menší proto, že se jednoho dne také museli vzdát přesile.“

„To je pravda, pane, a jsem vám vděčný za tuto připomínku. Ale oni se předtím nesčetněkrát proslavili. A co jsem dokázal já na své druhé výpravě? Velet v devatenácti letech, to není snadné!“

Důstojník mlčel. Tu promluvil kapitán a jeho hlas byl opět pevný:

„Chtěl jste mé rozkazy? Budiž. Na lodi musí být dokonalá kázeň! Okamžitě dejte loď do naprostého pořádku. Vhod'te do moře vše, co není bezpodmínečně nutné k plavbě, až po suchary a vesla. Nepřítel nesmí najít nic jiného než stěžně, plachty a lana. A důstojníci ať si obléknou, co mají nejlepšího. Nemůžeme-li

prokázat svou statečnost, aspoň těm pijákům piva a vrahům vlastního krále ukážeme, jak se umějí chovat muži na fregatě, která pluje z pověření Jeho Veličenstva krále Ludvíka XIV. Jdu se také převléknout.“

Odešel a Alain zašeptal:

„Půjdu s ním.“

„Počkej, až zavolá! Vypadá, jako by chtěl být sám. Zato já, hrome, bych byl sám jen velice nerad!“ Nikdo je nezavolal.

Paluba se počala hemžit přízraky. Lezly po čtyřech, po dvou, šmátraly rukama, strkaly do sebe, ale nikdo ani nehlesl. Bylo slyšet jen kratičké rozkazy důstojníků. Muži je v tichosti plnili. Taková pohroma! Kapitán má pravdu. Dneska budou večeřet buď u Anglánů, nebo dokonce v pekle. Podle toho, bude-li nepřítel považovat za výhodnější nechat je popravít mečem, nebo pověsí-li je jako sprosté piráty hned.

Když se pan Duguay-Trouin opět objevil na palubě, chlapci hned poznali, že je v parádním obleku. Prozrazovala to bohatá krajková náprsenka, kterou až dosud kapitán pečlivě uschoval na dně kufru. Kapitán se zlehka dotkl svinutých lan. Ve tmě zazářila široká manžeta, sahající až k dlani. Pan Duguay-Trouin odcházel na své stanoviště na přídi.

Noc bledla, vzduch byl nehybný. V kratičkých intervalech moře buď zabrumlalo, nebo mlasklo, podle toho, zda do svých útrob přijalo velké či jen drobné sousto. Loď se vyprazdňovala. Coétquen byl kolem dokola obklopen ubohými troskami a směšnou flotilou vesel.

Pan Duguay-Trouin si prohlížel světlý pás oblohy. Náhle se prudce otočil. Blížil se první důstojník.

„Všechno v pořádku, kapitáne, naši muži...“

„Pane,“ přerušil pan Duguay-Trouin důstojníka a uchopil ho za paži, „podívejte se! Podívejte se ve směru kotevního ráhna! Nevidíte?“

Současně mu podal dalekohled.

„Tu temnou skvrnu na obzoru?“ zeptal se poněkud nejisté důstojník. „To by mohl být...“

Pan Duguay-Trouin pozvedl hlas a pravil vzrušeně:

„Myslím, že ano! Postupující vítr! Vítr! Chytneme-li jej první, není snad všechno ztraceno.“

Vzal si opět dalekohled.

„Sláva,“ oddechl si, „nic jiného to nemůže být, ale ještě není vyhráno.“

Vzrušeně přešel několikrát sem a tam, náhle se zastavil a rychle přikazoval:

„Nesmíme ztratit ani minutu. Zdá se, že protivník spí. Je si příliš jist vítězstvím. Doufejme, že nepřátelské hlídky budou dost dlouho slepé... Naděje na záchranu spočívá teď jen v naší rychlosti. Okamžitě rozviňte spodní plachty - těch si nepřítel nevšimne - a ostatní připravte, aby se do nich vítr mohl co nejrychleji opřít! Dohlédnu na to s vámi.“

Znovu se zahleděl k obzoru, odkud se k nim blížil tmavý stín.

„Už tam bude!“ vykřikl vítězoslavně. „Je to vítr! Kéž se ti tam ještě neprobudí!“

A opustil prvního důstojníka.

Počasí se v okamžiku změnilo. Posádka pracovala s horečným nadšením, i když v naprostém tichu, neboť hlas bylo na vodě daleko slyšet a nepřítelův spánek bylo třeba respektovat. Kapitánova naděje byla pro mužstvo zárukou záchrany.

Ale námořníci házeli i nadále přes palubu vše, co nebylo nezbytné pro další plavbu. Zdálo se, že moře přijímá tuto oběť jako spojenec. Nezáleželo teď na vzhledu, šlo o to co nejvíc odlehčit loď, aby mohla upláchnout Anglánům před nosem. Námořníci byli natolik zaujati touto činností, že se div neshodili do moře navzájem, a dvojčata jen taktak opustila lana, na kterých seděla. Bez dlouhého domlouvání šel každý z bratrů po svém: Alain za panem Duguay-Trouinem a Alban na nejvyšší ráhno, aby se připravil přetnout pojistné lano. Spodní plachty už byly

rozvinuty. Hlídka dosud nezpozorovala sebemenší pohyb na protivníkově lodi.

„Hotovo, kapitáne!“ oznamoval první důstojník.

„Mužstvo z pravé paluby dolů! Levá paluba připravit!“

Vojáci, kteří by tu jen překáželi, se ani neobjevili.

V matném úsvitu se ke Coétquenu blížil tmavý stín. Moře se počínalo chvět a potom se dalo do pohybu. A najednou tu byl vítr, mohutný, prudký. Loď zasténala, oživila, spodní plachty zapleskaly, a stejně jako při včerejším odjezdu z Landée, hlavní plachty naráz spadly a okamžitě se vzduly. Muži vylézali jeden za druhým z podpalubí a ihned se vrhali na břicha.

Pan Duguay-Trouin držel kormidlo, zatímco kormidelník stál vedle něho. Coétquen se prudce sklonil k jedné straně a takřka na místě se otočil. Byl teď lehký, protože se zbavil všech přítěží. Unášen silným větrem, rozletěl se po hladině. Musel zmizet třem velkým lodím, které včera navečer objevila hlídka, a poněvadž tyto lodi tvořily nepřekonatelnou hradbu, zamířil přímo na svého protivníka. Angličan nezpozoroval blížící se vítr a začínal teprve s přípravnými pracemi. Pan Duguay-Trouin opustil kormidlo, nařídil, aby Coétquen proklouzl kolem Angličana na dostřel, a běžel pln radosti doprostřed lodí.

Anglická loď ještě zdaleka nebyla schopna pohybu, když jí Coétquen poslal dělovou salvu. Sotva muži zaslechli výstřely, vyskočili. Rozkaz pana Duguay-Trouina je opět přibil k zemi:

„Nikdo ať se ani nehne! Sláva, projedeme!“

Posádka odpověděla:

„Ať žije kapitán!“

Vítr, který patřil „jen jim“ - což byl zázrak, v nějž se neodvažoval nikdo doufat - unášel malou fregatu daleko od mocných nepřátel. Záhy bylo zřejmé, že nepřítel nehodlá pronásledovat tak rychlou a koneckonců i nevýznamnou kořist.

Po tomto zjištění vyskočili všichni s radostným hurá. Pan Duguay-Trouin se otočil a spatřil Alaina.

„Poslyš, ty druhý, řekni mi, kdes celou tu dobu byl? Hledal jsem tě.“

Alain sklopil hlavu. Kapitán mu ji pozvedl. Smál se.

„Za něco ti musím poděkovat. Za svůj kufr. Kdybys byl u mne, nařídil bych ti hodit jej do moře. A teď bych toho litoval.“

KDE JE DERSTAND?

Ti členové posádky, kteří museli zůstat v podpalubí a teď oslepeni vylézali poněkud zděšeně na palubu, nechápali dobře, co se stalo, když je vítal vítězoslavný pokřik a všeobecné objímání. Nepřátelství mezi pravou a levou palubou bylo zapomenuto, vojáci a námořníci si padali do náručí, uštěďřovali si herdy, jejichž síle by jiná žebra jistě neodolala, vyměňovali si šátky a společně přísahali věčnou oddanost kapitánovi. Coétquen, nepřemožitelný na útěku jako při útoku, byl opět pánem vod. Kolem pana Duguay-Trouina, který si hladil svůj tenoučkový vous, stáli důstojníci, bavili se tím, co viděli, a trpělivě čekali, až bouře nadšení pomine.

Po stranách palubního otvoru stáli Alain s Albanem. Okolní vřava se jich nedotýkala, poněvadž vyhlíželi Derstanda. Angličan se však neobjeoval. Když vystoupil na palubu poslední muž, naklonili se chlapi nad otvorem a s radostí zpozorovali, že dole září kštice jejich přítele.

„Polez!“ vykřikli znepokojeně. „Na co čekáš? Pojd' nahoru!“

Ale slámová kštice k nim nevystoupila. Nejdříve se rozšířila, pak zúžila, protáhla - až z ní byl nakonec obyčejný sluneční paprsek.

Bratři se zvolna vztyčili. Alban si div neukroutil palec, Alainovi se roztrásla brada.

„Snad... snad ho nezabili?“ zeptal se vystrašeně.

A hned se utěšoval:

„Možná že jsme ho propásli.“

Alban zavrtěl hlavou:

„Musel by nás vidět. Jsme přece dva!“

Uslyšeli slabý hvizd a otočili se. Za nimi stál Joël. S rukama na kyčlích a zlomyslně mžouraje očima, měřil si oba chlapce a zřejmě se jim smál. Jeho pohled se zastavil na Alainových ústech a Albanových rukou. Alain se přestal třást, ale rozklepal se Alban. Joël vyprskl:

„Zase ta zatracená bratrská motanice. Nemusíte se namáhat, protože mě už dávno nezajímá, který z vás je ten druhý!“

Dvojčata se nezmohla na odpor. Joël pokračoval mírněji:

„Hledáte někoho?“

„Nikdo se tě na nic neptá!“ odpověděli bratři.

„Vaše škoda! Myslel jsem, že hledáte toho vašeho špinavého Anglána. A já... já vím...“

Otočil se na podpatku.

Alain s Albanem se dorozumívali očima. Doprošovat se Joëla bylo strašlivě pokořující. Ale strach o Derstanda zvítězil.

„Počkej!“ zvolali a rozběhli se za plavčákem.

Joël odsekl přes rameno:

„Na nic jste se mě neptali, nic vám neřeknu!“

Chytli ho každý za jednu ruku.

„Ven s tím! Kde je Derstand?“

Alban vytáhl svůj nůž.

„Buď to řekneš,“ pohrozil, „nebo ti uříznu ten tvůj hrozitánský rypák!“

Na Joëla to moc nezapůsobilo.

„Ten asi vypadá, když je napůl sežraný od krysa!“

Alain křičel:

„Je mrtvý?“

Alban zvedl nůž. Joël si toho schválně nevšímal a zlomyslně se smál:

„Zaživa sežrán. To je moc zlé. A vlastně nic neukrad. Jen se napil vody pro raněné, když už pro ostatní nebyla. Hodil jsem ho krysám, a protože už dávno neměly nic k žrádlu, dovedete si představit, jak si daly!“

Alain vytrhl Albanovi nůž z ruky s tak strašným rozhořčením, že tentokrát dostal Joël doopravdy strach. Řval:

„Pomóóoc!“

Ale než k němu přispěchalo několik námořníků, byli už bratři u palubního otvoru. A pronikavý Joëlův hlas ještě bědoval o pomoc, když oba už volali:

„Derstande! Derstande!“

Zvolna postupovali temnotou, drželi se kolem krku a tápali volnou rukou kolem sebe. Podle kapitánova rozkazu byl vnitřek dokonale vyrabován. Marně se bratři pokoušeli nahmatat nějaký pevný předmět, podle něhož by se mohli orientovat. Jejich paže mávaly do prázdna. Zůstali zdrceně stát před hradbou tmy. Připadala jim horší než ten nejvyšší lodní bok. Z vlhce lepkavé země stoupal odporný zápach. Alban zakřičel hrůzou: mezi nohama mu proběhla krysa. Z hloubi temnot se ozval další výkřik.

„R-r-r-attsss! (Krysy!)“

Derstand je naživu!

Bratři se vrhli kupředu a okamžitě se svalili na špinavou a páchnoucí zem. Derstandův nářek jim vrátil odvalu.

„Už jdem!“ zvolal Alain, sotva se zvedli. „Už jsme tu! To jsme my! Ať tě ty krysy nesežerou!“

Alban se chabě zasmál:

„Jisté je, že mu nechali pusu!“

„Jak můžeš...?“

Potichu postupovali a ve chvíli, kdy se jim zdálo, že už jsou u Derstanda, zakopli o ohromný řetěz a svalili se Angličanovi na záda.

„Tak on ho opravdu spoutal řetězem!“ zanaříkal Alain. „Nikdy ho z toho nedostaneme.“

„My dva snad dokážeme rozmotat, co zamotal jediný Joël. Jinak...“

Derstand se nehýbal. Albanovy hbité ruce se přesvědčovaly, že Angličan má hlavu ukrytou v pažích, nohy skrčené a tělo stočené do klubíčka.

„Kolem krku nemá rozhodně nic,“ uvažoval hlasitě. „Ani na rukou!... Ani na nohou!...“ dodal vítězně.

„Pojď mi na pomoc!“

„Jak?“

„Chci ho přece vytáhnout, hrome! Ne. Radši odtáhneme řetězy.“ Alban vyhledal bratrovy ruce, položil je na dvě těžká železná oka a sám uchopil dvě další.

„Pozor! Až dám povel, tak táhnout! Hotovo?“

„Hej rup! Hej rup! Hej rup!“

Táhli ze všech sil. Při každém nárazu Derstand vykřikl bolestí. „Už to je!“ prohlásil Alban. „Stačí!“

Znovu se sklonil k zemi, třel si pohmožděné dlaně a pak rozkázal:

„Derstande, vstaň!“ Vězeň se nepohnul.

„I can't (Nemohu),“ zavzdychal.

„Joël. Řetězy!“ Alban se rozesmál:

„Já ti ukážu, jestli můžeš nebo ne. Vstát, povídám!“

Připadal si jako pan Duguay-Trouin. S Alainovou pomocí se Derstand postavil na nohy. Alban se pořád smál:

„Hlupáku! Myslíš, že by tě Joël dokázal spoutat? A má na to právo? Vůbec tě nesvázal, hodil na tebe jen řetěz. V tom je rozdíl, ne? Byl jsi prostě pod řetězy. A ty by ses klidně nechal sežrat od krysa. Nebýt nás...“

„Klidně ne,“ protestoval Alain. „A uvědom si, že ti vůbec nerozumí. A... nech ho na pokoji!“

„Cože? Člověk ho osvobodí a pak ho má nechat na pokoji? To je trošku přehnané. Ale Joël nám tohle zaplatí!“

Uchopili Derstanda za ruce a vraceli se na palubu. Byli překvapeni, jak hladce všechno proběhlo. Spárou přede dveřmi sem pronikalo trochu světla a to jim určovalo směr východu.

„Tak si říkám,“ pravil Alban poněkud povýšeně, „tak si říkám, že jsme sem mohli jít pozpátku, když za námi bylo světlo. Nemyslíš?“

Alain roztržitě odpověděl:

„Možná... ale... no, nevzpomněli jsme na to.“

„Už je to tak!“ A oba se dali do smíchu.

Nad hlavami se jim klenulo nebe. Do bělostných plachet se opíralo slunce a vítr. Vzduch byl čistý. Derstand se usmíval blahem.

Na palubě byl opět klid. Skupiny vojáků už zase hrály v kostky. Námořníci neustále probírali nedávné události. Důstojníci šli za svými povinnostmi.

Když se chlapci usadili ve svém koutě za kuchyní, podívali se na Derstanda a zhrozili se. Tváře měl podrápané, plné krve a prachu, a jenom jeho bledé usazené oči zářily jako moře osvětlené měsícem. Za suchými rty se objevila řada bílých zubů; Derstand se usmál a bázně napřáhl ruce k oběma bratrům.

„Ty druhý,“ zašeptal tichounce, „thank you. (Děkuju.)“

Ale bratři neviděli nic jiného než modřiny a pohmožděniny na jeho pažích. Alban ho uchopil za ruku tak prudce, že Derstand upadl. Celé lýtko měl odřené až na živé maso. Alban vstal a se zařatými pěstmi prohlásil:

„Jdu si to vyřídit s Joëlem!“

Alain zvedal Derstanda, ale stačil ještě zastoupit bratrovi cestu. Přepadla ho strašlivá myšlenka, před níž prchal od chvíle, kdy byla vyslovena jako přímé obvinění. Sundal si šátek a podal jej Derstandovi, aby si s ním otřel špínu s tváře. Pak ustoupil stranou, zavolal Albana a rozpačitě mu zašeptal do ucha:

„A co když opravdu vypil raněným vodu?“

Alban se zarazil. Změřil zajatce od hlavy k patě a viděl, jak si podle Alainova návodu pečlivě utírá obličej. Pokrčil rameny, „Myslíš?“ řekl. „Ph!“

Alain nevěděl, zda opovržlivý výraz patří Derstandovi nebo snad jemu za neoprávněné podezření. „Nikdy!“

„Máš samozřejmě pravdu,“ oddechl si Alain, „jsem hrozný hlupák, ale bál jsem se ...“ Znovu ho přepadl strach.

„A co pan Duguay-Trouin? Bude si myslet, že jsme utekli.“

Alban se polekal. Na kapitána docela zapomněl.

„Dobrá,“ řekl, „hned si ho vezmu na starost. Ty dej pozor na Derstanda. Ale dřív si to tak jako tak vyřídím s Joëlem.“

Odcházel, ihned se však vrátil, strhl si šátek s hlavy a hodil ho Alainovi. Křičel:

„Chceš, aby nás teď poznali? Když tě to baví půjčovat mu šátek, dej mu aspoň oba!“

Odběhl. Alain zůstal se svými pochybnostmi. Opakoval si.

„Dřív si to tak jako tak vyřídím s Joëlem. Tak jako tak...? Alban řekl tak jako tak, jako by věřil, že Derstand opravdu vypil raněným vodu...“

PALUBA SE BOUŘÍ

Třebaže Coétquen plul za nejpříznivějšího větru a pod nejklidnějším nebem přímo k přístavu Saint-Malo, na palubě se schylovalo k bouři. Třicet šest hodin už neměla posádka co jíst a pít. Hlad by se dal konec konců vydržet, ale žízeň! Vydrží vůbec někdo bez vody? I ten nejzátuchlejší potok je dobrý k ukojení žízně. Bez soudků s vodou zbývá námořníkům jen slané moře.

Námořníci, kteří především málem nosili kapitána na rukou, zapoměli, že mu vděčí za svobodu i za své životy. Dost možná, že by teď souhlasili s tím, aby byl pan Duguay-Trouin pověšen na nejvyšší stěžeň, kam se obvykle věší ti, kdož ztrátou potravin zavíní na lodi hlad. A když se v podpalubí ozvali nemocní a ranění, dožadující se vody, dala se i posádka do zuřivého křiku.

„Pít! Pít!“

Několik vyčerpaných námořníků leželo na palubě s vyplazeným jazykem. Jiní zvedali pěsti k neúprosnému nebi, které ukryvalo několik sporých mráčků, slibujících dešť, kdesi daleko na obzoru.

Ozbrojení důstojníci byli neustále připraveni na můstku a čas od času rozháněli hloučky námořníků. Těch nejnebezpečnějších rebelů se pan Duguay-Trouin zbavil tím, že je poručil uvrhnout do želez, ale jejich buřičská slova nadále zůstávala mezi námořníky. Kapitán se jim prý vysmívá! Kdo by věřil, že pár mizerných sudů by mohlo ohrozit plavbu! Zůstanou-li naživu, nikdo už je nedonutí plout pod nějakým holobrádkem!

Když se o tom pan Duguay-Trouin od prvního důstojníka dověděl, pokrčil jen rameny.

„Takový je vděk! Kde bychom vzali čas k vytahování sudů? Žízeň je krutá zkouška, ale oni to vydrží. Co mě se týče,“ odkašlal si pan Duguay-Trouin a jeho zastřený hlas nabyl zas obvyklého zvuku, „obdivuji se jim, že mohou mít ještě tolik zbytečných řečí. Větší starost mi dělají ranění.“

„Říká se,“ pravil první důstojník, „že malý zajatec jim vypil vodu.“

Pan Duguay-Trouin se obrátil k Alainovi, který stál nehybně za ním a čekal na rozkazy. „Je to pravda, ty druhý?“

Alain zčervenal. Copak je možné, že kapitán věří tak nehorázné lži? Odpověděl vzrušeně: „Ne, kapitáne! Je to lež!“ Důstojník dodal:

„Ať je to lež nebo ne, myslím, že chlapec je v nebezpečí.“ „Alb... Ten druhý je s ním,“ prohlásil hrdě Alain. „Bude ho chránit!“

Kapitán řekl:

„Nějak se mi to nelíbí. Vyšetřím to sám. I když má zajatec statečného ochránce, buďte, pane, tak laskav a pošlete k němu jako hlídku několik rozumných mužů. Bylo by kruté, kdybychom ho měli z bezpečnostních důvodů uvěznit. Musíme s ním jednat čestně.“

Alain pohlédl na pana Duguay-Trouina s vděčnou oddaností. Kapitán si ho už nevšímal a vesele ujišťoval:

„Za dva tři dny - bude-li nám štěstí přát - přistaneme u bretaňského pobřeží.“

„Do té doby...“

Pan Duguay-Trouin se nechtěl smířit s námitkami:

„Jsem ještě pod vlivem radosti ze záchránění lodi. Vy ovšem vidíte věci asi jinak, rozumněji. Dost možná, že do té doby ...“

Na chvíli zvažněl, ale pak se dal do smíchu:

„Ne, radost je silnější. Do té doby nám padne do rukou kořist! Přimhouřím oko nad nějakou tou loupeží a do Saint-Malo se vrátíme se slávou.“

„Se slávou? Takhle odraní?“ zabručel první důstojník.

Pan Duguay-Trouin se tentokrát rozčilil:

„Já vás nepoznávám, pane! Chcete mi odporovat? Brát naději? Nezapomínejte, že Saint-Aron odvezl už pořádnou kořist a že naše loď - i když odraná - je v pořádku a posádka rovněž. To je víc, než v co jsem mohl ještě předevcírem doufat, když jsem v duchu viděl naši loď dočista zničenou. A hlavně...“

Zaváhal a pak přece dodal:

„Nevím, jak bych to vysvětlil, je to podivné, ale cítím, že ještě získáme kořist.“

Důstojník se tvářil poněkud zděšeně. Otevřel ústa, jako by se chtěl smát nebo protestovat, ale vážnost pana Duguay-Trouina ho odzbrojila.

„Promiňte mi, kapitáne, máte pravdu. Nejsem asi ve své kůži.“
Pan Duguay-Trouin se uklonil:

„Nemusíte se omlouvat. Ostatně uvidíte. Zahrnu je tolika sliby, že neucítí ani žízeň, ani hlad. A co ty, ty druhý,“ otázal se laskavě, „tebe netrápí žízeň?“

„Ne, kapitáne, naopak!“

„Naopak? Jsi snad duch, že tě pozemské potřeby neznepokojují?“

Alain postřehl ironický tón a cítil současně rozpaky i hrdost nad kapitánovou starostlivostí. Pohlédl mu zpříma do očí - jako to dělával Alban - a zavrtěl hlavou.

„Dobrá, ukaž tedy našim lidem, jak se mají chovat. Ale nejdřív oznam lodníkům, že do hodiny chci mít všechny muže na palubě.“

Alain odběhl.

Ne, rozhodně to s ním není tak zlé. Vysušený jazyk a pálicí, rozbolavělé hrdlo je jen důsledkem Albanova zázračného návratu z ostrova Landée. Alain se totiž domníval, že nedostatek vody mu pomůže dodržet jeden ze slibů. Když si však připomněl, v jakých barvách líčil důstojník utrpení mužstva a vše, co z toho mohlo vzniknout, začínal se bát, že i on je tím vinen. Což když loď nemá vodu jen proto, aby on ušel pokušení, kterému by jinak neodolal? Je však možné, aby stovky lidí trpěly žízní kvůli jednomu darmošlapovi? Sužován těmito úvahami, Alain slavnostně přísahal, že v životě už neudělá jediný slib.

Rozkaz, který Alain přinášel, přijali lodníci s úlevou. Coétquen plul bez obtíží a nezaměstnával ani celou posádku, která měla službu. Většina mužstva, zmořena vedrem, sice spala, ale lodníci se obávali, že po západu slunce propuknou nové bouře. Ovšem když si teď bere pan Duguay-Trouin posádku na starost sám...

Také Alban s Derstandem spali svorně vedle sebe. Kousek od nich poučoval otec Maho několik skleslých námořníků:

„Vidíte, chlapi, kdybychom neměli takového kapitána...“ A mezi řečí spiklenecky zamrkal na toho druhého, jdoucího kolem.

Alain musel překročit Obra, který tu ležel jak dlouhý tak široký, s ústy dokořán. Zatřásl Albanem, ten se posadil a zamračeně si protíral oči.

„Jéje! Já tě probudil!“ lekl se Alain. „Chtěl jsem se tě jen zeptat, jestli nemáš moc velkou žízeň.“

„Proto mě musíš budit? Ale nevádí, stejně se mi zdálo, že na lodi hoří.“

„To tedy máš žízeň!“

„Já? Ph! Samozřejmě že ne! Všichni jsou blázni! Já piju!“
„Piješ? A co piješ?“

„Sebe. Pořád shromažduju v puse sliny, jako bych chtěl plivnout na Joëla. A pak je vypiju!“

Alain ho s obdivem pozoroval. Alban se ušklíbl. „Včera to šlo líp. Ale i tak...“ Potutelně se usmál a řekl jakoby nic:

„A taky jsem tamhle v rohu našel houbo, ještě je v ní trochu vody. Schovali jsme ji pro tebe. Je dobrá, vid', Derstande?“

Derstand se opřel o loket, svažtil obočí, jak se namáhal porozumět, a pak se usmál.

„To jsem rád,“ povzdechl Alain, „protože tu záležitost s vodou mám na svědomí já.“

Alban se rozesmál:

„Myslíš, že jsi pan Duguay-Trouin?“

Vstal, srazil podpatky a přehnaně se uklonil:

„Kapitáne!“

„Prosím tě, jen se nesměj! Vypadá to, jako by sis i ty myslel, že za všechno může pan Duguay-Trouin. A zatím je to má vina. Poslyš...“

Pokračování vychrlil šeptem:

„Nechtěl jsem ti prozradit, že jsem udělal ještě jeden slib... jen aby ses vrátil. Tři dny se nenapít! Neřekl jsem ti to, protože by ses chtěl se mnou rozdělit, a půldruhého dne je málo...“

„Myslíš?“ posmíval se Alban.

„Prosím, moc tě prosím... Chápeš tedy, že všichni musí trpět se mnou. Bůhví jestli bych to sám vydržel.“ Alban se na chvíli odmlčel a pak řekl:

„No ne! Že by tolik lidí zkoušelo kvůli slibu, který jsi udělal?“

Zamyslel se a pokračoval:

„V každém případě to je legrační... Ale jak to,“ rozhorlil se najednou, „že ses znovu odvážil rozhodovat o něčem sám? To se ví, že beru polovinu na sebe! I když vezmeme v úvahu houbu, není

to tak důležité, protože jsem ji našel teprve teď. Ach, kdyby se tak dalo do deště!...”

Pohlédl na nebe - bylo beznadějně modré.

„Moc slibně to nevypadá. Ale kdyby začalo pršet, jistě by ses napil!“

Alain sklonil hlavu. Derstand mu stiskl ruku a poděšeně vykřikl.

Blížil se Joël, provázen skupinou mužů, kteří nevypadali právě mírumilovně. Joël vřískal:

„Tady je! To je on, co vypil vodu pro raněné! Přináší nám neštěstí! A jeden z těch dvou mě chtěl zabít!“

Derstand vyskočil a bratři se postavili vedle něho. Když se Joël chtěl na zajatce vrhnout, uchopili Alain s Albanem útočníka za ruku a zkroutili mu zápěstí. Joël začal řvát. A tu muži popadli oba sourozence, zvedli je a odhodili stranou. Bratři byli hrůzou napůl mrtví. Joël a Derstand nepřestávali křičet. Otec Maho se snažil zasáhnout, ale tvrdě ho odstrčili.

„Do moře s tím ďáblem!“ křičeli rozrušení muži a sáпали se na Derstanda.

„Do moře s ním, do moře!“

V té chvíli se dalo do pohybu mohutné Obrovo tělo. Pomalu zvedl nohy, skrčil je a prudkým vymrštěním poslal Joëla velikým obloukem k zemi. Poté zvolna vstal, a převyšuje ostatní o celou hlavu, začal do nich bít hlava nehlava a rozdávat rány na všechny strany.

Pojednou zazněl rozkaz pana Duguay-Trouina:

„Dost!“

Okamžitě bylo ticho.

Kapitán a první důstojník postoupili kupředu, sledování důstojníky a dvěma či třemi muži z posádky.

„Pěkná rvačka,“ poznamenal kapitán suše. Obrátil se na prvního důstojníka, a třebaže nezvýšil hlas, bylo jasně slyšet každé jeho slovo.

„Co jste mi to chtěl namluvit, pane? Mužstvo je, jak vidím, v plné síle! Chtěl jsem původně plout přímo k Bretani, ale myslím, že si můžeme troufnout ještě na dvě nebo tři bitvy.“

Jeden z mužů vykřikl:

„Ale ne s ďáblem na palubě!“

„Kdo se tu odvažuje mluvit o ďáblu? Ať vystoupí! Mám za to, že jsem to zakázal.“

Nikdo se nepohnul.

„Kapitáne,“ ozval se mladičkový důstojník, ještě celý udýchaný, „zdá se, že zajatec opravdu vypil raněným vodu.“

Pan Duguay-Trouin se zamračil a pohlédl na mluvčího takovým způsobem, že mladý muž se celý schoulil do sebe.

„Ano, pane,“ řekl, „je to velmi pravděpodobné. Sám jsem se na to ptal. Ale upozornil jste zajatce, že máme málo vody?“

Tón otázky nepřipouštěl odpověď. Po chvilce pan Duguay-Trouin pokračoval:

„A mám vám snad připomínat, že zajatec nerozumí naší řeči a že nemohl znát naše starosti a opatření? A že zajatec - zvláště jde-li o dítě - je pro mne nedotknutelný? Zapamatujte si to laskavě!“

Muži, kteří ještě před okamžikem útočili na Derstanda a oba bratry, stáli tu teď jako hromádky neštěstí. Joël zmizel. Otec Maho si mnul ruce a Obr přehodil svůj žvanec tabáku z jedné tváře do druhé a žvýkal s velikým uspokojením. Alban nadmul prsa, zkřížil paže a s potěšením přihlížel porážce mladého důstojníka, který si zřejmě přál, aby se pod ním otevřela paluba. Alain byl radostně překvapen, ale nepřestával si říkat: Tak Derstand opravdu vypil raněným vodu! A může za to důstojník.

Tvář pana Duguay-Trouina se ani nepohnula. Dodal:

„Napříště nestrpím ani nejmenší hádku. Zapamatujte si to!“

Námořníci se v tichosti seřazovali do skupin. Šátky drželi v rukou. Kousek opodál shromažďoval své muže velitel vojáků. Alain s Albanem už zase byli u Derstanda a ukazovali si své odřeniny.

Pan Duguay-Trouin promluvil:

„Moji stateční přátelé, musím vás požádat, abyste zachovali rovnováhu. Za příznivého větru dorazíme za dva dny k přístavu. Do té doby...“

Kapitán si přetřel rukou okoralé rty a pohlédl na prvního důstojníka:

„Do té doby nám určitě padne do ruky nějaká kořist. Je nám to souzeno osudem a já namouvěru nebudu přísnější než on.“

„Smíme tedy loupit?“ zeptal se šeptem otec Maho svého souseda. „To tedy znamená...“

„To se ví! Jen aby ti druzí nenapadli dřív nás!“ Pan Duguay-Trouin pokračoval:

„Musíme být rádi, že jsme zatím unikli smrti nebo vězení. Věřme, že i napříště nám bude přát štěstí.“ Korzáři odpověděli souhlasným zamručením.

PÍT!

Noc uběhla v klidu.

Minulého dne večer pustil pan Duguay-Trouin vězně. Než se vrátili k ostatním, vysvětloval kapitán prvnímu důstojníkovi své rozhodnutí:

„Znám je. Mají tvrdé hlavy, ale nejsou zlí. Jejich nepřítomnost by mohla mít na ostatní špatný vliv. Myslím, že je pro nás výhodnější, projevím-li jim důvěru.“

Ukázalo se, že kapitánova umírněnost přinesla prospěch. Rebelové, jimž zvláště určení členové posádky museli přece jen ukázat tvrdou ruku, nechali nepříjemné vzpomínky v podpalubí a v konejšivé svěžesti noční tmy se radovali ze své svobody. Nálada na palubě se ihned zlepšila.

Pokud jde o prvního důstojníka, docela rád přeslechl některé pichlavé poznámky. Kormidelníci měli tak velikou žízeň, že mysleli jen na jediné: aby už mohli spát a na všechno zapomenout. Neustále hlídali přesýpací hodiny a zdálo se jim, že půlhodina trvá

celou věčnost. A tak převraceli hodiny, dřív než se poslední zrnka písku přestěhovala z horní poloviny do dolní. Tím se neustále zkracovala doba vyměřená hlídkám, takže když se ráno objevil pan Duguay-Trouin na palubě, okamžitě zjistil, že námořníci „kradli čas“: posádka z levé paluby se chystala vystřídat posádku z pravé strany, ačkoli tomu mělo být naopak. Kapitán se dlouho a významně díval na své hodinky a měřil shromážděné mužstvo ledovým pohledem. Dal tak na srozuměnou, že ví, jak se věci mají, a že není hlupák. Korzáři sklopili hlavy a úkosem pokukovali po lodnících, kteří by to asi odnesli první. Bylo naprosté ticho. Pan Duguay-Trouin považoval zřejmě tuto němou lekci za dostatečnou.

Zvedl se silný vítr a loď zvýšila rychlost. Zbaven veškeré přítěže a s plným větrem v plachtách, letěl Coétquen na vrcholcích vln. Pan Duguay-Trouin se obrátil k prvnímu důstojníkovi a v jeho hlase byl obdiv i hrdost:

„To je běžec!“

Od severozápadu se stahovala mračna, těžká a kupovitá, osvětlená vycházejícím sluncem. Mužstvo je dychtivě vyhlíželo. Mračna doháněla fregatu. Spadlo několik kapek. Několik dlouho očekávaných kapek.

A najednou z nich byl proud. Muži se rozprchli všemi směry, a nedbajíce zákazů, kladli na palubu nejrůznější nádoby. Každý jen trochu vypouklý předmět, který nějakým nedopatřením unikl všeobecné čistce, shromažďoval teď na dešti kapičky vody, té vody, kterou korzáři obyčejně nenáviděli, ale která jim v této chvíli byla nadevše. Námořníci byli vysvlečeni do půl těla a vystavovali vysušenou pokožku požehnanému přívalu nebes. Alain, Alban a Derstand položili s posvátnou úctou na dešť houbu, tvrdou jako kámen. Odnesli ji daleko od jejich úkrytu pod plachtami, kam dešť nemohl, a stáli kolem ní jako stráž.

Vítr zesílil a bylo nutno stáhnout jednu z plachet. Nad hlavami námořníků ubíhal temný a nízký strop mraků. Na severozápadě se znovu objevilo světlo a zvolna dohánělo Coétquen, zatímco mraky

pádily kupředu. Přestalo pršet. Pod jasným nebem stáli zoufalí muži a hleděli, jak se v dále spojuje dešťový příval s mořem. To už nebylo jen několik kapek! Obzor jim uzavírala dešťová clona. Byli tak sklíčení, že neměli ani chuť nadávat, a dali se do mytí paluby.

Hlas pana Duguay-Trouina přinášel posilu:

„Odvahu a trpělivost, přátelé. Máme vítr a konec konců ten potřebujeme ze všeho nejvíc!“

Muži se ponenáhlu vzchopili. Alban lízal drsným jazykem ještě drsnější povrch houby. Alain se při kapitánových slovech usmál.

„Musíme k němu,“ řekl, „možná že nás potřebuje. Kdo půjde?“

„Já. Protože se nudím!“

„Já se taky nudím,“ bránil se Alain.

„Ano, ale všechno je tvá vina. Zavínil jsi, že nemáme ani jídlo, ani pití. Říkals mi to.“

Alain se zalykal rozhořčením.

„Já to nezavínil! Říkal jsi, že mi nevěříš! I kdyby to byla pravda, nemáš právo mi to vyčítat!“

V zápalu náhlého vzteku se vrhl na bratra. „Hned odvoláš, co jsi říkal! Honem!“

Derstand se pokoušel odtrhnout je od sebe. Alban na něho křikl:

„Neplet se, do čeho ti nic není!“ Ale jak byli oba bratři skleslí, prali se jen velmi mírně. Alain povolil. Alban se smutně usmál.

„Rád bych to odvolal,“ zašeptal, když zpozoroval, že je poslouchá několik mužů, „ale nemám vůbec žádnou sílu... nemohu.“

„Tak tohle je konec,“ poznamenal otec Maho sklíčeně. „Když i oni se začínají prát...“

„My?“ bránili se bratři.

Alban dodal:

„Chceme se zahřát!“

Otec Maho pokrčil rameny.

„To povídejte někomu jinému! Když je člověk propečený ze všech stran, jak svatý Vavřinec na rožni...“

„Ale nám bylo zima,“ ujišťoval Alban, který dovedl lépe lhát. Hodil houbu bratrovi a v běhu křikl:

„Hned jsem zpátky!“

Právě v té chvíli oznamovala hlídka:

„Loď na obzoru!“ Mužů se hlášení skoro nedotklo. Zato Alban se okamžitě vrátil, vytrhl Alainovi houbu z rukou a předal ji Derstandovi.

„Běž!“ nařizoval. „Bude tu práce, zůstanu tady.“

Alain se starostlivě podíval na Derstanda. Ukázal mu na palubní otvor.

„Jdi dolů,“ vybízel, „jdi, než tě tam odvedou.“

Vězeň vyvalil oči. Paluba kolem se vyprázdnila, korzáři šli každý po své práci. Derstand se na Alaina usmál, přitiskl houbu k hrudi a poslušně zamířil do podpalubí.

Když se Alain objevil na zádi a stanul za prvním důstojníkem, pan Duguay-Trouin si ho ani nevšiml. S dalekohledem u očí kapitán radostně zvolal:

„Co jsem říkal, pánové? Obchodní loď! Dokonce dvě! A bez doprovodu. Zaplat' pánbůh!“

První důstojník se usmál. Alain čekal, co odpoví, a napadlo ho, že důstojník vypadá mnohem starší než kapitán a že se usmívá právě tak, jako když si je s Albanem kdysi dávno prohlížel. Pan Duguay-Trouin se ušklíbl:

„To bude něco pro naše lidi, neříkal jsem to? Bez mučení se přiznávám, že nemám vůbec nic proti malé rvačce.“

Na okamžik se odmlčel a pak útrpně dodal:

„Ubožáci, plují navíc v našem větru. Coétquen ani nemusí měnit kurs.“

Konečně si všiml plavčíka:

„Můžeš jít. Mrzelo by mě, kdybys u té parády nebyl.“ Alain ještě zaslechl, jak říká:

„Hledte, pánové, tu kratochvíli co nejrychleji skončit. A nezapomeňte mi pak připomenout, že mám přimhouřit oči.“

„Paráda... kratochvíle...“ opakoval si chlapec. „Copak si to nechají líbit? Bez výstřelu?“

Byl rád, že Alban nebude musít mít strach ze svého strachu. On sám, podobně jako pan Duguay-Trouin, byl poněkud zklamán.

Na palubě to rozhodně nevypadalo jako před bitvou. Muži, kteří neměli službu, hleděli na lodi asi tak, jako když na Holandském nábřeží v Saint-Malo vyhlížejí dlouho očekávanou fregatu s bohatou kořistí. Jako by šlo jen o zajímavou podívanou.

Alain našel bratra ve společnosti Obra, který se plácal do stehů a div se nezadusil smíchem.

„Albane,“ zašeptal bratr, „nemáš strach? Kapitán říká, že to bude kratochvíle.“

„Na to potřebuješ kapitána? Copak to nevidíš sám?“

„Je to chlapík, jen co je pravda! Ani nepočkal, až mu vyrostou vousy, a dřív než sebe oholí pěkně dvě lodi a hodí nám je napospas.“

Znovu se začal plácat do stehů, unesen vlastní vtípností. „Když holit, tak holit!“ dodal ještě, aby vtíp nezapadl. „Když holit, tak holit!“

Korzáři se s nadšením zmocnili těchto slov a opakovali je jako refrén.

Jeden z nich řekl:

„Kapitán to odhadl správně. Jako by to věděl. Úplný zázrak!“

„Nebo ďábelský kousek,“ odsekl druhý.

Alban štípl Alaina a řekl, napodobuje pana Duguay-Trouina:

„Na mé lodi nemá ďábel co dělat!“

Okamžitě se přikrčil a čekal odměnu za svou drzost. Muži se však dali do smíchu.

„Takovéhle ďábelské kousky bych si dal líbit třeba každý den,“ vykřikl Obr.

„Dnes kvůli vodě, jindy třeba kvůli chlebu!“

„Kvůli vodě,“ povzdechl Alban, „kdybych teď hned sehnal vodu, slíbil bych...“ Pak si vzpomněl na přísahu, že už nikdy neudělá žádný slib a zčervenal.

Obě malé obchodní lodi, plující pod anglickou vlajkou, se vůčihledě přibližovaly. První byla vyzbrojena osmi děly, ale nezdálo se, že by měla v úmyslu jich použít. Uprchnout také nemohla, protože byla příliš těžká, zřejmě plně naložená. Když se octla skoro na dostřel, vypálil Coétquen formálně dělovou salvu. Na další loď už nečekala, stáhla vlajku i plachty. Druhá loď ji okamžitě následovala. Coétquen zpomalil a zamířil k první kořisti. Železné háky se zakously do paluby. Zpěv a křik korzárů byl přerušován společným hulákáním:

„Pít! Pít!“ Z můstku zaznívaly rozkazy. Korzáři je plnili rychle a přesně jako při cvičení. Muži postupně přitahovali lano a řetězy, až se oba boky lodí dotkly.

Mužstvo i vojáci z Coétquenu se vyřítili na nepřátelskou palubu. Nad hlavou mávali sekerami, které tu byly docela zbytečné. Všichni nepřátelé zmizeli v podpalubí. Na můstku zůstal jen velitel. První důstojník k němu zamířil spolu s písařem a mladým důstojníkem. Obřadně se pozdravili a první důstojník vězni naznačil, aby s ním odešel na palubu sousední lodi. Mladý důstojník je provázel jako stráž. Pan Duguay-Trouin se zatím neukázal.

Alain s Albanem čekali, až se přežene hlavní nápor mužstva. Šlo přece o kratochvíli a při té musí být i Derstand.

„Při bitvě nestrpím na palubě nepřítele,“ prohlásil pan Duguay-Trouin, ale tohle byla spíš prohlídka nepřátelské lodi. Proč by měl Derstand zůstat v té své myši díře?

Zajatci se dole opravdu nelíbilo, neustále vystrkoval hlavu palubním otvorem. Zeptal se:

„Anglicko?“ V jeho hlase byla úzkost i okouzlení.

„Ano, Anglání!“ prohlásil Alban pohrdavě. „Pojď, ať jsme při té zábavě! Uvidíš, jak je oberem! Za to, že nás už tak dlouho okrádají...“

Derstand váhal. Alban rozpřáhl ruce, nadechl se a zakoulel očima.

„Jsou to boháči,“ řekl, „a pořádní!“

Přiložil sevřenou pěst k ústům, zvrátil hlavu a vzrušeně zvolal:

„A budeme pít!“

„Pít!!!“ vykřikl Derstand.

Rozuměl i bez překladu a nechal se odvést.

Námořníci a vojáci z Coétquenu se dali na nepřátelské palubě rychle do díla. Pan Duguay-Trouin dodržoval slib, ale kdovíkolik času jim dopřeje. Nikdo nechtěl ztratit ani vteřinu.

Obr seděl rozkročmo na sudu, z něhož vyrazil zátku, a chytal do úst proud tryskající tekutiny. Potom přiložil na otvor palec a kropil kolem stojící muže. Někteří se strkali, aby pramen svlačil jejich rty. Ti, jimž se to nepodařilo, zasekávali do sudu nože. Ostatní zápasili kolem dalších sudů. Všichni se s nadšeným pokřikem brouzdali v husté tmavé tekutině, podobající se blátu. Všude tekla voda.

Alain, Alban a Derstand dychtivě pili uprostřed té vřavy. Po obličejích jim stékaly stružky vody. Roztírali si ji po krku, pažích i břichu, ale nepřestávali přitom pít. Sáli do sebe vodu všemi póry.

„Fuj!“ zahřměl Obr a vztyčil se. „To je hrůza! Je teplá a páchne. Jak to můžete pít? Musí tu být ještě něco jiného! Pojdme, chlapci!“

Loď byla plná zpívajících a povykujících korzárů. Brzy zjistili, že fregata pluje z ostrova Barbades v Antilském souostroví a že má na palubě mnoho pečlivě vyrovnaných soudků rumu, které lze snadno otevřít. Ti prozíravější si však odnášeli celý soudek. Jiní pili na lačný žaludek a k smrti opilí leželi teď na zemi, nehybní a ztuhlí. Na jídlo dosud nikdo nepomyslel. Tři chlapci se drželi za ruce, zpívali a potáceli se po palubě, ačkoli vypili několik kapek. Byli opilí z výparů. Nazdařbůh sledovali skupinu mužů, která vystoupila na můstek a dohadovala se tam s prvním důstojníkem. Neoblomný důstojník kryl zavřené dveře.

„Tam se nesmí,“ křikl rozhodným hlasem, který vylučoval jakýkoli odpor.

„Všechno v místnosti jejich kapitána je kořistí pana Duguay-Trouina.“

Muži se pokojně vzdálili. Alain si všiml, že první důstojník má suché rty.

„Jé, pan Duguay-Trouin se ještě nenapil,“ řekl Albanovi. „A my mu máme sloužit!“

„Přineseme mu vodu. Stačí sehnat misku.“

Nebylo to tak lehké. Chlapcům se brzy podařilo najít misku, ale objevit plný sud bylo už těžší. Když se opět objevili na palubě, první důstojník už na můstku nebyl, ale dohlížel na zajatce. Kráčeli kolem něho se sklopenými hlavami, klátili rukama a jen pomalu se šourali směrem ke Coétquenu. Alainovi připadal důstojník tak přepadlý a zbědovaný, že mu podal misku s vodou, kterou nesli panu Duguay-Trouinovi.

Důstojník si ji chtěl užuž vzít, vzpamatoval se však a uraženě ji Alainovi vyrazil z rukou; dopadla na tři metry od něho. Chlapec, jehož krok nebyl právě jistý, ztratil úderem rovnováhu a spadl na zem.

„Aspoň nebudeš příště tak ochotný,“ pravil Alban, který se rychle vzpamatoval. „Honem! Ještě jsme nic neviděli.“ „Kde je Derstand?“

„Tamhle něco povídá. Pořád opakuje jedno a totéž: Douve, douve. Angláni tomu asi rozumějí. Myslím, že jim říká, jak je to tu pěkné.“

„Pěkné? Pro zajatce?“

„Hele, dej mi pokoj. Já tomu rozuměl takhle. Jestli rozumíš líp, jdi si poslechnout.“

Derstand stál kousek od prvního důstojníka, prohlížel si zajatce a každého povzbuzoval.

„Don't worry. He's a nice captain. (Nebojte se. Kapitán je hodný.)“

Zajatci byli příliš sklíčení, aby je to překvapilo nebo aby odpověděli. Přesto jeden vykřikl:

„What are you doing here? Are you English? (Co tu děláš? Jsi Angličan?)“

„Yes, of course (Ano, ovšem),“ odpověděl Derstand, jako by se to rozumělo samo sebou. Alban ho chytil za paži.

„Škoda času,“ řekl. „A mluv francouzsky. Tahle loď je teď naše.“

Než Derstand s přáteli odběhl, zavolal na poslední zajatce: „Good luck! (Mnoho štěstí!)“

Když po půlhodině svolal pan Duguay-Trouin hlásnou troubou na palubu posádku a vojáky, muži pochopili, že celá akce je skončena. Obtěžkáni balíky, kufry a soudky, přecházeli na palubu Coétquenu a usilovně se snažili, aby jejich krok nebyl vratký. Průvod uzavírali Alain s Albanem a Derstandem. Nesli si plno cukrové třtiny, od níž měli ulepené ruce i ústa.

Několik dalších rozkazů bylo přesně a rychle vyplněno. Pod vedením prvního důstojníka odešlo několik mužů na vedlejší loď, která s obrácenou vlajkou popluje teď v doprovodu Coétquenu až do Saint-Malo. Zbytek sudů a větší část zásob přepravili námořníci na vlastní loď a šalupu shodili na vodu. Ihned se do ní nalodili dva mladí důstojníci s dvaceti muži, aby se podle zvyklostí zmocnili druhé obchodní lodi, jež v klidu čekala, až na ni dojde řada.

Operace byla provedena rychle a slunce stálo ještě vysoko nad obzorem, když Coétquen s novou šalupou a s nasycenou posádkou vyplul s plnými plachtami směrem k bretaňským břehům.

Před ním pluly dvě bohaté nákladní lodi.

VÁLEČNÁ LOĎ!

„Tak si říkám,“ uvažoval Alain, sedě na palubě mezi Albanem a jejich vězněm, „tak si říkám, jestli nás maminka ještě pozná. Ty už jsi přestal být lechtivý a já... já už snad nejsem takový nešika.“

„Zato jsi otravný s tou svou maminkou!“

„Deset týdnů jsme z domova. Copak ty se na ni netěšíš? A na Annu, Marka a Martina?“ Alban si mnul ruce.

„Na Annu snad. Jsem zvědav, jak si poradila s prací, kterou jsem jí hodil na krk. A na kluky se taky těším. Ukážu jim, co to je pořádně vykrákat za uši.“

„A na matku?“ naléhal Alain.

Alban se utrl:

„Nejsem miminko! Jsem korzár!“

Začal si hrát s nožem a dodal:

„I kdybych na ni myslel, stejně bych to neřekl.“

„Co bys neřekl, ty mrně?“

Všichni tři vyskočili. Široce rozkročen tu stál Obr, ruce měl opřeny o stehna a smál se. Alban v něm viděl spojence.

„Kdybyste měl matku,“ ptal se, „těšil byste se na ni?“

„Vždyť já mám matku, chlapče!“

„I když jste tak starý a velký?“

„No ovšem. Když to tak počítám, bude jí o nejbližším rovnodenní osmaosmdesát let. To se ví, je to stařenka a chovat mě už nemůže. Ale určitě mi chystá na uvítanou mé oblíbené ragú - a ať se propadnu, jestli se netěším, že ji zase uvidím.“

Alain se rozzářil. Začal:

„Vidíš...“

Ale Alban vyhodil z rozpaků do vzduchu nůž, ten se párkrát otočil a pak se zabodl do paluby.

„Když je to takhle,“ řekl, „tak se taky těším.“ Derstand vytáhl nůž, pečlivě jej otřel a podal Albanovi.

„A co vězeň?“ zeptal se dobrácky Obr. „Nevíte, jestli má rodiče?“

Bratři se divili, že někoho zajímá vězněva rodina. „Derstand?“

Derstand pozvedl obočí a nastražil uši.

„Víme,“ odpověděl Alain. „Má matku.“

Derstand přikývl na souhlas a s úsměvem zašeptal:

„Matku. Mother.“

„Otce už nemá,“ řekl Alban.

Derstand viděl, jak se Alban tluče do prsou a přes tváře. Poznal, co znamená ten běžný mimický náznak, a smutně přisvědčil.

„Jen nezačni brečet. Už jsme ti řekli aspoň dvacetkrát, že jsi na tom stejně jako my.“

„Ale má staršího bratra,“ pokračoval Alain.

Derstand se usmál a ukázal prstem na jednoho z mladých námořníků.

„A už je na moři!“ doplňoval Alban.

„Ještě mají doma nějakou drobotinu, nevím kolik, ale to mě nezajímá.“

„Já vím,“ zvolal Alain. „Sestru asi tak velkou jako my a...“

Rozhovor přerušilo hlášení hlídky:

„Lod' na obzoru!“ Všechno kolem ztichlo. Posádka, potloukající se z dlouhé chvíle po palubě, strnula překvapením. Budou se muset ještě jednou bít? Teď, u samého přístavu, když Césembre je

bezmála v dohledu? I kdyby vyšli z boje se zdravou kůží, museli by dát sbohem bohaté kořisti!

„Všichni na místa!“ křičeli velitelé.

Muži čekali na povel k boji. Před Coétquenem vyrostly tři ohromné plachty. Byly tak mohutné, že zbývalo jen jediné východisko: pokusit se o útěk. Tento názor, jak se zdálo, sdílel i kapitán, protože rozkázal napnout všechny plachty. Nicméně fregata pokračovala v cestě a nezměnila směr. Najednou se zvedl silný pokřik:

„Královské loďstvo! Královské!“

„Ale ne tak ubohé jako v Saint-Malo,“ poznamenal kdosi pohrdavě.

„Hrome! My se za ně namáhali, a oni si zatím...“

Coétquen, který se musel dva dny loudat po boku těžké kořisti, rozjel se teď s plnými plachtami normální rychlostí. V těsné blízkosti minul obchodní lodi, zatočil kolem nich a obeplul je.

„Kapitán se baví,“ zjišťoval otec Maho.

Do posádky, kterou tato hra těšila, jako by vstoupil nový život. Mezitím se tři lodi přiblížily, takže bylo možno vyměnit pozdravy.

„Stáhněte hlavní plachtu!“

Korzáři se naježili. Cože? Jako nějaká obchodní loď? Vždyť plují z pověření krále! A mají zdravit ty ničemy, kteří nedovedli uhájit vlastní Soleil Royal?

Hlavní plachta se znovu rozvinula. Nedopatření? Ne, posádka ví, co dělá. I pan Duguay-Trouin to ví. Chtěl jen ukázat, že zná předpisy. Teď nařizoval on a jeho hlas zněl slavnostně:

„Stáhněte vrchní plachtu!“

Jako opravdová válečná loď! Korzáři volali:

„Ať žije kapitán!“

Pak čekali, jak lodi odpoví. Chvíli se nedělo nic. Posádka byla rozčilená.

„Odváží se urazit loď ze Saint-Malo?“

„Jen nechte ty zabeďněnce, ať se rozmyslí!“

První loď stáhla vrchní plachtu, pak druhá a třetí. Čest Coétquenu byla zachráněna. Fregata ještě jednou zakroužila, pak zaujala své místo za obchodními loděmi a s napůl spuštěnými plachtami pokračovala ve své pomalé plavbě.

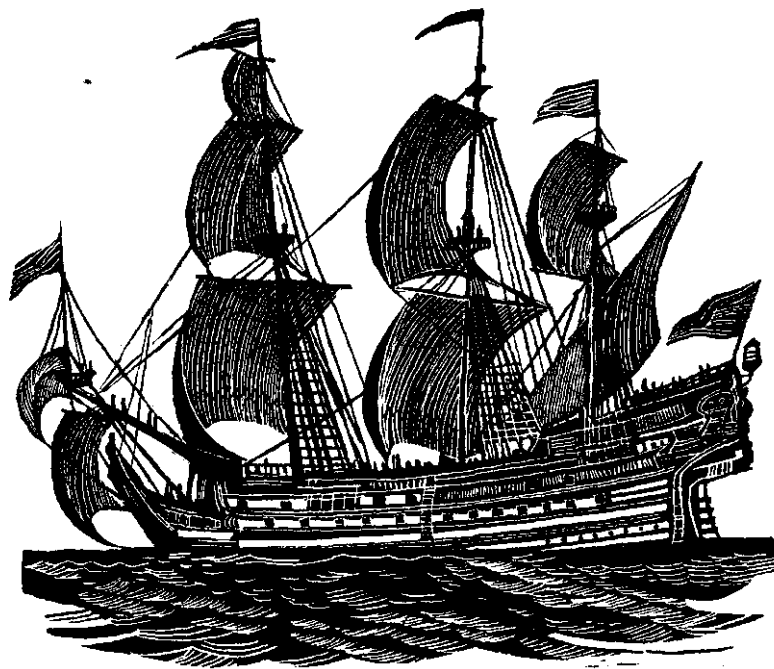
Dlouho už nepopluje. Břeh je v dohledu, ostrov Céseembre se blíží. Třebaže posádka z pravé paluby už chtěla střídat, muži z levé paluby zůstávali na svých místech. Na jídlo neměli ani pomyslení. Alban byl zaměstnán prací na palubě. Alain šel pro rozkazy k panu Duguay-Trouinovi, kapitán však nic nepotřeboval.

„Hlavně bych chtěl...“ začal.

„Ne, oblek je v pořádku. Nechci nic.“

Alain vyhledal Derstanda, který stál vedle otce Maha. Položil mu ruku na rameno.

„Tamhle je Saint-Malo,“ vysvětloval. „Doma - at home. Náš dům nemůžeš vidět, protože je moc malý, a i kdyby byl velký, nebylo by ho za katedrálou stejně vidět. To nevadí, ale maminka, Anna, Marek a Martin nás budou určitě čekat na Holandském nábřeží.“

Uvidíš! Každou loď tam chodí lidé vyhlížet. Tím spíš Coétquen... a s kořistí... Rozumíš mi, Derstande?“

Derstand možná všemu docela nerozuměl, ale chápal, že ten druhý je šťastný; A prudce přikývl.

„Tamhle na ostrově je klášter Saint-Zembre a... Jéje, otče Maho, co se tu stalo? Ve zdech jsou díry! Vypadá to...“

„Vypadá to, že se tu bojovalo, ano. Nebylo to, chlapče, nic vážného.“

„Proboha, snad se Angláni nedostali do města! A my byli pryč a nemohli jsme našim pomoci!“

Otec Maho vytahal chlapce za ucho. „Chystal bys dělové koule, co?“

„Já ne, ale pan Duguay-Trouin!“

Césembre mezitím mizel v dáli, protože Coétquen s plnými plachtami předstihl obchodní lodi, aby důstojně zakončil svou plavbu. Když proplouval úžinou, pozdravil posádku pevnosti a ta jeho pozdrav opětovala.

Na nábreží se opravdu tísnily zástupy obyvatel. Alain mezi nimi hledal své nejbližší. V takové spoustě lidí však to bylo marné... S tlukoucím srdcem vzpomínal na šťastný pocit, který provázel každou vracející se loď. A teď vítají lidé jeho fregatu! Nikdo už mu nebude smět říkat, že je plavčíkem, který „jakživ neviděl vodu“. Při pomyšlení, že Alban by bez jejich lsti zůstal málem na souši a že on, Alain, ze začátku zbaběle pochyboval o úspěchu jejich podniku, vstoupily chlapci do očí slzy.

Místo k městu zamířila loď k přístavu Solidor. Saint-Malo, které bylo na dosah ruky, mizelo nyní za zádi lodi. Fregata zakotvila a pečlivě svinula plachty. Obě obchodní plavidla učinila totéž. Alban seskočil z hlavního stěžně.

„Shora jsem je viděl!“ Křičel. „Matku i děti. Snad mě také zahlédli. Tys je neviděl?“

„Bylo tam moc lidí. Co tu děláme? Copak nepřistaneme?“

Alban se zatvářil znechuceně.

„Ne. Kotvíme.“

„Na jak dlouho?“

„Na den dva, na týden... To tak bývá. Budou počítat stříbrňáky.“

„Kdo?“

„Škrabáci. Královští úředníci.“ „Vždyť žádné nemáme. Kde bychom je vzali?“ „Na obchodních lodích, hrome! A třeba i zlato! Kdyby tam ovšem bylo.“

Alain řekl rozhodně:

„To není možné! Přece nebudou týden hledat něco, co tu není!“ Alban pokrčil rameny.

„Je to jejich zaměstnání. Jsou za to placeni. Kdybych já něco měl, schoval bych to, že by nic nenašli ani za čtrnáct dní.“

„Když ale nic nemáme, tak je zbytečné hledat. Chci domů!“

„Pověz jim to, až přijdou! Uvidíme, co ti řeknou.“

„Nepovím. Mám strach.“

„To věřím, ty blázne! Stejně by to bylo zbytečné. Už jsem ti jednou řekl, co chtějí. My nic nemáme, a tak nás pustí a vrátíme se domů.“

„To asi nepůjde. Kdepak!“

„Proč? V pořádku jsme se nalodili a nevím, proč bychom se nesměli vrátit. Počkej, mlč, nech mě přemýšlet!“

„Ba ne,“ řekl Alain. „Jsme tu zapsáni vlastně napůl a pro ně bude výhodné brát nás dva za jednoho...“

„To snad ne!“ polekal se Alban.

„A taky nevím, co řekne pan Duguay-Trouin.“

„To je pravda,“ připouštěl Alban, „třeba by si myslel, že jsme dezertovali. Co by pak bylo s našim podílem? Ne, nemůžeme vzít roha. Stejně... Hele, nech mě přemýšlet.“

Derstand sledoval jejich rozhovor a čekal teď na Alainovu odpověď. Když se nedočkal, uchopil nejbližší ruku za zápěstí, a chtěje poněkud rozptýlit nesrozumitelné starosti svých přátel, ukázal na Saint-Malo a řekl:

„At home? (Doma?)“

Doma... Bratři na sebe starostlivě pohlédli. Na Derstanda docela zapomněli!

„Myslíš,“ zamumlal Alain, aby Angličan nepochopil, oč jde, „myslíš, že ho pošlou do vězení?“ Alban potřásl hlavou. „No, možná.“

„I kdybys na něco přišel, tak nemůžeme zmizet kvůli němu. Přece ho tu nenecháme!“

„Právě naopak! Tím spíš musíme uprchnout. Bude to pochopitelně těžší, protože půjdeme všichni tři! Bohužel bez kořisti. Teď, když máme zkušenosti, dáme se najmout jinam.“

„Anglána nikde nevezmou!“

„Neřeknem, že je to Anglán. Budeme ho vydávat za němého. A protože není hluchý, může sloužit na lodi...“

KONEC DOBRODRUŽSTVÍ

Pan Duguay-Trouin ve slavnostním obleku čekal na zádi, až přijedou lidé z pevniny. Jeho ruka si pohrávala s krajkovou náprsenkou. Vedle něho stál první důstojník, který se před chvílí vrátil z ukořistěných lodí, a kousíček za ním byl Alain.

K lodnímu žebříku dorazily současně dva čluny. Se zdvořilými omluvami si dávaly přednost. Tu z jednoho člunu vystoupil s důstojným klidem mladý, poněkud odměřený muž, na svůj věk už notně obtloustlý, a začal těžce vystupovat po žebříku. Alain v něm poznal rejdaře, který společně se svým bratrem Reném - totiž panem Duguay-Trouinem - dohlížel na přípravné práce před vyplutím Coétquenu. Byl to pan Trouin de la Barbinais.

Pan Duguay-Trouin mu pomohl na palubu a uctivě ho pozdravil.

„Doufám, pane,“ pravil, „že jsem nezklamal vaši důvěru.“

Pan de la Barbinais mu položil ruku na rameno.

„Milý bratře,“ odvětil obřadně, „matka mě prosila, abych vám vyřídil, že je na vás hrda, a pokud jde o mne, nemohu říci nic jiného. Bláznivé kousky vašeho mládí jsou tytam. Bohudíků jste ve svých devatenácti letech mužem.“

Pan Duguay-Trouin se uklonil.

První důstojník přišel pozdravit rejdaře. Na palubu vystoupili muži z druhého člunu. Vypadali smutně.

Škrabáci, pomyslel si opovržlivě Alain. Představoval si je jako krysy, pobíhající po „jeho“ Coétquenu a hledající neexistující poklad.

Kapitánův názor byl asi podobný. Jeho přivítání bylo ledové. „Buďte vítáni,“ pravil tónem, který mohl znamenat: Jděte k čertu! „První důstojník je vám k službám a já... já až později!“ Hosté se beze slova vzdálili.

„Překvapuje mě, bratře,“ poznamenal pan de la Barbinais se špatně skrývaným uspokojením, „jak jednáte s těmi dobrými lidmi.“

Ale věnujme se vážným věcem. Jestli se nemýlím, viděl jsem dvě pěkné lodi, které jste ukořistil. Copak jste nám přivezli?“

„Cukr, indigo a tabák. A dvě fregaty, které sice nebudou ozdobou vašich loděnic, ale podle mého názoru se docela dobře udrží na vodě. Na druhé straně musím s lítostí říci, že jsem byl nucen v okamžiku velké tísně obětovat vše, co bylo lodí přítěží.“

Pan de la Barbinais odbyl sdělení mávnutím ruky.

„Když nebylo vyhnutí... Dovolte však, abych vám oznámil, že váš průvodce se vám nemůže rovnat. Kapitán Jacque Welche ze Saint-Aronu, třebaže je Ir, ztratil dvě třetiny svěžené kořisti. Nu co, i tak to byla docela slušná výprava.“

Pan Duguay-Trouin se uklonil. Alain ho nepoznával.

Docela slušná výprava? Kdepak! Báječná! Kořist ze čtyř a pak ještě ze dvou lodí, a navíc záchrana Coétquenu, který se málem navždycky rozloučil se svým rejdařem! Jak je může soudit člověk, který nikdy nebyl na moři a určitě by nedokázal to, co oni!

Ale nejhorší bylo, že pan Duguay-Trouin se tvářil docela spokojeně. Alain si všiml, jak při dalších bratrových slovech červená radostí:

„Abych nezapomněl, mám pro vás ještě dva vzkazy - nanejvýš důležité. Bretaňský guvernér slyšel o vaší statečnosti a přál by si vás co nejdříve spatřit, aby vám mohl blahopřát jménem Jeho Veličenstva.“

Pan Duguay-Trouin si položil ruku na srdce a hluboce se uklonil.

„Okamžitě se k němu vypravím,“ řekl. „Dříve bych vás však rád uvítal ve své kajutě.“

Oba vykročili, sledováni Alainem. Po několika krocích se rejdař zastavil. Starostlivě se poškrábal na tváři a pravil:

„Pokud jde o druhý vzkaz, ať se propadnu, jestli si mohu vzpomenout... Je od vaší matky... ach, už to mám! Kladla mi na srdce, abych se postaral o vaše dva plavčíky.“

O dva plavčíky! Odkdy se rejdaři starají o plavčíky?

Kdybychom to tak byli my, pomyslel si Alain a rozesmál se. Pak se nad věcí znovu zahloubal, jako to dělal Alban: Jen aby to nebyl Joël!

Pan Duguay-Trouin se tvářil roztržitě.

„Dva plavčíci,“ opakoval. „Lodníci je budou znát spíše než já. Dám je zavolat. Víte, jak to chodí, s plavčíky nepřijdu vůbec do styku.“

Určitě je znám, říkal si Alain, znám přece všechny. Ale ať se mě radši neptá...

Kapitán chvíli přemýšlel, pak se otočil a řekl:

„Já znám jen jednoho, dělá mi sluhu. Tady je... ten druhý.“

„Tenhle nebo ten druhý? Který druhý?“

Pan Duguay-Trouin se dal do smíchu. Pan de la Barbinais se tvářil netrpělivě.

„Nerozumím tomu, bratře. Jakkak se jmenuješ, chlapče?“

„Ten druhý. Promiňte, pane, chtěl jsem říci Jéhanno.“

„Ano!“ zvolal pan de la Barbinais, jemuž se zřejmě ulehčilo.

„To je to jméno! Už si vzpomínám. Jsou to dvojčata. Nuže, příteli, tvoje matka je řádná žena a těší se dobrému zdraví.“

Potom pokynul bratrovi.

„Můžeš jít,“ řekl kapitán Alainovi, který si připadal jako ve snu. Rejdař zašeptal:

„Město bylo ostřelováno... nic vážného, ale zdá se...“ Víc Alain neslyšel. Spěchal za Albanem.

Na palubě se utvořil veliký kruh kolem námořníků, kteří sem přivezli z města pana de la Barbinais a „škrabáky“. Korzáři je zavolali nahoru, aby se dověděli, co je v městě nového. Otázky jen přšely. Trochu stranou, aby si nezahloukali, stáli mladí důstojníci a pozorně naslouchali. Alain se protlačil mezi muže, a jak předpokládal, našel Albana v první řadě; Derstand se ho pevně držel za ruku.

„Albane,“ zašeptal Alain, „nevím to jistě, ale matka...“

„Počkej, radši poslouchej! A jestli tě to nezajímá, tak dej aspoň pokoj.“

Nějaký námořník tam rozkládal:

„Ano, ostřelovali město. Čtyři dny se Angličani pokoušeli proniknout úžinou k městu, ale z pevnosti jim odpověděli - to byste museli vidět. Nakonec odtáhli a město se jim vysmálo. Mrtví? To se ví, že ne. Máme přece důkladné sklepy. Všichni rejdaři otevřeli dveře. Jsou to vydfiduši, ale že by nechali chudáka venku, aby ho to zabilo, to zas ne.“

„Protože nás potřebují!“ posmíval se jeden korzár, ale nikdo mu neodpověděl.

„A těch zásahů! Hrome, celé stovky! Ale moc škod nenadělaly. Odneslo to pár barabizen, nejhůř ta, co patří vdově Jéhannové. Tam nezůstal kámen na kameni.“

Alainovi i Albanovi se zastavilo srdce. Tak rádi by se byli zeptali: „Které vdově?...“ ale hrdla měli sevřená strachem. Připadali si tak ubozí!

„Které vdově?“ vpadl do vyprávění otec Maho tak prudce, že se námořník okamžitě zarazil.

Dvojčata se k němu protlačila.

„Vdově Jéhannové,“ opakoval námořník. „Co bydlí za kostelem. Jako by neměla dost trápení s tolika hladovými krky... Jistě ji znáte, vdova po námořníkovi, který se loni nevrátil z jedné bitvy...“

„Známe!“ přerušil ho otec Maho. „Znal jsem ji, když ti ještě teklo mléko po bradě. Chci vědět, co je s těmi hladovými krky.“

„Ta může být Angličánům vděčna! Paní Boscherová nebo Trouinová, můžete jí říkat, jak chcete, vzala je všechny zkrátka a dobře k sobě! Moje žena by s vdovou měnila od minuty. Škoda že mě nesežraly ryby!“

„Otče Maho,“ ptal se potichu Alban, „není to snad matka pana Duguay-Trouina?“

„To se ví,“ přerušil ho Alain, „právě jsem ti to chtěl říct. A oba nás zná!“

Muži se náhle rozprchli. Na palubu vstoupil kapitán se svým bratrem a námořníci z města se úprkem hnali k žebříkům, protože měli zakázáno opustit člun. Vřava rozdělila oba bratry.

Pan Duguay-Trouin zpozoroval Albana.

„Kde je ten druhý?“ zeptal se.

„Ten druhý jsem já!“ ujišťoval Alban. Všiml si, že se pan Duguay-Trouin tváří rozmrzele, a ihned dodal:

„Rozkaz, kapitáne!“

„Rozkazuji, abys přivedl druhého, ale toho druhého druhého! Copak vím, jak se jmenuje ten, co nejsi ty?“

Má pravdu, pomyslel si Alban, já mám taky radši Alaina.

Byl však velice nešťastný.

Už mě nechce ani vidět. Proč?

„Slyšel jsi?“

Alban stál, jako by byl přibit do země.

„Copak jsi nerozuměl? Chci vás vidět pohromadě!“

Pohromadě! Svět byl zase krásný a zajímavý.

Zatímco Alban spěchal vyplnit rozkaz, oznamoval pan Duguay-Trouin důstojníkům:

„Jdu na břeh. Musím pozdravit bretaňského guvernéra, pana vévodu de Chaulnes. Jeden z vás mě doprovodí.“

Vystoupil nejmladší důstojník, právě ten, kterého bratři neměli moc v lásce a kterého, od té doby, co nařkl Derstanda, doslova nenáviděli. Pan Duguay-Trouin na něho vrhl zdrcující pohled.

„Nikoli, pane,“ pravil suše, „vy ne! Mám obavy, abyste se před vévodou ze samé horlivosti neplazil po břiše.“

Důstojník zahanbeně ustoupil. Ostatní jen těžko skrývali úsměv. Pan Duguay-Trouin opsal rukou půlkruh.

„Vy, pane,“ řekl, „nebo vy, nebo vy, volte sami. Ale rychle!“

Po chvílce dohadování vystoupil jeden z důstojníků.

„Dobrá,“ souhlasil pan Duguay-Trouin. „Teď ještě kde jsou ti dva?“

Dvojčata však už stála před ním, šátky v rukou, oči jako trnky, zvednuté nosy posypané pihami a hlavy jak vrabčí hnízda. Kapitán si je pobaveně prohlížel.

„Vezmu vás s sebou,“ řekl, „mám příkaz vzít vás na pevninu. Vaše věci dám odnést později.“

Chlapci však zavrtěli hlavou.

„My nemůžeme.“

Pan Duguay-Trouin se zamračil.

„Co to má znamenat?“

„Nemůžeme tu nechat našeho zajatce.“

Rozestoupili se a postrčili před sebe Derstanda.

„Váš zajatec! Budiž, vemte ho k sobě, než za něho dostanete výkupné.“

Výkupné za Derstanda? Nikdy! Ale vždyť si ho ani nemohou vzít s sebou!

„To nejde,“ odpověděli bratři. Alain sklopil hlavu a dodal:

„Maminka má už takhle na starosti dost hladových krků.“ Pan de la Barbinais se usmál:

„Copak jsme vám neřekli, že teď má na starosti všechny ty hladové krky naše matka? Tak je všechno v pořádku. Nuže, pospěšme si!“

Skupinka zamířila k člunům. Alban pošeptal bratrovi:

„Vidíš, že to jde, když se chce! Ani jsem se tentokrát nemusel moc namáhat s vymyšlením plánu. Stačí, když hrozně moc myslíš na to, co chceš.“

„Je to ale škoda, tak najednou se rozloučit s Coétquenem. Myslíš, že se sem vrátíme?“

„Určitě. Nebo na nějakou větší loď.“

Cestou chytil Obr jednoho z bratrů za ruku.

„Hele, ty druhý,“ řekl, „zastav se u mé staré. Zeptáš se na vdovu Houardovou v ulici U bezedného sudu. A vyříd' jí, že přijdu a že se těším na opravdovou pečení!“

První důstojník zdravil kapitána a rejdaře a Albanovi pošeptal do ucha:

„Nikdy ti nezapomenu, že jsi mi zachránil život.“

„Já ne,“ řekl vítězoslavně Alban, „to byl ten druhý.“ Jak sestupoval poslední, zaslechl Joělovu poznámku:

„To vynáší, dělat sluhu, co?“

Alban vyběhl po žebříku, plivl mu do tváře a spokojeně zase slézal dolů.

Celé Saint-Malo zdravilo na břehu i podél cesty malý průvod, v jehož čele šel pan de la Barbinais a pan Duguay-Trouin, za nimi důstojník, pak Derstand a nakonec oba bratři. Před krásným domem Trouinových, pod kamenným znakem s dvěma hvězdami a srpkem měsíce, čekala už matka s Annou a s oběma malými bratry.

Aniž se otočil, pokynul pan Duguay-Trouin dvojčatům a propustil je. Maminka je chytla do náruče. S Alainem a Albanem objímala i Derstanda, kterého bratři vzali mezi sebe.

„Mysleli jsme, že ho nebudeš chtít,“ řekl rozesmátý Alban.

„Když jste se mi vrátili,“ odpověděla matka, „vzala bych si jich třeba tučt.“

Alban se bál, že ho poznají, a proto zakopl o schod a svalil se.

Alain ihned pochopil, oč jde, a zvolal:

„Ty trdlo!“

„To se podívejme,“ řekla klidně matka, „z našeho Albana se stal nešika.“

„Já nejsem Alban, já jsem ten druhý!“

„Ano, ano,“ dosvědčovali nadšení sourozenci, „to je Alain!“

„Kdepak,“ bránila se matka, „a zase už nezačínajte!“

„Ale vždyť my jsme nikdy neskončili!“ zvolali bratři. „A samosebou budeme pokračovat.“

Alain rozpřáhl doširoka své paže:

„Po celý život!“ Matka už neposlouchala.

„Pojďte dál,“ pobízela, „máme tu dvě pěkné místnosti. Uvidíte, jaký máme teď krásný domov.“

Pohládila Derstanda a postrčila ho dovnitř. Chlapec k ní pozvedl oči a usmál se.

„Doma,“ řekl.

„Počkejte,“ zvolal Alban, „na něco jsem zapomněl.“

Vytáhl z opasku nůž, zadíval se na něj, pak ho uchopil za špici a podal Derstandovi.

„Tu máš,“ řekl, „už nejsi náš zajatec. Jsi tu doma. Ne sice at home, ale přece jen doma.“

Alain přihlížel s obdivem:

„Co kdybychom udělali ještě něco...? To, co si Derstand vždycky přál...?“

Doprovázel tato slova rychlými pohyby prstů a očima se ptal bratra na souhlas. Alban vážně přikývl. A tu přitiskl Alain svá ústa k Derstandovu uchu a zašeptal:

„Přísahěj, že to nikomu neřekneš! Já jsem já! Ale on - je Alban.“

OBSAH

TEN DRUHÝ	5
ZDĚŠENÍ V SAINT-MALO	10
JAK SE DOSTAT NA LOĎ?	15
DVA MUŽI PŘES PALUBU	20
KDO BUDE VISET?	25
BITVA	30
VĚZEŇ, KTERÝ SPADL Z NEBE	34
CO ZPŮSOBIL HLAD	39
NOVÝ SLUHA PANA DUGUAY-TROUINA	44
KAPITÁN CHCE HLAVNĚ	50
BOUŘE	56
ALBAN MÁ ZASE NÁPAD	62
NŮŽ	67
ZATÍM NA PALUBĚ	75
ÚTĚK	82
V ČERNÉ NOCI	89
TEMNÝ STÍN NA OBZORU	94
KDE JE DERSTAND?	99
PALUBA SE BOUŘÍ	104
PÍT!	112
VÁLEČNÁ LOĎ!	121
KONEC DOBRODRUŽSTVÍ	129

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Eva Dolejšová

Svazek 64

Simone Martin-Chauffierová

TEN DRUHÝ JSEM JÁ

Z francouzského původního vydání „L'Autre chez les corsaires“,
vydaného nakladatelstvím Bourrelie v Paříži roku 1959, přeložil Gustav
Franci. Ilustroval Jaroslav Lukavský. Obálku navrhl Jan Žbánek.

Vydalo jako svou 2399. publikaci Státní nakladatelství dětské knihy,
n. p., v Praze roku 1963 Odpovědná redaktorka dr. Arnoštka Kubelková
Výtvarný redaktor Vlastimil Lažanský

Z nové sazby písma garmond Kolektiv, s 25 ilustracemi v textu vytiskla
Stráž, n. p., závod 04, ve Vimperku. 8,37 AA (text 6,91, ilustr. 1,46),
8,48 VA, D-10'30362. Náklad 20 000 výtisků. 1. vydání.

56/VII-10

13-185-63 14/3 Brož. výtisk 9,10 Kčs, váz. výtisk 13,50 Kčs